

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

**na WYDZIALE OGRODNICTWA I ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU
SZKOŁY GŁÓWNEJ GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO
W WARSZAWIE**

dokonanej w dniach 24-26 października 2012 r.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Obmińska-Mrukowicz - członek PKA

członkowie:

dr hab. Renata Dobromilska, prof. nadzw. - ekspert PKA

dr hab. Cezary Mądrzak, prof. nadzw.- ekspert PKA

mgr Wojciech Wrona - ekspert ds. jakości PKA

mgr Izabela Kwiatkowska-Sujka – ekspert formalno-prawny PKA

dr Artur Stefański – przedstawiciel pracodawców, ekspert PKA

mgr Anna Mrozowska – przedstawiciel doktorantów, ekspert PKA

mgr Marcin Gołębiowski – przedstawiciel Parlamentu Studentów RP, ekspert PKA

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Ocena instytucjonalna na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2012/2013. Ocena instytucjonalna na Wydziale została przeprowadzona po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie: przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, a także przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, wizytacji zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi, pracodawcami, doktorantami oraz studentami.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

Strategia realizowana przez jednostkę

1. Krótka prezentacja jednostki, jej pozycja w Uczelni.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu to jeden z 13 wydziałów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Wydział jest jednym z najstarszych wydziałów ogrodniczych w Polsce i jednym z najstarszych w SGGW. Korzenie Wydziału sięgają 1913 roku i Towarzystwa Kursów Naukowych. Otwarcie Wydziału Ogródniczego już w SGGW nastąpiło w 1920 roku. Obecna struktura Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu ukształtowała się w roku 1998, a od roku akademickiego 2012/2013 w strukturze Wydziału włączone zostało Międzywydziałowe Studium Biotechnologii.

Na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w roku akademickim 2011/2012 kształciło się 1411 studentów I i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, 60 słuchaczy studiów doktoranckich i 131 słuchaczy studiów podyplomowych co stanowiło 5,8% ogółu wszystkich studentów, 11,9% ogółu studentów studiów doktoranckich oraz 5,5% słuchaczy studiów podyplomowych macierzystej Uczelni. Studenci studiów stacjonarnych I i II stopnia stanowią 6,4% ogółu studentów Uczelni. Widoczna jest również przewaga studentów studiów stacjonarnych na Wydziale, których udział w ogólnej liczbie studentów jednostki wynosi 66,5%. W ciągu ostatnich pięciu lat liczba studentów studiów stacjonarnych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu uległa zmniejszeniu o 17%, natomiast studiów niestacjonarnych uległa zmniejszeniu o 10%. przy czym zmniejszeniu uległa liczba studentów kierunku ogrodnictwo. Liczba studentów studiujących na kierunku architektura krajobrazu zarówno w systemie stacjonarnym jak i niestacjonarnym w ciągu ostatnich pięciu lat utrzymuje się na tym samym poziomie. Jest to potwierdzenie silnej pozycji tych studiów na wizytowanym Wydziale oraz w Uczelni. Również wysoce pozytywnie należy ocenić utrzymującą się przez ostatnie pięć lat liczbę słuchaczy stacjonarnych studiów doktoranckich prowadzonych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, w porównaniu z 10% spadkiem liczby studentów studiów doktoranckich w Uczelni.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	uczelni	jednostki	Uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
studia stacjonarne	14676	1202	468	61	2387	117
studia niestacjonarne	9570	473	36	3		
RAZEM:	24246	1675	504	64		

(Uwaga: dane liczbowe przedstawione w tabeli zostały skorygowane przez eksperta formalno-prawnego, na podstawie informacji statystycznych przekazanych przez kierownika dziekanatu, kierowników studiów podyplomowych i prodziekana. Brak koordynacji działań na Wydziale związanych z przygotowaniem tych danych może powodować rozbieżność ze stanem faktycznym)

1.1). *Ocena zbieżności strategii działalności i rozwoju jednostki z misją i strategią Uczelni, w szczególności w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych, a także związku z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.*

Misja i strategia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na lata 2011-2020 została przyjęta i zatwierdzona przez Senat SGGW w dniu 29 listopada 2010 r. Natomiast na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu strategia rozwoju Wydziału do 2020 roku została przedstawiona, przyjęta i zatwierdzona przez Radę Wydziału na posiedzeniu w dniu 5 października 2011 roku. Dokumentacja zatwierdzająca przyjęcie strategii rozwoju Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu do 2020 roku stanowi protokół nr 1 z posiedzenia Rady Wydziału z dnia 5 października 2011 udostępniony Zespołowi wizytującemu.

Cele strategii rozwoju Wydziału są zbieżne w misją i strategią rozwoju SGGW, w których akcentowane są następujące aspekty działalności Uczelni: *stężenie rozwojowi gospodarczemu i intelektualnemu polskiego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, gospodarki żywnościowej i szeroko rozumianego środowiska naturalnego oraz prowadzenie na najwyższym poziomie badań naukowych i kształcenia oraz działalności wdrożeniowej.*

Strategia Rozwoju Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie jest dokumentem, wyznaczającym kierunki rozwoju Wydziału do roku 2020. Celem strategii jest wytyczenie głównych obszarów działalności Wydziału, w kontekście integracji Uczelni, zachodzących zmian w nauce i kształceniu oraz rozwoju społeczno-gospodarczym kraju. W opracowanej przez Wydział strategii i wizji rozwoju zostały przedstawione trzy podstawowe

cele strategiczne, które odnoszą się **do studentów i jakości kształcenia (cel I), do pracowników naukowo-dydaktycznych i jakości prowadzonych badań oraz wdrożeń (cel II) oraz do organizacji zaplecza dydaktyczno-badawczego (cel III)**. Cele strategiczne rozwoju Wydziału zostały sformułowane na podstawie i w powiązaniu z celami strategicznymi Uczelni. Do każdego z trzech nadrzędnych celów strategicznych Wydziału zostały opracowane priorytety rozwoju, a także osobne dokumenty przedstawiające sposób realizacji strategii oraz wykaz i opis wskaźników pozwalających na ocenę stopnia realizacji opracowanej wizji rozwoju Wydziału.

W przedstawionej przez Wydział strategii wskazano 3 cele strategiczne, które łączą się wyraźnie z wysoką jakością kształcenia i prowadzenia badań naukowych, które są ściśle powiązane z procesem dydaktycznym i w dużym stopniu mają charakter stosowany. Założone cele strategiczne związane z wysoką jakością kształcenia i prowadzonych badań naukowych Wydział zamierza realizować przez 1) rekrutowanie studentów przy zachowaniu wysokich standardów jakości kandydatów, 2) ewolucyjne modernizowanie programów kształcenia, dostosowując je do zmieniającego się poziomu wiedzy oraz do potrzeb rynku pracy 3) budowanie zespołów dydaktycznych charakteryzujących się wysokim poziomem merytorycznym, 4) sukcesywnym zwiększaniem internacjonalizacji kształcenia przez dalszy rozwój studiów anglojęzycznych, wzrost mobilności studentów czy harmonizację programów nauczania w ramach porozumień z Uczelniami zagranicznymi oraz 5) dążeniem do uzyskania mocnej pozycji absolwentów realizowanych kierunków studiów na rynku pracy 6) tworzenie silnych zespołów badawczych, tym również międzynarodowych oraz przez silne powiązania z jednostkami gospodarki narodowej i administracji (rządowej i samorządowej).

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie prowadząc trzy kierunki studiów (ogrodnictwo, architektura krajobrazu i biotechnologia), studia doktoranckie oraz liczne studia podyplomowe wdraża misję macierzystej Uczelni w zakresie interdyscyplinarnych i multidyscyplinarnych kierunków badań naukowych i kształcenia, które to kierunki umożliwiają rozwiązywanie problemów technicznych i przyrodniczych. Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w przyjętej strategii uwzględnia kwestie wpływające na jakość kształcenia na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów i poziomach kształcenia, a także dostosowuje badania naukowe i ofertę edukacyjną do zmian społeczno-gospodarczych i wymagań rynku pracy współpracując z innymi placówkami naukowymi, w tym międzynarodowymi oraz licznymi podmiotami gospodarczymi i administracją.

1.2). Ocena czy koncepcja kształcenia obejmuje wszystkie poziomy i rodzaje studiów. Ocena spójności koncepcji kształcenia i działalności naukowo-badawczej¹ jednostki z celami określonymi w jej strategii.

W strategii Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu został określony w sposób bardzo precyzyjny i twórczy kierunek aktywności naukowej i dydaktycznej Wydziału. Prowadzone przez Wydział kierunki kształcenia: ogrodnictwo, architektura krajobrazu oraz biotechnologia wpisują się zarówno w misję i strategię Uczelni jak również Wydziału. Realizowane na Wydziale studia podyplomowe (Ochrona i konserwacja zabytkowych założen ogrodowych, Wzornictwo ogrodowe, Projektowanie ogrodu z domem rodzinnym, Florystyka – sztuka układania kwiatów, Życie wśród kwiatów, Rośliny i surowce roślinne dla zdrowia – jakość i wykorzystanie, Międzyuczelniane Podyplomowe Studium Oceny i Wyceny Zasobów Przyrodniczych SGGW - SGH, Kompensacja przyrodnicza dla Natury 2000) są w istotnym stopniu powiązane z dwoma kierunkami studiów prowadzonych przez Wydział (ogrodnictwo oraz architektura krajobrazu) i stanowią trafną odpowiedź na zmiany społeczno-gospodarcze oraz wymagania rynku pracy. Koncepcja kształcenia na wszystkich poziomach (studia I^o, II°, doktoranckie oraz podyplomowe), jak również działalność naukowo-badawcza Wydziału charakteryzują się wysoką spójnością. Absolwenci takich kierunków studiów jak ogrodnictwo i architektura krajobrazu oraz biotechnologia nabywają niezbędną wiedzę teoretyczną i praktyczną, która oparta jest o odpowiednio wysokie standardy prowadzonych badań naukowych i są specjalistami z zakresie nauk rolniczych i biotechnologicznych o czym świadczy ich zatrudnienie przez współpracujących z Wydziałem licznych pracodawców. Kształcenie jest w wysokim stopniu powiązane z prowadzonymi na Wydziale badaniami naukowymi oraz z bardzo dobrym zapleczem laboratoryjnym i aparaturowym poszczególnych jednostek Wydziału. Odpowiadając na wymagania i oczekiwania społeczeństwa opartego na wiedzy na Wydziale bardzo intensywnie rozwija się współpraca z dobrymi krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi co skutkuje tym, że absolwenci Wydziału są cenionymi specjalistami na rynku pracy.

1.3). Ocena czy strategia oraz koncepcja kształcenia i działalności naukowo-badawczej świadczą, iż jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia.

Cele i działania strategiczne Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu przyporządkowane są tradycjom i podstawowym wartościom uniwersyteckim i uwzględniają znaczenie jakości kształcenia na rynku edukacyjnym. Permanentne podnoszenie jakości

kształcenia oraz wykonywanych badań jak również dostosowywanie kształcenia i badań do zmieniających się uwarunkowań społecznych i gospodarczych stały się podstawowym instrumentem rozwoju Wydziału co zostało również określone w jego strategii. Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu swą rolę na rynku edukacyjnym stara się budować i unowocześniać poprzez: 1) rozwój wielostopniowego kształcenia, elastyczność planów programów studiów oraz możliwość realizacji części programu kształcenia w innych jednostkach krajowych lub zagranicznych. 2) poszerzenie oferty edukacyjnej w zakresie kierunków i specjalności oraz form kształcenia, wymianę wykładowców z innymi ośrodkami oraz powiększenie liczby i poziomu kursów prowadzonych w językach obcych, głównie angielskim. 3) wspólną z innymi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi realizację nowatorskich programów kształcenia. Swą pozycję na rynku edukacyjnym Wydział stara się ugruntować również poprzez prezentowanie osiągnięć naukowych pracowników i studentów w ogólnodostępnych systemach informacji o ofercie badawczej oraz w realizowanych projektach, a także przez organizowanie cyklicznych spotkań przeznaczonych na społeczeństwa (np. Dnia Borówkowego w SGGW, Dnia Otwartego w Sadzie Doświadczalnym SGGW w Wilanowie). Ugruntowaniu pozycji Wydziału na rynku edukacyjnym służyć ma dalszy rozwój współpracy z ośrodkami zagranicznymi w tym : zapraszanie wybitnych naukowców z zagranicznych uczelni do prowadzenia zajęć na realizowanych kierunkach studiów, wymiana studentów, zwiększenie motywacji i ułatwienie udziału w międzynarodowych projektach badawczych.

Pozycję Wydziału na rynku edukacyjnym w sposób istotny wzmacnia również współpraca z instytucjami gospodarczymi i samorządowymi Regionu w zakresie zapewnienia wysoko wykwalifikowanej kadry, doksztalcania pracowników, wspólnie realizowanych projektów badawczych, realizacji badań dla gospodarki co ułatwia transfer technologii oraz opracowywanie projektów na bezpośrednie zapotrzebowanie gospodarki. Działania te mają ugruntować opinię o Uczelni i Wydziale jako najlepszym miejscu na zdobycie dyplomu i pożądaných kwalifikacji. Obecnie oferta dydaktyczna wszystkich trzech kierunków studiów prowadzonych na Wydziale została dostosowana do Krajowych Ram Kwalifikacji. Kształcenie doktorantów na prowadzonych przez Wydział studiach doktoranckich odbywa się z uwzględnieniem potrzeb kadrowych własnych, a także innych instytucji naukowych i administracji publicznej. Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału jak również słuchacze studiów doktoranckich mają możliwość wykonywania badań nowoczesnymi metodami w dobrze wyposażonych laboratoriach. Na Wydziale w sposób sukcesywny wprowadzane są

procedury zapewniające doskonalenie wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

1.4). Ocena roli interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii jednostki, w tym budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia w SGGW w dniu 26.10.2009r. podjęta została Uchwała Nr 3-2009/2010 Senatu SGGW w Warszawie w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Na jej mocy został wprowadzony nowy wewnętrzny system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w SGGW. Jednym z celów uchwały jest zintegrowanie elementów składowych systemu, do których należą: studencka ocena zajęć, hospitacja zajęć, ocena nauczycieli akademickich, ocena infrastruktury dydaktycznej, a także opinie absolwentów i pracodawców.

Interesariusze Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW mogą zostać podzieleni na dwie grupy: wewnętrznych i zewnętrznych. Interesariusze wewnętrzni to pracownicy, studenci, słuchacze studiów podyplomowych, doktoranci, studenci przyjeżdżający w ramach wymiany studenckiej oraz jednostki działające w strukturach Wydziału.

Interesariusze zewnętrzni to kadra instytucji reprezentujących trzy sektory z szeroko rozumianego otoczenia, w tym: administrację publiczną, organizacje gospodarcze działające dla zysku oraz organizacje non profit. Dla Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu instytucje te stanowią zasadniczą grupę interesariuszy, ponieważ są to przede wszystkim pracodawcy, ale również instytucje włączone w proces dydaktyczny (m.in. przedstawiciele tych instytucji prowadzą zajęcia lub są zapraszani na wykłady specjalne, konferencje organizowane na Wydziale), to instytucje zainteresowane współpracą bądź realizujące ową współpracę z Wydziałem poprzez liczne przedsięwzięcia i projekty. Interesariuszami zewnętrznymi są także: szkoły średnie, zagraniczne instytucje współpracujące z Wydziałem, inne Wydziały Uczelni oraz środowisko akademickie innych uczelni.

Współpraca z przedstawicielami szeroko rozumianego otoczenia pracodawców pozwoliła Wydziałowi na rozwój oferty dydaktycznej (uruchomienie i prowadzenie kierunków dostosowanych do potrzeb praktyki gospodarczej), podejmowanie licznych inicjatyw o charakterze edukacyjnym (kursy, studia podyplomowe) ale również przedsięwzięcia posiadające wymiar badawczy i aplikacyjny (analizy, prace wdrożeniowe, badania, konferencje).

W oparciu o raport samooceny oraz materiały i informacje uzyskane podczas wizytacji i wnioski ze spotkań z pracodawcami można uznać, że interesariusze Wydziału są aktywnie włączeni w proces budowania kultury jakości kształcenia, są włączeni również w proces realizacji postawionych przed Wydziałem zadań strategicznych (szczegółowy katalog takich zadań wraz z proponowanymi miarami oceny stopnia ich realizacji zawarty jest w raporcie samooceny), jednak w sam proces formułowania strategii jednostki – nie, co jest zresztą w dużym stopniu uzasadnione specyfiką strategii, która z założenia jest na potrzeby użytku wewnętrznego. Podczas spotkania z przedstawicielami pracodawców wyrazili oni nawet zdziwienie, że w taki proces mogliby być zaangażowani, bowiem uznają oni, że strategia to wewnętrzna i indywidualna sprawa Uczelni czy Wydziału, jednocześnie wyrazili gotowość do współpracy w realizowaniu strategii w wymiarze, który będzie zgodny z ich rolą w relacjach z Uczelnią czy Wydziałem.

Wartym podkreślenia jest fakt, że na Wydziale dostrzega się jak istotne jest znaczenie relacji środowiska akademickiego z otoczeniem, bardzo aktywne jest Biuro Karier. Na podkreślenie zasługuje także realizowany Program unowocześniania kształcenia w SGGW dla zapewnienia wysokiej konkurencyjności oraz wysokiej kompetencji absolwentów – projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL). W ramach realizacji programu wprowadzony został portal „Biuro Karier” znajdujący się pod adresem www.bk.sggw.pl, portal uzupełnił funkcjonujący w poprzednich latach serwis Sekcji Promocji Absolwentów „Agrokadra” i w trakcie projektu funkcjonalność portalu będzie rozszerzana.

Jednym z celów rozwoju Wydziału jest upraktycznianie procesu dydaktycznego, czemu mają sprzyjać zajęcia realizowane przez praktyków. W zakresie studiów podyplomowych ten odsetek jest znaczący, na czterech wybranych kierunkach (Ochrona i konserwacja zabytkowych założeń ogrodowych, Projektowanie ogrodu z domem rodzinnym, Florystyka – sztuka układania kwiatów, Życie wśród kwiatów) przekracza 50% składu osobowego i liczby realizowanych godzin. Na pozostałych kierunkach studiów podyplomowych udział ten jest mniejszy, pomimo tego, można uznać, że udział praktyków w procesie dydaktycznym jest istotny.

Z kolei w zakresie studiów wyższych w roku akademickim 2011/2012 zajęcia prowadziło 17 wykładowców (na 170 na Wydziale), którzy nie są pracownikami SGGW, reprezentują głównie środowisko praktyków. Udział prowadzonych przez nich zajęć jest niższy niż udział w strukturze ilościowej i znacznie niższy niż w ramach procesu dydaktycznego na studiach

podyplomowych. Nie jest natomiast znany odsetek osób, które pracują na SGGW, a jednocześnie są bezpośrednio zaangażowani na rynku pracy.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Załącznik nr 4 Informacja o studiach doktoranckich i podyplomowych prowadzonych w jednostce oraz o uprawnieniach do nadawania stopni naukowych, w zakresie których nie są prowadzone studia doktoranckie

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Cele strategiczne Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wykazują spójność z misją i strategią Uczelni poprzez uwzględnianie kwestii wpływających na wysoką jakość kształcenia na wszystkich poziomach i rodzajach studiów, prowadzenie prac naukowo-badawczych silnie powiązanych z jednostkami gospodarki narodowej i samorządu terytorialnego oraz dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniającego się zapotrzebowania na rynku pracy. Do jakości kształcenia i konieczności doskonalenia procesów dydaktycznych przywiązuje się bardzo dużą rolę zarówno w opracowanych dokumentach strategicznych, jak i w bieżącym funkcjonowaniu Wydziału.

1.2) Wydział prowadzi trzy kierunki studiów (ogrodnictwo, architektura krajobrazu oraz biotechnologia), studia doktoranckie oraz liczne studia podyplomowe. Programy kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, jak i studiach podyplomowych oraz studiach doktoranckich, a także szeroki zakres tematyki badawczej wynikają ze strategicznych celów Wydziału. Wykreowana koncepcja kształcenia na wszystkich kierunkach i rodzajach studiów wykazuje spójność z działalnością naukowo-badawczą jednostki.

1.3) Wizytowana jednostka w pełni identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym w kraju. Kształci absolwentów o wysokich kwalifikacjach zawodowych i umiejętnościach społecznych, dostosowanych do potrzeb społeczeństwa i gospodarki. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy zapewniają szerokie kontakty z jednostkami gospodarczymi i samorządami polegające na współpracy w zakresie edukacji i badań naukowych. Wysoką jakość kształcenia zapewnia także stałe podnoszenie kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej oraz szeroka wymiana kadry, doktorantów

i studentów z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi. Jakość kształcenia i badań naukowych jest priorytetem strategii Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. Przyjęte przez Wydział dokumenty strategiczne podkreślają znaczenie jakości kształcenia i doskonalenie oferty dydaktycznej w rozwoju Wydziału i Uczelni.

1.4) Działalność Wydziału w pełni uwzględnia wymagania i oczekiwania społeczeństwa w rozwijającej się gospodarce opartej na wiedzy. Potwierdza to oferta edukacyjna, a także realizowane i ukończone projekty badawcze finansowane ze źródeł zewnętrznych. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni Wydziału są aktywnie włączeni w proces budowania kultury jakości kształcenia. Są włączeni również w proces realizacji postawionych przed Wydziałem zadań strategicznych jednak w procesie formułowania strategii jednostki nie brali udziału interesariusze zewnętrzni.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

2.1). *Ocena struktury systemu, podziału kompetencji i odpowiedzialności. Ocena przejrzystości i efektywności struktury decyzyjnej w obszarze zarządzania jakością, prawidłowości i skuteczności podejmowanych działań oraz wpływu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia.*

Aktualną podstawą funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie jest Uchwała Nr 3 – 2009/2010 Senatu z dnia 26 października 2009 r. określająca podstawowe cele (m. in. systematyczne monitorowanie, doskonalenie, zintegrowanie elementów zapewniania jakości, stworzenie przejrzystych procedur) oraz zakres merytoryczny jego funkcjonowania odwołując się do oceny i analizy procesu nauczania, oceny warunków infrastrukturalnych, oceny systemu informacyjnego, oceny mobilności studentów i nauczycieli akademickich, opinii absolwentów i pracodawców na temat jakości kształcenia.

Strukturę wewnętrzną systemu, wg załącznika nr 1 do wyżej wymienionej uchwały, tworzy 12 organów współpracujących w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia (6 na poziomie centralnym oraz 6 na poziomie wydziałowym), przy czym uchwała nie określa zadań tych organów ani ich wzajemnych relacji. Brakuje także klarownego podziału kompetencji i odpowiedzialności wewnątrz ciał wydziałowych (np. zgodnie z raportem samooceny, Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia zajmuje się *przede wszystkim przeglądaniami i analizą wyników oceny zajęć przez studentów*, natomiast Wydziałowa

Komisja ds. Jakości Kształcenia *współdziała z Dziekanem, Prodziekanami i Pełnomocnikiem Dziekana ds. Jakości Kształcenia w zakresie rozwiązywania bieżących problemów i wdrażania ewentualnych zmian służących podniesieniu jakości kształcenia*).

Należy także zauważyć, że harmonogram wdrażania systemu, zaplanowany na lata 2009 – 2010 w niektórych częściach (np. dotyczących procedur, upowszechniania informacji o systemie, doskonalenia systemu) nie został w pełni zrealizowany do dnia wizytacji, a jedynymi interesariuszami w pełni osobiście zaangażowanymi w jego działanie są władze Uczelni i Wydziału oraz nauczyciele akademicy. Jednocześnie, wobec braku informacji o działaniu systemu kierowanych na zewnątrz, wiedza o mechanizmach jego funkcjonowania jest nikła, a zmienność reguł działania (czasem wyprzedzająca decyzje formalne) bardzo utrudnia trafne zinterpretowanie roli poszczególnych organów w systemie. Na przykład:

- w raporcie samooceny napisano, że do oceny programów i efektów kształcenia w jednostce zostały powołane specjalne zespoły spośród członków wydziałowych komisji dydaktycznych i komisji ds. jakości kształcenia;
- w trakcie rozmów z interesariuszami ustalono, że poszczególni członkowie wydziałowego zespołu zapewniania jakości kształcenia uczestniczą w pracach poszczególnych ciał (np. Rady Wydziału) w charakterze obserwatora / doradcy (role nie zostały sformalizowane), bądź jako ich członkowie, natomiast
- zgodnie z Uchwałą Nr 4 – 2011/2012 z dnia 24 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów, tytułowe zadania realizują komisje do wdrażania KRK powołane przez rady poszczególnych jednostek SGGW, Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia oraz Senacka Komisja ds. Dydaktyki i Wychowania, przy czym dwa ostatnie ciała – jak określono w par. 6 ust. 2 przywołanego dokumentu – mają zadania odnoszące się do etapu projektowania planów studiów i programów kształcenia, a nie oceny ich realizacji.

W takiej sytuacji niezwykle trudno jest zidentyfikować zadania własne wydziałowych zespołów zapewniania jakości kształcenia.

Na poziomie uczelnianym doktoranci mają swoich przedstawicieli we wszystkich senackich i rektorskich komisjach zajmujących się jakością kształcenia, w szczególności: Komisji ds. Statutu i Struktury oraz Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Uczestnicy studiów III stopnia nie zostali włączeni w strukturę systemu zapewniania jakości kształcenia na poziomie Wydziału, przez co nie mają wpływu na wszystkie podejmowane

decyzje. Przede wszystkim nie posiadają swojego przedstawiciela w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz w Wydziałowych Komisjach ds. wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji (KRRK). Jediną możliwością wpływu doktorantów na podejmowane działania jest forum Rady Wydziału, gdzie mają swojego przedstawiciela.

2.2). Ocena kompleksowości systemu - czy obejmuje wszystkie prowadzone w jednostce rodzaje studiów: I-II stopnia, w tym indywidualne międzyobszarowe, III stopnia (doktoranckie), podyplomowe, oraz uwzględnia wszystkie czynniki mające wpływ na jakość kształcenia.

Generalne założenia systemu sformułowane w uchwale Senatu nie określają zasięgu jego funkcjonowania, natomiast zawarte w par. 4 tego dokumentu informacje dotyczące schematu i organizacji systemu wskazują na jego koncentrację na studiach I i II stopnia – analizuje się na przykład opinie studentów, ocenia warunki socjalne studentów, mobilność studentów.

Jednocześnie jednak, pomimo że system nadal znajduje się w fazie kreacji (we wrześniu bieżącego roku powołano m. in. nowe organy nie uwzględnione w przywołanej powyżej uchwale senatu – np. pełnomocnik Rektora ds. monitorowania losów absolwentów, pełnomocnik Rektora ds. kontaktów z otoczeniem społeczno – gospodarczym) brak jest informacji o działaniach dedykowanych doktorantom bądź słuchaczom studiów podyplomowych. Należy także zauważyć, że pewne elementy systemu nie zostały jeszcze wdrożone – brakuje m. in. sprawozdań z działalności systemu.

W trakcie rozmów prowadzonych z interesariuszami wewnętrznymi widoczna była bardzo silna koncentracja na ankietyzacji, a niekiedy wręcz utożsamianie systemu zapewniania jakości ze zbieraniem opinii studenckich w ramach tego procesu.

Na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu nie ma wszystkich potrzebnych narzędzi i procedur, które pozwalałyby kompleksowo zbadać jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych na studiach III stopnia.

Doktoranci nie są objęci systemem ankietyzacji – nie mają możliwości wypowiedzieć się anonimowo na temat jakości oraz formy prowadzonych dla nich zajęć.

Z kolei uczestnicy danego studium podyplomowego realizowanego przez Wydział mają możliwość przez wypełnienie odpowiednio przygotowanej ankiety ocenić jakość wiedzy i sposób jej przekazywania przez wykładowców, organizację procesu dydaktycznego, jak również przydatność zdobytej wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej. Wnioski wyciągane z tych ankiet są wykorzystywane do modyfikowania programów studiów, do doboru

wykładowców, jak również do zmiany efektów kształcenia. Należy zatem uznać, że słuchacze studiów podyplomowych mają istotny wpływ na efekt kształcenia i jakość kształcenia.

Ocena funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia tj.:

- doboru procedur i narzędzi służących do badania poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia, kryteriów i metod oceny, a także prawidłowości sekwencji procedur i ich przeprowadzania, - metod analizy otrzymanych wyników, formułowanych ocen oraz planowania i realizacji działań w celu poprawy jakości kształcenia, -mechanizmów weryfikacji wyników przeprowadzonych działań korygujących, naprawczych i doskonalących, w odniesieniu do:

a) stopnia realizacji efektów kształcenia,

Zgodnie z treścią par. 4 Uchwały Nr 4 – 2011/2012 Senatu SGGW z dnia 24 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów, analiza programu kształcenia obejmuje ocenę realizacji celów, badanie jakości prac dyplomowych, analizę wymagań i przebieg egzaminu dyplomowego oraz analizę wyników kształcenia (statystykę ocen), a także badanie karier absolwentów, związku kwalifikacji z zatrudnieniem oraz badanie opinii pracodawców. Ponadto pomiarom etapowym służą niewymienione w uchwale tradycyjne metody egzaminowania i zaliczania zajęć.

Przywołany powyżej dokument nie rozstrzyga sposobu realizacji poszczególnych czynności czy dokonywania badań. W trakcie rozmów z Pełnomocnikiem Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz członkami Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia ustalono, że tego typu rozstrzygnięcia pozostawiane są w gestii kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych.

Podczas wizytacji nie przedstawiono materiałów świadczących o przeprowadzeniu wskazanych powyżej analiz, wobec czego ocena skuteczności stosowanych mechanizmów nie jest możliwa (należy jednak zwrócić uwagę, że wprowadzenie rozwiązań formalnych w tym zakresie nastąpiło 12 miesięcy przed wizytacją, co – w kontekście oceny efektów kształcenia – mogło nie zapewniać odpowiedniej perspektywy czasowej), niemniej jednak prowadzone są pewne działania świadczące o aktywności w tym obszarze (np. organizuje się zajęcia wyrównawcze).

b) udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie badania i oceny poszczególnych czynników, a także analizy skuteczności działań naprawczych; udziału przedstawicieli rynku pracy w ustalaniu i ocenie efektów kształcenia.

Udział interesariuszy w funkcjonowaniu systemu jest na obecnym etapie bardzo ograniczony. Przede wszystkim skład organów tworzących wewnętrzną strukturę systemu, powołanych na podstawie Uchwały Nr 3 – 2009/2010 Senatu SGGW (w odróżnieniu od organów statutowych i funkcjonujących w życiu Uczelni przed wejściem w życie przywołanego powyżej dokumentu: Senatu, Rad Wydziału, Komisji Wydziałowych) na poziomie jednostek organizacyjnych nie uwzględnia przedstawicieli innych grup interesariuszy niż nauczyciele akademicy. Studenci i doktoranci są natomiast reprezentowani w Rektorskiej Komisji ds. Jakości Kształcenia (choć należy zauważyć, że załącznik nr 3 do Uchwały Senatu nr 3 – 2009/2010 stanowiący podstawę jej powołania formalnie wskazuje jedynie na obowiązkowy udział przedstawiciela samorządu studentów).

Jednocześnie brak dedykowanego zapewnianiu jakości kształcenia portalu informacyjnego (zapowiedzianego w harmonogramie wdrażania systemu) powoduje pewne zamknięcie informacji o funkcjonowaniu systemu w kręgu osób, które już są zaangażowane w jego działanie, tym bardziej, że polityka upubliczniania np. wyników ankiet bardzo rygorystycznie określa zespół osób uprawnionych do wglądu w rezultaty (na poziomie jednostki takie prawo ma tylko dziekan oraz pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia, natomiast pozostali członkowie wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia nie mają odpowiednich upoważnień). W trakcie dyskusji z osobami zaangażowanymi w funkcjonowanie systemu zapewniania jakości kształcenia problem zakresu informacji kierowanych na zewnątrz był tłumaczony m. in. potrzebą uniknięcia szumu informacyjnego, wydaje się jednak, że najskuteczniejszą metodą eliminacji szumu informacyjnego jest poprawienie polityki informacyjnej. Interesariusze zewnątrzni nie uczestniczą bezpośrednio w sformalizowanych działaniach przewidzianych przez akty konstytuujące system (aczkolwiek należy podkreślić, że w trakcie rozmów z przedstawicielami tej grupy nie wyrażano ani takiej potrzeby, ani gotowości do zaangażowania). Nauczyciele akademicy kontaktują się ze środowiskiem pracodawców raczej nieformalnie. Taka współpraca jest pozytywnie oceniana przez obie zainteresowane strony.

Udział przedstawicieli rynku pracy w ustaleniu efektów kształcenia może zostać potwierdzony opiniami przedsiębiorców nt. proponowanych nowych kierunków kształcenia. Przykładowe opinie pracodawców zostały przedstawione podczas wizytacji. Wynika z nich ich aktywny udział w kreowaniu efektów kształcenia, bowiem nie tylko uznają oczekiwane efekty kształcenia jako pożądane i właściwie zdefiniowane, ale także w wielu przypadkach sugerują doprecyzowanie efektów kształcenia w zakresie umiejętności i wiedzy, czy wręcz ich modyfikację, co niewątpliwie może prowadzić do wniosku, że przedstawiciele

pracodawców biorą przynajmniej częściowy, ale aktywny, udział w ustalaniu i ocenie efektów kształcenia.

c) monitorowania losów absolwentów w celu badania zbieżności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,

Monitorowanie karier absolwentów prowadzone jest w SGGW od 2010 r., a pierwsza analiza ankiet została przeprowadzona w roku 2011, jednak uznano, że niska zwrotność ankiet uniemożliwia opracowanie wiarygodnych wyników. Obecnie trwają prace przygotowawcze związane ze zmianami strukturalnymi:

- we wrześniu 2012 r. powołano Pełnomocnika Rektora ds. Monitorowania Losów Zawodowych Absolwentów;
- w 2011 r. wprowadzono ankietę kierowaną do pracodawców (ponad 1000 zarejestrowanych w systemie informatycznym Biura Karier).

Doskonalenie działań w tym obszarze będzie także prowadzone w ramach projektu „Podnoszenie jakości zarządzania zasobami SGGW” zaplanowanego na lata 2012 – 2014. W jego strukturze wyróżniono zadanie dotyczące monitorowania losów zawodowych absolwentów obejmujące opracowanie procedur i narzędzi monitorowania, ich integrację z obecnie funkcjonującym w Uczelni systemem informatycznym (np. systemem obsługującym rekrutację). Ocena rezultatów tych działań będzie możliwa dopiero po zakończeniu projektu. Obecnie dość istotną rolę w ocenie efektów kształcenia odgrywają nieformalne kontakty nauczycieli akademickich z przedstawicielami rynku pracy.

Wg Raportu z wykonania etapu badania: Okresowa analiza wyników ankiet realizowanego w ramach Projektu „Program unowocześniania kształcenia w SGGW dla zapewnienia konkurencyjności oraz wysokiej kompetencji absolwentów” z 30.09.2012r. dotychczas ankiety wypełniło 101 pracodawców, w tym 90,6% reprezentowało sektor prywatny. Wyniki tego sondażu wskazują generalnie, że pracodawcy dobrze oceniają przygotowanie absolwentów SGGW do wymogów współczesnego rynku pracy.

Kierownik studiów doktoranckich sporządza listę losów i aktywności doktorantów wypromowanych w jednostkach Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW. Dzięki niej stwierdzić można zbieżność zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy – wiele osób znalazło zatrudnienie w jednostkach Uczelni bądź prowadzi zajęcia w jednostkach zewnętrznych, realizuje zlecenia/granty lub zajmuje się działalnością gospodarczą w zakresie badań naukowych.

d) programów i planów studiów, ich monitorowania i aktualizacji,

Wytyczne dotyczące projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i ocen rezultatów zostały określone Uchwałą Nr 4 – 2011/2012 z dnia 24 października 2011 r. Zgodnie z tym dokumentem jest to kompetencja rady podstawowej jednostki organizacyjnej (dokładniej: podkomisji ds. KRK wyłonionych spośród członków rad wydziałów), której realizacja powinna uwzględniać szereg czynników wymienionych w paragrafach 2 – 4 przywołanej uchwały, w tym „monitorowanie i wspomaganie osiągania przez studentów efektów kształcenia zgodnie ze spisanyymi i przyjętymi przez jednostkę procedurami”. Wnioski wynikające z oceny rezultatów realizacji planów studiów i programu kształcenia powinny być uwzględnione w procesie jego doskonalenia.

W trakcie wizytacji nie przedstawiono procedury, o której mowa powyżej, natomiast ocena metod doskonalenia programów nie była w pełni możliwa ze względu na istotne modyfikacje spowodowane przez zmiany w przepisach powszechnie obowiązujących.

Doktoranci nie zostali włączeni w prace nad programem i planem studiów. Poproszeni zostali wyłącznie o opinię na temat gotowego już programu.

e) zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikacji efektów kształcenia,

Zasady oceniania opisane są w regulaminie studiów oraz podane do publicznej wiadomości. Procedury oceniania studentów są określane podczas tworzenia koncepcji programu studiów, a następnie monitorowane głównie za pośrednictwem ankiety studenckiej obejmującej m. in. pytania dotyczące zgodności metod zaliczania przedmiotu z deklaracjami złożonymi na początku zajęć, a także obiektywności prowadzącego zajęcia.

W wizytowanej jednostce funkcjonuje przejrzysty system sprawdzania osiągnięć studentów, a obowiązujące formy przeprowadzania egzaminów, zapewniają obiektywną weryfikację zdobytych umiejętności. Studenci uważają, że wprowadzone metody egzaminacyjne i zaliczeniowe odpowiadają treściom kształcenia przekazywanym na zajęciach. Zdaniem studentów, egzaminy i kolokwia zaliczeniowe przeprowadzane są głównie w formie pisemnej, według ustalonych standardów, co zapewnia pełny obiektywizm oceny. Studenci mają również zapewnioną możliwość wglądu do prac pisemnych w celu zweryfikowania poprawności i zasadności oceny. Studenci zgodnie stwierdzili, że są informowani z należytym wyprzedzeniem o terminie oraz wymaganiach zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Dodatkowo, zgodnie z postanowieniami umowy o warunkach odpłatności za usługi edukacyjne, zawieranej pomiędzy Uczelnią a studentami studiów stacjonarnych i

niestacjonarnych, Uczelnia jest zobowiązana do informowania, za pośrednictwem strony internetowej i/lub specjalnej tablicy ogłoszeniowej, o warunkach zaliczania poszczególnych przedmiotów na co najmniej miesiąc przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego/semestru. Szczegółowe zasady zaliczania przedmiotów określa również Regulamin Studiów SGGW. Zasady oraz tryb przeprowadzania egzaminów dyplomowych określa Zarządzenie Rektora Nr 15 w sprawie wymogów dotyczących pisania prac dyplomowych oraz sposobu przeprowadzania egzaminu dyplomowego.

W Uczelni został wprowadzony system antyplagiatowy, który ma na celu podniesienie jakości procesu dydaktycznego oraz zapewnienie dbałości o przestrzeganie przepisów o prawach autorskich przez studentów Uczelni. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie systemu.

Zasady oceniania oraz metody/sposoby osiągnięcia i weryfikacji efektów kształcenia oraz liczba punktów ECTS są określone w sylabusach poszczególnych modułów/przedmiotów (m.in. egzamin, kolokwium, projekt, esej, prezentacja, referat itd.). Opisy modułów/przedmiotów są przyjmowane przez Wydziałową Komisję Dydaktyczną, Wydziałową Komisję ds. KRK, a całe programy uchwalane przez Radę Wydziału, a następnie zatwierdzane przez Senat SGGW.

Doktoranci przygotowują harmonogramy realizacji pracy doktorskiej, z których są rozliczani. Corocznie uczestnik studiów trzeciego stopnia zobowiązany jest przedłożyć indywidualne sprawozdanie z realizacji programu studiów doktoranckich i harmonogramu pracy doktorskiej. W sprawozdaniu muszą znaleźć się informacje dotyczące: tematu pracy doktorskiej, stopnia realizacji badań naukowych, realizacji programu studiów doktoranckich, liczby godzin dydaktycznych wykonanych przez doktoranta, referatów, posterów i doniesień zaprezentowanych przez doktoranta na konferencjach, sympozjach, seminariach krajowych i zagranicznych, kursów, staży naukowych, szkoleń, warsztatów krajowych i zagranicznych, publikacji autorstwa lub współautorstwa doktoranta, wykaz grantów oraz informacja o sposobie wykorzystania środków finansowych przyznanych na temat badawczy z puli Rektora na badania własne. Do sprawozdania musi być również dołączona opinia opiekuna naukowego/promotora o postępach w realizacji harmonogramu pracy doktorskiej wraz z oceną stopnia zaawansowania pracy wyrażoną w %.

Na Wydziale organizowany jest Dzień Doktoranta (marzec – kwiecień każdego roku) w postaci dużego, obowiązkowego seminarium naukowego uczestników studiów doktoranckich drugiego roku, gdzie są przedstawiane i dyskutowane efekty badań doktorantów po III

semestrze. Jest to skuteczna weryfikacja dotychczasowych prac. Dzięki dyskusji nad zakresem badań naukowych niejednokrotnie po Dniu Doktoranta udało się doprecyzować lub zmienić temat rozprawy doktorskiej.

Paragraf 39 Regulaminu stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie stanowi, iż realizację studiów doktorant dokumentuje zapisami w indeksie (oceny zgodnie ze skalą 2-5, podpisy prowadzących zajęcia i egzaminujących oraz semestralne i roczne zaliczenia dokonywane przez Kierownika studiów i Dziekana). Nad zasadami oceniania czuwa Kierownik studiów doktoranckich mając wgląd i podpisując karty okresowych osiągnięć doktoranta (składane semestralnie) oraz sprawozdania roczne, w których zawarte jest również oświadczenie o postępach w dysertacji doktorskiej.

Zasady oceniania doktorantów oraz mechanizmy weryfikacji wyników należy uznać za prawidłowe. Wieloaspektowość i różnorodność form weryfikacji (szczegółowe sprawozdania, obowiązkowe seminaria, dyskusje nad indywidualnymi badaniami) należy uznać za czynnik sprzyjający jakości kształcenia.

f) jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym oceny dokonywanej przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej jednostki (doboru, weryfikacji, zapewnienia rozwoju kadry dydaktycznej),

Mechanizm oceny kadry stanowią:

- cykliczna ocena działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej kadry akademickiej;
- monitorowanie dorobku naukowego pod kątem zgodności z prowadzonymi zajęciami (na podstawie zawartości sylabusów);
- hospitacje (komisje funkcjonują zarówno na poziomie jednostki, jak i poziomie centralnym, istnieje zatem możliwość przeprowadzenia hospitacji na wniosek złożony z pominięciem dedykowanych organów jednostki);
- ankiety studenckie analizowane przez Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia. Studenci poprzez elektroniczny system dokonują oceny kadry prowadzącej proces kształcenia. Obowiązujące wzory ankiet uwzględniają specyfikę różnych form zajęć prowadzonych w wizytowanej jednostce (ankiety dot. oceny przedmiotów, zajęć z lektoratów językowych oraz zajęć z wychowania fizycznego).

Procedury dotyczące nauczycieli akademickich wydają się być wystarczające, natomiast pracownicy administracyjni nie podlegają badaniom ankietowym.

Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że wydziałowy samorząd studentów w roku akademickim 2011/2012 przeprowadzał w formie ankietyzacji, badania studentów dotyczące oceny funkcjonowania pracy dziekanatów. Z przekazanych ustnie informacji wynika, że studenci pozytywnie oceniali funkcjonowanie dziekanatów. Raport, w formie zbiorczych wyników, został przekazany władzom wizytowanej jednostki.

Doktoranci nie są włączeni w system ankietyzacji i nie mają formalnych narzędzi by oceniać jakość kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów III stopnia bardzo pozytywnie wypowiadali się na temat osób prowadzących zajęcia.

g) poziomu działalności naukowej jednostki, w szczególności w zakresie obszaru/obszarów wiedzy związanych z prowadzonym kształceniem,

Mechanizmy badania poziomu działalności naukowej jednostki są tożsame z dwoma pierwszymi opisanymi powyżej.

W celu określenia poziomu działalności naukowej pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu stosowane są następujące narzędzia:

- Ocena nauczycieli akademickich co 4 lata, która odbywa się w skali całej Uczelni (oprócz działalności dydaktycznej i organizacyjnej w ankiecie nauczyciela akademickiego oceniana jest działalność naukowa). Powołana przez Dziekana Komisja opracowuje punktację, sumuje punkty, a następnie przedstawia dane, jak pracownik wypada na tle Wydziału. Na Wydziale określone są już kryteria punktowe dla oceny pozytywnej.
- Ocena wydziałowa dorobku naukowego pracowników Wydziału, która odbywa się co roku. Stanowi ona jedno z kryteriów oceny kadry naukowo-dydaktycznej wg procedury opracowanej we wrześniu 2010 roku.
- Wyniki działalności naukowej poszczególnych katedr i zakładów są publikowane w Annual Report Faculty of Horticulture and Landscape Architecture (wyd. Warsaw University of Life Science – SGGW). Publikowanie dorobku naukowego w skali każdego roku stało się czynnikiem mobilizującym poszczególnych pracowników do wzmożonego wysiłku
- Z inicjatywy JM Rektora SGGW wydawane jest od 2008 r. sprawozdanie z działalności Uczelni, w którym publikowane są tabelaryczne zestawienia o stanie i rozwoju naukowym nauczycieli akademickich.

h) posiadanych zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, oraz form/środków wsparcia studentów – administracyjnych, społecznych (powoływanie opiekunów lat, grup, organizowanie pomocy psychologicznej i prawnej, wsparcie przedsiębiorczości studenckiej itp.) i socjalnych.

W trakcie wizytacji nie zidentyfikowano formalnie określonego sposobu monitorowania zasobów materialnych (z wyjątkiem wspomnianej w raporcie samooceny inwentaryzacji zasobów), tego typu zagadnienia nie są także przedmiotem badania ankietowego (aspekt zasobów materialnych pojawia się jedynie w kontekście wykorzystania nowoczesnych metod przekazu przez prowadzącego). Należy zauważyć, że choć baza dydaktyczna SGGW jest bardzo nowoczesna i w znacznej mierze dostosowana także do potrzeb osób niepełnosprawnych, system zapewniania jakości kształcenia powinien uwzględniać także mechanizmy jej monitorowania.

Zdaniem studentów, baza dydaktyczna w pełni zapewnia prawidłową realizację procesu kształcenia. Sale dydaktyczne są wyposażone w nowoczesny sprzęt audiowizualny i komputerowy. Powierzchnia sal jest odpowiednia do liczby studentów i rodzaju prowadzonych zajęć. Specjalistyczne laboratoria wyposażone są w sprzęt zapewniający studentom zdobycie określonych efektów kształcenia. Ze względu na doświadczalny charakter kierunków prowadzonych w wizytowanej jednostce, studenci realizujący zajęcia laboratoryjne lub terenowe (na polach badawczych) otoczeni są należytą opieką naukową, zapewniającą wysoki poziom prowadzonych zajęć oraz umożliwiającą zdobycie przez studentów określonych umiejętności praktycznych. Uczelnia zapewnia studentom możliwość korzystania z domów studenckich, obiektów sportowych oraz przychodni akademickiej.

W wizytowanej jednostce funkcjonuje, dobrze zorganizowany, system wsparcia i pomocy psychologicznej dla studentów Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. W Uczelni został powołany Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych, odpowiedzialny za pomoc studentom niepełnosprawnym w sprawach związanych z procesem dydaktycznym. Do zadań Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych należy również opiniowanie wszelkich inwestycji i remontów w celu zanoszenia barier architektonicznych dla studentów niepełnosprawnych. Pełnomocnik przeprowadza również cykliczne spotkania i szkolenia dla kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, mające na celu podniesienie świadomości pracowników na temat problemów studentów niepełnosprawnych. Studenci wizytowanej jednostki mogą korzystać z porad psychologicznych oferowanych przez przychodnię akademicką.

Uczelnia wspiera również rozwój przedsiębiorczości akademickiej. Studenci wizytowanych kierunków mogą korzystać z oferty szkoleń dot. m. in. z zakresu autopromocji na rynku pracy, prowadzonych przez Biuro Karier SGGW. Studenci pozytywnie oceniają również funkcjonowanie Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, działającego przy SGGW.

Baza materialna i infrastruktura dydaktyczna Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, wyposażenie, zasoby biblioteczne i socjalne można uznać za stwarzające dobre warunki do studiowania. Budynek Wydziału jest nowoczesny, pomieszczenia dydaktyczne i laboratoria wyposażone są w odpowiedni sprzęt. Doktorant ma prawo do korzystania z aparatury, materiałów i obsługi sekretariatu katedry, na takich samych zasadach jak pracownicy jednostki, w której przygotowywana jest praca doktorska.

Uczestnicy studiów III stopnia ze względu na prowadzone prace badawcze są przyporządkowani do poszczególnych Katedr i ich bazy laboratoryjnej. Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym, doktoranci wyrazili pozytywną opinię na temat dostępnej na Wydziale infrastruktury naukowo-dydaktycznej. Wyrażali pełną aprobatę przede wszystkim za możliwość wykorzystywania aparatury badawczej będącej w dyspozycji poszczególnych jednostek Wydziału. Zgodnie uznali jedynie, iż zasoby biblioteczne są zbyt skromne i brakuje zwłaszcza wydawnictw, czasopism, szczególnie z zakresu architektury krajobrazu. Unowocześnienia wymaga także pracownia komputerowa, w której znajduje się sprzęt starej generacji i brak jest odpowiednich programów do grafiki. Wydział powinien zastanowić się nad procedurą włączenia doktorantów w ocenę posiadanych zasobów materialnych, celem wykrywania najpilniejszych potrzeb.

i) systemu informacyjnego tj. sposobów gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji w zapewnieniu jakości kształcenia.

Wydaje się, że obecnie stosowane procedury gromadzenia i rozpowszechniania informacji nie spełniają należycie swojej roli, co przypuszczalnie, może być efektem niejasno zarysowanych kompetencji poszczególnych organów i wzajemnych relacji między nimi. Z jednej strony przykładem jest duża waga do zbierania pewnych danych (np. ankiety studenckie, których wypełnienie nie jest w pełni dobrowolne), z drugiej strony brak jest klarownych informacji o sposobie udostępnienia wyników takich badań. W trakcie wizytacji uzyskiwano różne informacje na ten temat, począwszy od braku dostępu do wyników, przez ograniczenie prawa dostępu do (zagregowanych) danych wyłącznie do członków Rady Wydziału, w tym studentów i doktorantów (prawo wglądu do pełnych danych w ramach jednostki posiada tylko

dziekan oraz pełnomocnik), a także wskazanie, że każdy student ma dostęp do odpowiednio opracowanych danych po zalogowaniu się do uczelnianego systemu informatycznego, aż do informacji, że raporty są dostępne dla każdego na stronie SGGW.

W trakcie wizytacji zweryfikowano te informacje i uzyskano dostęp do subdomeny SGGW poświęconej jakości kształcenia (na razie w bardzo surowej formie) zawierającej w dniach wizytacji raporty z analizy ankiet studenckich prowadzonych w latach 2009 – 2011. Dostęp do badań nie jest w żaden sposób ograniczony zabezpieczeniami, niemniej jednak odnośnik do strony nie znajduje się na stronie SGGW, a adres nie jest znany interesariuszom wewnętrznym.

j) powszechnego/publicznego dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.

Procedury zapewniania publicznego dostępu do informacji o planach i programach studiów, a także zakładanych efektach kształcenia wydają się funkcjonować właściwie. Na stronie internetowej Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu dostępne są szczegółowe opisy przedmiotów w ramach poszczególnych kierunków i stopni kształcenia obejmujące m. in. liczbę przyznawanych przedmiotów ECTS, wskazanie koordynatora przedmiotu, założeń i celów przedmiotu, przewidzianych metod dydaktycznych, wymaganych przedmiotów wprowadzających, sposobów weryfikacji efektów kształcenia, itp.

Na podstawie losowego porównania z innymi jednostkami SGGW można stwierdzić, że tak obszerny zestaw danych nie jest regułą.

k) Ocena mechanizmów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stosowanych w celu zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych

Mechanizmy przeciwdziałania zjawiskom patologicznym ograniczone są obecnie do działań o charakterze niesformalizowanym. Założenia generalne systemu intencjonalnie pozostawiają wiele kwestii (np. dotyczących klasyfikowania wyników ankiet jako dobrych bądź złych) do indywidualnej decyzji kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych. O ile w przypadku wizytowanej jednostki nie stwierdzono by w tym obszarze istniał rozdzźwięk między rezultatami badań, a podejmowanymi działaniami (w istocie wyniki ankiet były bardzo dobre), o tyle należy pamiętać, że tak szeroki zakres dowolności w interpretacji wyników może negatywnie kształtować sytuację pozostałych interesariuszy.

Ponadto należy zauważyć, że zarówno nieuregulowane zasady dotyczące składu wydziałowych organów systemu zapewniania jakości kształcenia, brak wśród ich członków przedstawicieli studentów i doktorantów, jak również brak klarownego podziału zadań może negatywnie oddziaływać na skuteczność stosowanych w tym obszarze mechanizmów weryfikacji.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślili, iż sytuacje konfliktowe zdarzają się niezwykle rzadko, ale w razie potrzeby zwracają się do Kierownika Studiów Doktoranckich, do którego mają zaufanie.

W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego funkcjonują Komisje Dyscyplinarne (Uczelniana Komisja Dyscyplinarna ds. Doktorantów oraz Uczelniana Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna ds. Doktorantów), które są ostatecznym organem rozwiązującym kwestie patologiczne. Doktoranci posiadają w nich swoich przedstawicieli.

Załącznik nr 5 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Załącznik nr 6 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia - wg badań jednostki

2.3). Ocena efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w badaniu przez jednostkę jakości kształcenia prowadzonego na poszczególnych kierunkach studiów, studiach doktoranckich i podyplomowych, przeprowadzania weryfikacji i oceny działań naprawczych.

Ocena skuteczności sposobów monitorowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, częstotliwości i wyników przeglądów procedur, prawidłowości doboru metod i narzędzi przeprowadzania oceny danego czynnika w celu zwiększenia ich efektywności. Ocena efektywności mechanizmów i wyników ocen doskonalenia tego systemu.

Ocena wpływu/stopnia wykorzystania wyników ocen jakości kształcenia dokonanych przez krajowe i zagraniczne instytucje akredytacyjne, w tym PKA, w procesie doskonalenia jakości prowadzonego kształcenia oraz weryfikacji prawidłowości funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w jednostce. Informacja o zakresie zaleceń sformułowanych przez te instytucje i efektach związanych z nimi działań przeprowadzonych przez Uczelnię/jednostkę – okres 5 lat poprzedzających ocenę instytucjonalną lub ostatnią dokonaną ocenę, jeśli odbyła się wcześniej. Ocena stopnia objęcia obszarów wskazanych w zaleceniach działaniami naprawczymi i ich weryfikacja w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia znajduje się obecnie w takiej fazie rozwoju, w której procedury monitorowania i badania jego skuteczności mogą być prowadzone jedynie w ograniczony sposób. Na podstawie sposobu dokonywania analizy formularzy ankietowych, które wydają się być najpełniej wdrożonym elementem tego systemu, można ocenić, że w jednostce przywiązuje się dużą wagę do monitorowania

czynników wpływających na jakość kształcenia - brana jest na przykład pod uwagę liczba udzielonych odpowiedzi, ale także skala ocen, po które sięgają wykładowcy (np. w roku akademickim 2010 / 2011 ok. 30% nauczycieli akademickich wystawiało oceny używając pełnej skali ocen), jak również realizowane są postulaty interesariuszy (np. dotyczące zwiększenia czytelności ankiet w systemie e-HMS czy zmniejszenia liczby wyświetlanych formularzy), choć zakres udostępnionych w trakcie wizytacji informacji nie pozwala na odniesienie działań do pełnego katalogu oczekiwań ankietowanych. Ponadto na poziomie centralnym dokonywane są analizy zawierające porównanie wszystkich badanych jednostek, mogące stanowić punkt odniesienia dla działań doskonalących.

Zakres realizowanych analiz w tym obszarze z całą pewnością może dostarczyć danych do doskonalenia systemu. Także uwzględnienie uwag formułowanych przez zespoły wizytujące PKA w toku uprzednio przeprowadzonych wizytacji świadczy o prawidłowym działaniu systemu.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia obejmuje studia doktoranckie. Nie zawsze jest jednak kompleksowy. Istnieje wiele skutecznych procedur oraz podejmuje się szereg działań zmierzających do weryfikacji i podnoszenia jakości kształcenia na studiach III stopnia, jednakże nie wszystkie elementy są uwzględniane (np. doktoranci nie mają wpływu na ocenę kadry prowadzącej zajęcia).

Funkcjonujące narzędzia i mechanizmy są efektywne, ale wymagają większego sformalizowania (np. hospitacje).

Załącznik nr 7 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wymagających działań korygujących, naprawczych lub doskonalących wskazanych podczas poprzedniej oceny instytucjonalnej dokonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Rozstrzygnięcia formalne nie dają klarownego obrazu systemu, należy jednak pamiętać, że struktura organizacyjna znajduje się nadal w fazie kreacji. Uczestnicy studiów III stopnia nie zostali kompleksowo włączeni w strukturę decyzyjną w obszarze zarządzania jakością kształcenia na poziomie Wydziału.

2.2) Większość działań podejmowanych w ramach systemu ograniczona jest do studiów pierwszego i drugiego stopnia. System jest spójny, jednakże w stosunku do studiów III stopnia wymaga opracowania większej liczby narzędzi. Należy w szerszym stopniu włączyć

studia doktoranckie w system zapewniania jakości kształcenia m.in. poprzez proces ankietyzacji umożliwiający doktorantom ocenę zajęć.

2.3) Oceny aspektu dotyczącego efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w badaniu przez wizytowaną jednostkę jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów I i II stopnia, studiach doktoranckich i podyplomowych można dokonać obecnie jedynie na podstawie uogólnionych działań podejmowanych w ramach procesu ankietyzacji – obszernie i wieloaspektowo analizowanego. Funkcjonujące narzędzia i mechanizmy są efektywne, ale wymagają większego sformalizowania.

3. Cele i efekty kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich oraz podyplomowych, a także system weryfikujący i potwierdzający ich osiągnięcie

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk rolniczych w zakresie biotechnologii i ogrodnictwa oraz doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa.

Podstawowymi aktami prawnymi, regulującymi funkcjonowanie studiów i nabór kandydatów są „Regulamin stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie” wprowadzony Uchwałą Senatu SGGW nr 25 – 2011/2012 z dnia 23 kwietnia 2012 r. oraz Uchwała nr 48 - 2010/2011 Senatu SGGW w Warszawie z dnia 30 maja 2011 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia trzeciego stopnia (studia doktoranckie stacjonarne i niestacjonarne) w roku akademickim 2012/2013. Akty te zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa ze szczególnym uwzględnieniem ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym (art. 196 ust. 1 w zw. z art. 169 ust. 2) i rozporządzeń Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego: z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych oraz z dnia 5 października 2011 r. w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich. Zgodnie z wymienionymi dokumentami studia doktoranckie tworzy Rektor na wniosek Rady Wydziału, która zatwierdza również programy studiów doktoranckich. Programy studiów doktoranckich w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie ogrodnictwo oraz w dyscyplinie biotechnologia zostały zatwierdzone przez Radę Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w dniu 20 czerwca 2012 r.

3.1) Ocena programu studiów doktoranckich i jego realizacji w zakresie możliwości osiągnięcia efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą

Programy studiów doktoranckich w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie ogrodnictwo oraz w dyscyplinie biotechnologia zostały zatwierdzone przez Radę Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w dniu 20 czerwca 2012 r.

Wydział określił efekty kształcenia jakie powinien osiągnąć doktorant po „uzyskaniu stopnia doktora”. Ich opis został zamieszczony w raporcie samooceny (str. 37-38). Efekty kształcenia w zakresie wiedzy (3 efekty), umiejętności (6 efektów) oraz kompetencji społecznych (3 efekty) zostały sformułowane poprawnie i obejmują właściwy dla nauk rolniczych zakres wiedzy i umiejętności odpowiadający kwalifikacjom trzeciego stopnia. Poszczególne efekty zostały sformułowane w sposób wystarczająco uniwersalny, by mogły odnosić się zarówno do dyscypliny „ogrodnictwo”, jak i „biotechnologia”. Sposobem osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest realizacja programu studiów doktoranckich oraz różne formy kształcenia indywidualnego: samodzielne studia – gromadzenie wiedzy ogólnej i specjalistycznej, dyskusje z opiekunem naukowym (promotorem), samodzielnie realizowane badania naukowe, pisanie raportów z badań i publikacji naukowych, udział w konferencjach naukowych i uczestnictwo w odbywających się tam dyskusjach oraz przygotowanie rozprawy doktorskiej. Program studiów doktoranckich zamieszczony w raporcie samooceny (str.35-36) obejmuje zajęcia obowiązkowe, którymi są seminaria, oraz zajęcia fakultatywne i praktyki zawodowe. Ten ramowy program jest zgodny z zapisami zamieszczonymi w regulaminie studiów doktoranckich (p. 10.), które z kolei odpowiadają dokładnie wymogom zamieszczonym w § 4 pkt 1 i 2. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego: z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. Zajęcia fakultatywne obejmują cztery pozycje (przedmioty) realizowane w formie wykładów oraz zajęcia z języka obcego. Przedmiotami tymi są: „Nowoczesne metody i techniki prowadzenia zajęć dydaktycznych teoria i praktyka” oraz „Techniki prezentacji i przetwarzania danych”. Dwie pozostałe pozycje programu to: „Wykłady do wyboru z dziedziny w której prowadzone są badania naukowe” i „Wykłady do wyboru z innej dziedziny”.

Praktyki zawodowe przygotowują do pełnienia obowiązków nauczyciela akademickiego. Polegają na prowadzeniu zajęć dydaktycznych w wymiarze od 30 (semestry 1. i 2.) do 45 godzin na semestr (w semestrach 3.-7.). Łączny wymiar zajęć stanowiących program studiów to 900 godzin zajęć tzw. „kontaktowych” (czyli – z udziałem nauczyciela) oraz 460 godzin pracy własnej doktoranta. Realizacja programu umożliwi zdobycie 53 punktów ECTS.

Analiza programu studiów doktoranckich pozwala na stwierdzenie, że jest on zorientowany przede wszystkim na uzyskanie przez doktorantów kwalifikacji niezbędnych nauczycielowi akademickiemu. Można stwierdzić, że **„obejmuje on niezbędny zakres przedmiotów fakultatywnych umożliwiający realizację założonych efektów kształcenia, w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych”**.

Co do grupy przedmiotów zapisanych w programie jako „Wykłady do wyboru z dziedziny w której prowadzone są badania naukowe” to należy stwierdzić, że nie zostały opracowane przedmioty przeznaczone wyłącznie dla słuchaczy studiów doktoranckich. Doktoranci mają możliwość wyboru przedmiotów z puli tzw. fakultetów ogólnouczelnianych; jest to grupa przedmiotów do wyboru realizowanych w języku angielskim. Przedmioty te w Uczelni są wykorzystywane jako program dla studentów zagranicznych studiujących w SGGW w ramach programu ERASMUS. Bez wątplenia zaletą takiego rozwiązania jest język w jakim prowadzone są wykłady. Doktoranci mają możliwość podniesienia swoich kompetencji językowych w zakresie języka profesjonalnego. Zajęcia w ramach tej pozycji programu obejmują łącznie 30 godzin i są realizowane w trzecim semestrze. Wymiar 30 godzin mają również zajęcia zapisane w programie jako „Wykłady do wyboru z innej dziedziny”. W istocie wyboru dokonuje się „większością głosów”. O tym, czy w danym roku realizowana będzie Filozofia, Ekonomia czy Pedagogika decyduje to, który z tych przedmiotów został wybrany przez największą liczbę słuchaczy.

Ciężar odpowiedzialności za uzyskanie kompetencji naukowo-badawczych odpowiadających trzeciemu poziomowi kształcenia jest przeniesiony na barki doktoranta i jego opiekuna naukowego. Taka sytuacja jest właściwa, zgodna z tradycją akademicką i światowymi standardami obowiązującymi w naukach doświadczalnych. **„Przygotowanie do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym poprzez stworzenie możliwości uzyskania zaawansowanej wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć nauki w dziedzinie i obszarze prowadzonych badań”** odbywa się w formie permanentnej „praktyki zawodowej”, którą realizują słuchacze studium uczestniczący w badaniach naukowych. W czasie samodzielnej realizacji projektów badawczych, w czasie dyskusji i konsultacji ze swoimi opiekunami naukowymi, pisząc raporty i publikacje poddawane ocenie recenzentów, doktoranci uzyskują **„umiejętności dotyczących metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych”**. Właściwym i bardzo wydajnym sposobem zdobycia **„kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego”** jest uczestniczenie w działalności jednostki naukowo-dydaktycznej i życia Uczelni.

Umożliwia to oparcie się na autorytetach uczonych oraz zdobycie doświadczeń wynikających z odpowiedzialności za powierzoną doktorantowi młodzież studencką w związku z prowadzeniem przezeń zajęć dydaktycznych.

W raporcie samooceny zamieszczono listy słuchaczy poszczególnych roczników studiów doktoranckich Wydziału (od rocznika 2007-2012 do rocznika 2011-2015). Obejmują one łącznie nazwiska 60 osób. W tej liczbie 55 doktorantów to słuchacze stacjonarnych a trzech - niestacjonarnych studiów z zakresu ogrodnictwa, zaś dwie osoby są słuchaczami stacjonarnych studiów z zakresu biotechnologii. Wykazy te zawierają także nazwiska opiekunów naukowych (promotorów) oraz nazwy jednostek (katedr lub zakładów), w których realizowane są prace naukowo badawcze doktorantów. W raporcie zamieszczono również informację na temat projektów badawczych zrealizowanych (17 projektów) i realizowanych (25 projektów) finansowanych w ramach tzw. „badań młodych badaczy”. Zamieszczono również wykaz 12 projektów, realizowanych przez 10 doktorantów, finansowanych z innych źródeł (granty MNiSW, NCN, Polsko-Norweski Fundusz Badań Naukowych).

W czasie wizytacji, na prośbę Zespołu Oceniającego, Władze Wydziału dostarczyły ponadto materiały uzupełniające w postaci raportów rocznych Wydziału za lata 2008-2011 („Annual Reports”).

Na wykazach publikacji zamieszczonych w tych wydawnictwach (oprócz innych informacji), zaznaczono nazwiska współautorów, którzy w momencie publikacji pracy byli doktorantami Wydziału. Zestawienie danych zamieszczonych w raporcie samooceny i informacji uzupełniających i ich analiza porównawcza, a także obserwacje poczynione w czasie wizytacji, pozwalają na sformułowanie następujących stwierdzeń:

- doktoranci uczestniczą w badaniach naukowych i są traktowani jak młodzi pracownicy naukowcy zajmujący się problematyką realizowaną przez ich opiekunów naukowych – są członkami zespołów badawczych;
- doktoranci są współautorami publikacji naukowych;
- kadra naukowo dydaktyczna posiada kwalifikacje wysokie i zgodne z celami i założonymi efektami kształcenia.

Dla wsparcia powyższej opinii można przedstawić dane stanowiące, że w latach 2008-2011 jednostki Wydziału opublikowały łącznie 1131 publikacji (książki, rozdziały w wydawnictwach książkowych, monografie i artykuły naukowe), wśród których 264 pozycje to prace, których współautorami byli doktoranci. Doktoranci prezentowali ponadto komunikaty

na konferencjach naukowych (ich liczby nie obejmują przedstawione dane, nie uwzględniono również liczby artykułów popularno-naukowych). Analiza tematyki publikacji naukowych promotorów, oraz rangi czasopism naukowych wspiera tezę o wysokich kwalifikacjach kadry. Opinię taką można wyrazić również w odniesieniu do osób realizujących zajęcia programowe (seminaria, wykłady fakultatywne oraz zajęcia z języków obcych, których sylwetki zostały (choć bardzo zwięźle) przedstawione w raporcie samooceny.

Doktoranci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że wykłady ujęte w programie studiów doktoranckich w sposób niewystarczający dostarczają wiedzę dotyczącą najnowszych osiągnięć nauki w dziedzinie i obszarze prowadzonych badań oraz metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych. Do pracy o charakterze badawczym przygotowują opiekunowie naukowcy/promotorzy, podczas seminariów doktoranckich i przedmiotów kierunkowych. Dlatego jak sami stwierdzili, są odpowiednio przygotowywani metodycznie do pracy badawczej. Jednak za zasadne i potrzebne uznali wprowadzenie do programu studiów doktoranckich zajęć z zakresu metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych. Program studiów III stopnia realizuje zagadnienia mające na celu kształtowanie kompetencji społecznych, głównie poprzez kształcenie języków obcych. Obowiązkowym elementem w tym zakresie są obligatoryjne lektoraty doskonalące znajomość języków obcych, w szczególności języka angielskiego na poziomie zaawansowanym, ogółem 180 godzin. Dodatkowo, znaczna liczba wykładów do wyboru z dziedziny, w której prowadzone są badania naukowe prowadzona jest w języku angielskim (30 godzin).

Doktoranci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili poziom kształcenia z zakresu języka obcego na Wydziale. Zazaczyli, iż lektoraty są sprofilowane i stoją na wysokim poziomie, dzięki czemu istnieje możliwość wykorzystania przez każdego słuchacza studiów doktoranckich znajomości języka obcego do poszerzania i pogłębiania wiedzy oraz przygotowania manuskryptu do publikacji w czasopiśmie obcojęzycznym. Według doktorantów lektoraty odbywają się w zbyt licznych grupach.

Dzięki temu, iż wszyscy doktoranci prowadzą zajęcia dydaktyczne oraz obowiązkowym elementem jest odbycie na III semestrze ogólnego seminarium i przedstawienie swoich badań przed pracownikami naukowymi (Dzień Doktoranta), doktoranci mają możliwość sprawdzić swoje możliwości i predyspozycje do przejrzystego i ścisłego formułowania myśli przed większym audytorium słuchaczy

Program studiów III stopnia na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w niewielkim stopniu zapewnia doktorantom możliwość wyboru zajęć fakultatywnych. Wykłady do wyboru z innej dziedziny niż ta, w której prowadzone są badania naukowe wybierane są na początku roku akademickiego przez większość doktorantów i narzucane pozostałym uczestnikom studiów III stopnia (spośród ekonomii, filozofii i pedagogiki). W programie studiów przewidziano jedynie 30 godzin wykładów do wyboru z puli fakultetów ogólnouniwersyteckich, jednakże zawężonych do dziedziny, w której prowadzone są badania naukowe.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci ocenili programy studiów pozytywnie, gdyż ich zdaniem spełniają swoje zadanie - nie ograniczają możliwości rozwoju w wybranej przez nich dziedzinie. Nie wyrazili potrzeby poszerzenia modułu przedmiotów fakultatywnych, gdyż zaproponowane przyczyniają się do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

Program studiów przewiduje 90 godzin zajęć z przedmiotu *Nowoczesne metody i techniki prowadzenia zajęć dydaktycznych*, które przygotowują doktorantów tak pod kątem teorii, jak i praktyki. Istotnym jest fakt, iż zajęcia przewidziane zostały dla pierwszego roku studiów doktoranckich – po 45 godzin na pierwszym i drugim semestrze. Dodatkowo uczestnicy studiów III stopnia zobowiązani są zaliczyć 45 godzin zajęć z techniki prezentacji i przetwarzania danych, które również dostarczają umiejętności potrzebnych podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci wyrazili aprobatę dla formy zajęć z zakresu nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych. Wskazali jednakże potrzebę wprowadzenia zajęć emisji głosu.

Program studiów przewiduje obowiązek przeprowadzania/współprowadzenia zajęć dydaktycznych w wymiarze – I rok: 60 godzin, II, III i IV rok: 90 godzin. Należy zastanowić się nad uelastycznieniem tych wymogów, zwłaszcza na ostatnim roku, na którym uczestnik studiów doktoranckich powinien skupić się na pisaniu rozprawy. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów doktoranckich stanowi o obowiązku zaliczania praktyk zawodowych w wymiarze 10-90 godzin, w kontekście czego narzucenie maksymalnego wymiaru nie wydaje się zasadne. Doktoranci nie biorą udziału w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego

na studiach III stopnia. Ich wkład ogranicza się do wyrażania opinii na temat proponowanych przez Władze Wydziału programów studiów doktoranckich *post factum*.

Wiele zadań badawczych realizowanych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW związanych jest ściśle z naukowym rozwojem młodej kadry, w tym doktorantów. Biorą oni udział w zespołach badawczych, realizują badania naukowe tak w skali wydziałowej, jak i międzynarodowej. Ocenia się, że doktoranci aktywnie uczestniczą w prowadzonych pracach badawczych i konferencjach, co ma bezpośredni wpływ m.in. na osiąganie odpowiednich efektów kształcenia. Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów III stopnia pozytywnie wypowiedzieli się o możliwościach pracy w zespołach badawczych oraz uczestniczenia w badaniach naukowych, zwłaszcza prowadzonych w ramach poszczególnych Katedr. Doktoranci mają poczucie bycia pełnoprawnymi uczestnikami badań i dyskusji naukowych.

Działania podejmowane na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w zakresie ułatwienia przygotowania publikacji naukowej zostały ocenione przez uczestników studiów III stopnia bardzo pozytywnie. Bez problemów uzyskują oni pomoc merytoryczną, nie tylko ze strony promotora, ale i innych pracowników naukowych.

Doktoranci mogą starać się o uzyskanie wsparcia finansowego publikacji prac naukowych w zewnętrznych czasopismach i innych publikacjach. Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci bardzo pozytywnie wypowiedzieli się na temat kadry prowadzącej zajęcia, jak również o opiekunach naukowych/promotorach.

3.2) Ocena zgodności efektów kształcenia na studiach podyplomowych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Jeżeli celem studiów podyplomowych jest aktualizacja lub pogłębienie wiedzy albo rozwój predyspozycji intelektualnych, ocena powinna dotyczyć możliwości pogłębienia przez słuchacza wiedzy służącej rozwojowi ogólnemu.

Zasady związane z tworzeniem i kształceniem na studiach podyplomowych określa regulamin studiów podyplomowych (uchwała nr 24-2011/2012 Senatu SGGW z dnia 23 kwietnia 2012 r.).

Plany i programy studiów podyplomowych są zatwierdzane przez Radę Wydziału. W trakcie wizytacji przedstawione zostały zarządzenia Rektora w sprawie uruchomienia bądź kontynuacji kształcenia na następujących studiach podyplomowych:

- „Florystyka – sztuka układania kwiatów”, zarządzenie nr 117 Rektora SGGW z dnia 1 października 2012 r.,
- „Rośliny i surowce roślinne dla zdrowia, jakość i wykorzystanie”, zarządzenie nr 118 Rektora SGGW z dnia 25 maja 2012 r.
- „Życie wśród kwiatów”, zarządzenie nr 51 Rektora SGGW z dnia 3 lipca 2012 r. zmieniające zarządzenie nr 65 z dnia 3 listopada 2010 r.,
- „Projektowanie ogrodu z domem rodzinnym”, zarządzenie nr 85 Rektora SGGW z dnia 27 sierpnia 2012 r. zmieniające zarządzenie nr 2 z dnia 18 stycznia 2010 r.,
- „Ochrona i konserwacja zabytkowych założeń ogrodowych”, zarządzenie nr 78 Rektora SGGW z dnia 19 lipca 2012 r. zmieniające zarządzenie nr 7 z dnia 28 stycznia 2010 r.

Na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w roku akademickim 2011/2012 zostały uruchomione następujące kierunki studiów podyplomowych:

- Ochrona i konserwacja zabytkowych założeń ogrodowych,
- Wzornictwo Ogrodowe,
- Projektowanie Ogrodu z Domem Rodzinnym,
- Florystyka – sztuka Układania Kwiatów,
- Życie Wśród Kwiatów,
- Rośliny i surowce roślinne dla zdrowia – jakość i wykorzystanie,
- Międzyuczelniane Podyplomowe Studium Oceny i Wyceny Zasobów Przyrodniczych SGGW - SGH,
- Kompensacja przyrodnicza dla Natury 2000.

Celem żadnego ze studiów podyplomowych nie było i nadal nie jest nabycie uprawnień do wykonywania zawodu, natomiast celem kształcenia na realizowanych przez Wydział studiach podyplomowych jest pogłębienie i poszerzenie wiedzy służącej rozwojowi ogólnemu słuchacza.

W związku z zakończonymi pracami nad Krajowymi Ramami Kwalifikacyjnymi dla kierunku architektura krajobrazu (zatwierdzone w czerwcu 2012 r.), na Wydziale przystąpiono do opracowania efektów kształcenia dla studiów podyplomowych w zakresie Ochrony i konserwacji zabytkowych założeń ogrodowych (efekty kształcenia zgodne z

opracowywanymi standardami są w fazie przygotowań). W powyższym procesie będą brały udział zewnętrzne instytucje współpracujące (NID, Wojewódzki Urząd Konserwatorski).

Na kierunku Wzornictwo ogrodowe na rynku pracy nie występują uprawnienia do wykonywania zawodu z zakresu wzornictwa. Absolwent uzyskuje umiejętności projektowania elementów wzornictwa z zakresu doboru i wykorzystania roślin oraz drobnych elementów budowlanych. Interesariusze zewnętrzni oceniają zarówno program, jak i sposób prowadzenia zajęć. Ich uwagi są uwzględniane w toku procesu dydaktycznego, co w czasie spotkania z pracodawcami zostało przez nich potwierdzone.

Na kierunku Projektowanie Ogrodu z Domem Rodzinnym kształcą się specjalistów zgodnie z oczekiwaniami rynku, dlatego przynajmniej jednym z wykładowców każdego z kierunkowych przedmiotów (projektowanie ogrodu, projektowanie wnętrz, architektura) jest czynnym zawodowo praktykiem. W zawodzie projektanta ogrodów i wnętrz nie ma uprawnień zawodowych. Są takie w zawodzie architekta budowlanego, jednak celem studiów nie jest kształcenie architektów budowlanych, dlatego ani program ani procedury zaliczeń nie przygotowują do uzyskania takich uprawnień. W procesie określania efektów kształcenia i konstruowania programu zajęć dorocznie uczestniczą wykładowcy studiów. Są to osoby zatrudnione jako kadra naukowo-dydaktyczna w SGGW oraz niepracujący na co dzień w SGGW praktycy (architekci, architekci wnętrz, projektanci ogrodów).

W zakresie Podyplomowych Studiów Florystyka – Sztuka Układania Kwiatów Jednostka jest partnerem projektu Transfer of Innovation w ramach programu Leonardo da Vinci pt. „Utilisation of results of European ECVET initiatives in vocational fields of painting and varnishing and floristry”. W projekcie uczestniczą przedstawiciele szkół florystycznych z 5 państw europejskich: Niemiec, Czech, Słowacji, Litwy i Polski, którzy w ramach projektu opracowują wspólny program nauczania florystyki na 5 poziomach: pomocnik florysty, sprzedawca kwiatów, florysta, mistrz florystyki i ekspert. Określone są jednostki nauczania, kompetencje, umiejętności i wiedza jakie potrzebne są w trakcie edukacji. Efekty kształcenia są zgodne z wymogami europejskich stowarzyszeń florystów i opisane bardzo szczegółowo. Pozwalają one wypromować absolwentów na danym poziomie o zbliżonych kwalifikacjach zawodowych w różnych krajach Europy. Do określania efektów kształcenia zaangażowane są osoby z branży florystycznej, tak by uzyskana wiedza i umiejętności mogły być wykorzystane w praktyce. Biorą oni także czynny udział w samym procesie nauczania, gdyż prowadzą dużą część zajęć praktycznych, obejmujących projektowanie i wykonywanie aranżacji kwiatowych na różne okazje. Uzyskane kwalifikacje pozwalają ubiegać się o pracę w firmach florystycznych i dekoratorskich bądź prowadzić własną działalność gospodarczą w tym

zakresie. Wielu absolwentów to także nauczyciele florystyki w szkołach średnich zawodowych oraz prowadzący zajęcia na licznych kursach organizowanych przez Zakłady Doskonalenia Zawodowego oraz Urzędy Pracy w ramach projektów unijnych „Kapitał Ludzki”.

Program studiów na kierunku Życie Wśród Kwiatów wychodzi naprzeciw nowym tendencjom poprawy jakości życia poprzez kontakt z roślinami i ma zapewnić słuchaczom znajomość aktualnego asortymentu roślin ozdobnych oraz nowe perspektywy ich zastosowania. Uczestnicy zapoznają się z oddziaływaniem roślin ozdobnych na środowisko człowieka i możliwościami wykorzystania ich w celu poprawy jakości życia - aromaterapii oraz hortiterapii (tzw. ogrodów terapeutycznych). Jednostka współpracuje ze Związkiem Szkółkarzy Polskich oraz Agencją Promocji Zieleni w zakresie promocji i upowszechniania wiedzy o znaczeniu i zastosowaniu roślin w kształtowaniu i ochrony środowiska.

Studia podyplomowe w zakresie Rośliny i surowce roślinne dla zdrowia – jakość i wykorzystanie nie dają uprawnień zawodowych. Planowane jest przekształcenie programu studiów, aby spełnić wymogi nadawania uprawnień do obrotu produktami zielarskimi. Efekty kształcenia są w dużej mierze zapewnione w oparciu o rozeznanie pracowników odnośnie zapotrzebowania rynku. W procesie określania efektów kształcenia nie uczestniczą interesariusze zewnętrzni.

Prowadzone przez Wydział studia podyplomowe odpowiadają potrzebom rynku pracodawców, choć przygotowują do wykonywania zawodu w należyтым stopniu, nie dają uprawnień zawodowych. Wynika to po części z faktu, że zajęcia na studiach podyplomowych są w dużym stopniu realizowane przez praktyków. Dodatkowo sukcesywnie prowadzony jest proces ankietyzacji uczestników studiów podyplomowych w celu kontrolowania jakości i efektów kształcenia, jak i organizacji tego procesu.

Z perspektywy oczekiwań rynku pracy programy i plany studiów podyplomowych są zadowalające, ich realizacja powinna pozwolić na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wynika to w znacznym stopniu z zaangażowania przedstawicieli pracodawców zarówno w proces dydaktyczny (jako wykładowcy), jak i proces oceny, a mianowicie programy i plany studiów bywają (nie ma takiego obowiązku, ale zwyczajowo kierownicy studiów starają się ten proces przeprowadzać) recenzowane przez przedstawicieli praktyki gospodarczej i administracji publicznej, choć nie jest to proces sformalizowany.

W zakresie studiów podyplomowych odsetek zajęć prowadzonych przez przedstawicieli praktyki jest wysoki i przekracza 50% składu osobowego i godzin, szczególnie na kierunkach:

Ochrona i konserwacja zabytkowych założeń ogrodowych, Projektowanie Ogrodu z Domem Rodzinnym, Florystyka – sztuka Układania Kwiatów, Życie Wśród Kwiatów. Na pozostałych kierunkach studiów podyplomowych udział ten jest mniejszy, mimo tego, można uznać, że udział praktyków w procesie dydaktycznym jest znaczny.

Zespół oceniający PKA uzyskał w czasie wizytacji szczegółowe informacje dodatkowe obejmujące dane na temat programów i planów poszczególnych studiów podyplomowych realizowanych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. Informacje te zawierają również dane na temat kadry nauczycielskiej, trybu rekrutacji oraz zasad oceny – systemów potwierdzania osiągnięcia efektów kształcenia. W czasie wizytacji dokonano ponadto przeglądu materiałów i dokumentacji udostępnionych przez kierownictwo poszczególnych studiów. Zespół oceniający mógł zapoznać się z materiałami dydaktycznymi (skrypty, szczegółowe, ilustrowane programy poszczególnych przedmiotów), licznymi pracami dyplomowymi (w tym, przede wszystkim – projektami) słuchaczy studiów, katalogami wystaw prac, przykładami prac zaliczeniowych, protokołami komisyjnych egzaminów dyplomowych oraz oryginałami ankiet wypełnianych przez wszystkich słuchaczy studiów. Zespół spotkał się również z czterema absolwentkami trzech kierunków studiów podyplomowych.

Na podstawie analizy zebranych materiałów można sformułować następujące opinie:

1. Realizowane na Wydziale zakresy studiów podyplomowych nie umożliwiają nabycia uprawnień do wykonywania zawodu gdyż w specjalnościach, w których kształcą, na rynku pracy takie uprawnienia nie występują. Studia umożliwiają jednak nabycie umiejętności bardzo przydatnych w pracy, poszerzenie horyzontów intelektualnych oraz aktualizację i pogłębienie wiedzy zawodowej.
2. Plany i programy studiów a także materiały dydaktyczne przygotowane przez ich kadre umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia. Nie budzi zastrzeżeń czas trwania studiów i liczba godzin zajęć zorganizowanych.
3. Dobór kadry jest prawidłowy. Oprócz specjalistów zatrudnionych w SGGW, w procesie dydaktycznym uczestniczą pracownicy innych Uczelni (Akademia Sztuk Pięknych, Politechnika Warszawska) a także praktycy, profesjonaliści posiadający doświadczenie zawodowe w obszarach zbieżnych z zakresem kształcenia. Z udostępnionych materiałów można się dowiedzieć, że zajęcia (szczególnie praktyczne) prowadzą między innymi właściciele studiów projektowych, architekci prowadzący

prywatną praktykę, mistrzowie florystyki, floryści prowadzący prywatną praktykę projektową lub własną firmę florystyczną, szkółkarze – przedstawiciele Związku Szkółkarzy Polskich oraz właściciele szkółek drzew i krzewów ozdobnych oraz architekti wnętrz.

3.3). Ocena udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, (w przypadku studiów podyplomowych - w szczególności pracodawców), w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągania oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na tych studiach.

Analiza raportu samooceny, dokumentów udostępnionych podczas wizytacji oraz wnioski ze spotkań z przedstawicielami pracodawców i absolwentów prowadzą do tezy, że interesariusze zewnętrzni wpływają w bezpośredni, istotny sposób na kształtowanie efektów kształcenia. Co prawda brak jest zdefiniowanych sposobów oceny efektów kształcenia przez pracodawców, gdyż nie odbywa się to w sposób sformalizowany, jednak zwyczajowo, co pracodawcy potwierdzili w czasie spotkań z nimi, nie należą do rzadkości sytuacji, w których proszeni są o recenzowanie programów i planów studiów.

Dodatkowo od wielu lat wykorzystywane są ankiety walidacyjne, w których uczestnicy danego studium oceniają i wykładowców, i sposób przekazywania wiedzy, i organizację procesu dydaktycznego, jak również przydatność zdobytej wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej. Wnioski wyciągane z tych ankiet są wykorzystywane do modyfikowania programów studiów, do doboru wykładowców, jak również do zmiany efektów kształcenia. Można zatem uznać, że interesariusze mają istotny wpływ na efekt kształcenia i jakość kształcenia.

3.4). Ocena stosowanego systemu ECTS - prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Ocena sposobu wykorzystania możliwości stworzonych przez ten system w indywidualizowaniu procesu kształcenia na studiach doktoranckich poprzez wymianę międzyuczelnianą i międzynarodową;

Regulamin Stacjonarnych i Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (Załącznik do uchwały Senatu SGGW nr 25 - 2011/2012 z dnia 23.04.2012 r.), w ustępach 9 i 10 stanowi, iż:

„Ust. 9.: Realizacja programu studiów doktoranckich przygotowuje do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym, a w szczególności prowadzi do osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie:

- 1) wiedzy na zaawansowanym poziomie, o charakterze podstawowym dla dziedziny związanej z obszarem prowadzonych badań naukowych, obejmującej najnowsze osiągnięcia nauki lub sztuki oraz o charakterze szczegółowym, odpowiadające obszarowi prowadzonych badań naukowych, obejmującej najnowsze osiągnięcia nauki lub sztuki,
- 2) umiejętności związanych z metodyką i metodologią prowadzenia badań naukowych,
- 3) kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego.

Ust.10: Łączny wymiar zajęć objętych programem całego toku studiów doktoranckich odpowiada od 45 do 60 punktom ECTS, w tym od 20 do 30 punktom ECTS w ramach zajęć fakultatywnych rozwijających umiejętności dydaktyczne lub zawodowe, w wymiarze co najmniej 15 godzin. Fakultatywne zajęcia rozwijające umiejętności dydaktyczne i zawodowe obejmują zajęcia, na których doktorant zdobywa kwalifikacje w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych, w wymiarze odpowiadającym od 10 do 15 punktom ECTS.

Zajęcia fakultatywne przygotowują do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego, w szczególności w zakresie metodyki zajęć dydaktycznych i nowych technologii wykorzystywanych w kształceniu studentów”.

Postanowienia te są zgodne z przepisami zamieszczonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego: z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych.

Program studiów doktoranckich prowadzonych przez Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu przewiduje, że łączny nakład pracy doktoranta w czteroletnim okresie kształcenia wynosi 615 godzin zajęć dydaktycznych i 285 godzin praktyki zawodowej. Szacunkowy łączny wymiar pracy własnej słuchacza wynosi 460 godzin. Temu nakładowi pracy (łącznie 1360 godzin) przypisano 53 punkty ECTS. Jest to zgodne z regulacją zawartą w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta.

Wdrożony system ECTS poprawnie określa nakład pracy doktoranta, który jest niezbędny dla osiągnięcia efektów kształcenia wynikających z realizacji ramowego programu studiów doktoranckich. System nie określa nakładu pracy jaki doktorant musi włożyć w realizację badań prowadzonych w celu przygotowania rozprawy doktorskiej, co należy uznać za normalne i właściwe. Wprowadzony system w pełni umożliwia współpracę z innymi ośrodkami w tym wymianę międzyuczelnianą i międzynarodową.

System ECTS nie był do 2012 r. wymagany na studiach podyplomowych. Jego wdrażanie na różnych kierunkach studiów znajduje się w różnych fazach. Został on wdrożony dla bieżącej

edycji Studiów Podyplomowych Ochrona i Konserwacja Zabytkowych założeń Ogrodowych (przewidziano konieczność uzyskania 60 punktów ECTS). Na pozostałych kierunkach system jest na etapie opracowywania i według zapewnień kierownictwa studiów będzie wdrażany w kolejnych ich edycjach.

3.5). Ocena wiarygodności i przejrzystości stosowanego w jednostce systemu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Ocena stopnia dostępności tego systemu, w szczególności dla doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych.

Opierając się na analizie danych zawartych w raporcie samooceny i informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, że Wydział posiada wiarygodny i spójny system weryfikacji efektów kształcenia. Zdobyta wiedza jest sprawdzana w sposób powszechnie przyjęty w uczelniach akademickich (egzamin, sprawdzian, kolokwium). Umiejętności uzyskiwane w czasie studiów doktoranckich i podyplomowych są weryfikowane poprzez monitorowanie postępów w pracy naukowej (studia doktoranckie) lub poprzez ocenę prac dyplomowych (projektowych) oraz egzamin praktyczny (na różnych kierunkach studiów podyplomowych).

W czasie wizytacji, jak już wcześniej wspomniano, Zespół oceniający mógł zapoznać się z licznymi przykładami prac dyplomowych oraz z dokumentacją dyplomowych egzaminów komisyjnych. W odniesieniu do studiów doktoranckich, szczególną rolę w systemie oceny odgrywa analiza indywidualnych sprawozdań doktorantów. Do dyspozycji Zespołu przedstawiono formularz „Wykaz osiągnięć doktoranta” stanowiący załącznik do „Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów SGGW” wraz z opisem kryteriów przyznawania punktów rankingowych. Dostarczono ponadto przykłady corocznego raportu: „Indywidualne sprawozdanie doktoranta z realizacji programu studiów doktoranckich i harmonogramu pracy doktorskiej”. Raporty takie są składane na ręce Kierownika studiów doktoranckich, który przedstawia ich analizy Władzom Wydziału.

Zasady funkcjonowania stosowanych na Wydziale mechanizmów służących do oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia są znane doktorantom i słuchaczom studiów podyplomowych. System oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia jest przejrzysty i dostępny. Doktoranci bardzo słabo identyfikują i rozpoznają istotę Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, jednakże na temat jakości nauczania wypowiadali się pozytywnie.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Program studiów doktoranckich i sposoby jego realizacji umożliwiają osiągnięcia efektów kształcenia jakie zostały określone przez jednostkę. Oceniane studia doktoranckie

prorowadzone są w sposób właściwy dla nauk eksperymentalnych i przygotowują do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym pozwalając na zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do prowadzenia badań naukowych w dziedzinie nauk rolniczych, w zakresie dyscyplin ogrodnictwo i biotechnologia. Uczestniczenie w życiu Uczelni, obowiązki dydaktyczne i zadania realizowane we współpracy z opiekunami naukowymi pozwalają doktorantom wykształcić kompetencje społeczne niezbędne do pełnienia społecznej roli uczonego. Udział doktorantów w pracach zespołów badawczych jest potwierdzony dużą liczbą publikacji, których doktoranci są współautorami. Doktoranci nie napotykają na żadne czynniki ograniczające im możliwość publikacji. Kadra naukowo-dydaktycznej prowadząca zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich oraz sprawująca opiekę naukową nad doktorantami ma udokumentowane dorobkiem naukowym kwalifikacje umożliwiające osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia.

3.2) Prowadzone przez Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu studia podyplomowe odpowiadają potrzebom rynku pracodawców, przygotowują do wykonywania zawodu w należytnym stopniu, pomimo, że nie dają uprawnień zawodowych. Wynika to z faktu, że zajęcia na studiach podyplomowych są w dużym stopniu realizowane przez praktyków. Dodatkowo sukcesywnie prowadzony jest proces ankietyzacji uczestników studiów podyplomowych w celu kontrolowania jakości i efektów kształcenia, jak i organizacji tego procesu. Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na studiach podyplomowych jest dobrana w sposób właściwy co umożliwia uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. Udział w procesie dydaktycznym kadry posiadającej wysokie kwalifikacje i umiejętności praktyczne wynikające z prowadzonej działalności zawodowej, pozytywnie wpływa na jakość kształcenia.

3.3) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na studiach podyplomowych należy ocenić jako istotny i kompleksowy, jednak w odniesieniu do pracodawców wymagający sformalizowania.

3.4) Na studiach doktoranckich prowadzonych przez Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu wprowadzono poprawnie opracowany system ECTS sprzyjający współpracy z innymi ośrodkami, w tym wymianę międzyuczelnianą i międzynarodową. System ECTS został, jak dotąd, wdrożony tylko na jednym kierunku studiów podyplomowych. Na pozostałych kierunkach znajduje się w fazie wdrażania. Na tym etapie nie można w pełni ocenić jego poprawności.

3.5) Ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia jest w jednostce dokonywana w sposób poprawny. Stosowany system jest wiarygodny i przejrzysty. Postępy w pracy naukowej słuchaczy studiów doktoranckich są monitorowane w sposób zgodny ze sprawdzonymi rozwiązaniami stosowanymi w procedurach promocyjnych właściwych naukom eksperymentalnym. System oceny stopnia uzyskania założonych efektów kształcenia na studiach podyplomowych zakłada ewaluację na poszczególnych etapach kształcenia oraz ocenę pracy dyplomowej i końcowy egzamin komisyjny. Obowiązujące kryteria i zasady funkcjonowania systemu są znane doktorantom i słuchaczom studiów podyplomowych.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę mające służyć realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

4.1) Ocena polityki kadrowej prowadzonej w jednostce: zasad i metod doboru kadry naukowo-dydaktycznej do potrzeb wynikających z prowadzonego kształcenia i badań naukowych realizowanych w jednostce, prawidłowości powierzania jej zadań dydaktycznych i naukowych, weryfikacji jakości wykonywania tych zadań, w tym badania opinii studentów, doktorantów i słuchaczy, stwarzania możliwości rozwoju kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. Ocena efektów realizacji tej polityki (spójności zakresu specjalności reprezentowanych przez kadre naukowo-dydaktyczną i dydaktyczną z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w jednostce studiów, adekwatności liczby nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces dydaktyczny do liczby jego uczestników).

Kadre naukowo-dydaktyczną Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie stanowią w 41% (46 osób) samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni, w tym 22 osoby (19%) posiada tytuł naukowy profesora a 24 osoby (21%) stopień naukowy doktora habilitowanego. Ponadto na Wydziale zatrudnionych jest 66 osób posiadających stopień naukowy doktora, w tym 60 osób jest zatrudnionych na stanowisku adiunkta, natomiast 6 osób na stanowisku starszego wykładowcy oraz 1 osoba nieposiadająca stopnia naukowego doktora jest zatrudniona na stanowisku wykładowcy. Dwudziestu tytułarnych profesorów oraz 20 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego reprezentuje nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne, dwóch tytułarnych profesorów reprezentuje nauki społeczne oraz 5 doktorów habilitowanych reprezentuje nauki techniczne.

Podstawowym kryterium doboru kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu realizującej proces kształcenia oraz badania naukowe są kwalifikacje, kompetencje i umiejętności akademickie potwierdzone odpowiednim dorobkiem naukowym pozwalającym na uzyskanie stosownych stopni i tytułów naukowych. Kadra Wydziału jest bardzo doświadczona i odpowiednio zróżnicowana pod względem

reprezentowania różnych dziedzin i dyscyplin naukowych co jest podstawą do prowadzenia studiów I, II oraz III stopnia z zakresu ogrodnictwa, architektury krajobrazu oraz biotechnologii.

Polityka kadrowa Wydziału prowadzona jest w ramach regulacji zawartych w Statucie Szkoły Głównej Gospodarstwa wiejskiego w Warszawie (uchwała nr 8 -2011/2012 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 listopada 2011 r w sprawie uchwalenia Statutu SGGW załącznik nr 6: Zasady zatrudniania, zwalniania i awansowania nauczycieli akademickich w SGGW), zgodnie z którymi nauczyciele akademicy są zatrudniani na podstawie mianowania albo umowy o pracę w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Na podstawie mianowania zatrudnia się wyłącznie nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, przy czym zatrudnienie na podstawie mianowania następuje jedynie w pełnym wymiarze czasu pracy.

Pierwsze zatrudnienie nauczyciela akademickiego niezależnie od stanowiska naukowo-dydaktycznego wymaga konkursu otwartego, przy czym powołana komisja konkursowa może przeprowadzić ogłoszony konkurs jednoetapowo (posiedzenie komisji konkursowej na którym rozpatrywane są kandydatury na podstawie przedstawionych dokumentów, przy czym komisja może zaprosić na posiedzenie kandydatów w celu przeprowadzenia rozmowy) lub wieloetapowo. W konkursie wieloetapowym istnieje możliwość zasięgnięcia przez komisję konkursową dodatkowych, pisemnych opinii o kandydatach, które muszą być osobom starającym o stanowisko udostępnione, posiedzenie komisji konkursowej odbywa się z udziałem zaproszonych kandydatów oraz komisja może podjąć decyzję o zakwalifikowaniu wybranej liczby kandydatów do kolejnego etapu konkursu. W załączniku nr 1 do Statutu SGGW przedstawione są zasady i tryb przeprowadzania konkursu otwartego na stanowiska nauczycieli akademickich. W powyższym załączniku zawarte są też zasady i tryb przeprowadzania konkursu na stanowiska kierownicze w jednostkach naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych Uczelni. W powyższych konkursach oprócz wymagań stawianych poszczególnym stanowiskom nauczycielskim brana jest pod uwagę umiejętność kandydata kierowania zespołem oraz tworzenia życzliwej i twórczej atmosfery.

Zgodnie ze Statutem SGGW nauczyciela akademickiego SGGW, który nabył uprawnienia emerytalne, można zatrudnić w SGGW na tym samym stanowisku bez konkursu oraz istnieje możliwość zatrudnienia pracownika naukowego w przypadkach uzasadnionych realizowanymi pracami badawczymi, gwarantującymi niezbędne środki na wynagrodzenia. W załącznik nr 6 do Statutu SGGW przedstawione są w sposób przejrzysty i transparentny wymagania oraz niezbędne kryteria, które musi spełnić kandydat do zatrudnienia na

stanowiska naukowo-dydaktyczne (asystenta, adiunkta, profesora nadzwyczajnego, profesora zwyczajnego), na stanowiska naukowe (asystenta, adiunkta, profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego) oraz na stanowiska dydaktyczne (instruktora, lektora, wykładowcy i starszego wykładowcy)

System weryfikacji kadry tj. okresowa ocena nauczycieli akademickich jest dokonywany zgodnie z ustawą o szkolnictwie wyższym oraz Statutem SGGW (rozdział 3). Ocena nauczycieli akademickich (profesorów tytularnych zatrudnionych na podstawie mianowania) przeprowadzana jest raz na cztery lata, natomiast profesorów tytularnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, doktorów habilitowanych, doktorów i magistrów co dwa lata, a także w procedurze awansu na wyższe stanowisko lub przedłużenia okresu zatrudnienia lub też na wniosek kierownika jednostki. Głównym celem prowadzonej na Wydziale polityki kadrowej jest dbałość o rozwój kwalifikacji naukowych i kompetencji dydaktycznych kadry. Dobór nauczycieli akademickich do realizacji procesu dydaktycznego nie budzi zastrzeżeń i oparty jest w głównej mierze na dorobku naukowym pracownika. Istotnym elementem w ocenie dotyczącej sposobu wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych jest opinia studentów wyrażana w przeprowadzanych anonimowych ankietach. Mechanizmy weryfikacji kadry i stałego podnoszenia poziomu działalności naukowej przekładane są na wewnętrzny system podziału środków finansowych przyznawanych jednostkom w ramach działalności statutowej oparty na aktualnie obowiązujących ministerialnych kryteriach oceny parametrycznej jednostek naukowych. Dodatkową motywacją do twórczej pracy kadry Wydziału przez podnoszenie jakości prowadzonych badań naukowych jest uwzględnienie w polityce płacowej oraz w przyjętych zasadach przyznawania nagród i wyróżnień oraz możliwość obniżenia pensum dydaktycznego o 60 godzin rocznie. Wysoce pozytywnie należy ocenić prowadzenie przez kierownictwo Wydziału spójnej polityki kadrowej. Niezależnie od motywowania własnych pracowników do rozwoju naukowego i uzyskiwania kolejnych stopni i tytułu naukowego, władze Wydziału podejmują starania o pozyskanie samodzielnych pracowników naukowych z zewnątrz, dostrzegając konieczność uzyskania uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora z zakresu architektury krajobrazu. Obecna liczba samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych na Wydziale jest imponująca lecz może w niedalekiej przyszłości przyczynić się do wystąpienia tzw. luki pokoleniowej ze względu na brak możliwości zatrudniania młodych pracowników naukowo-dydaktycznych na stanowiskach asystentów i adiunktów co spowodowane jest sukcesywnie zmniejszającą się liczbą studentów szczególnie na kierunku ogrodnictwo. Obecna liczba nauczycieli akademickich

Wydziału zapewnia bardzo dobre relacje między liczbą nauczycieli a liczbą studentów. Studenci cenią nauczycieli akademickich za ich doświadczenie i wiedzę. Podkreślali ich profesjonalizm i chęć zainteresowania tematem zajęć. Ponadto warto dodać, iż w opinii studentów nauczyciele akademicy bardzo rzetelnie podchodzą do swoich obowiązków i są właściwie przygotowani do zajęć. W opinii studentów kompetencje kadry dydaktycznej zapewniają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy starają się efektywnie komunikować ze słuchaczami często stosując przy tym sprzęt multimedialny.

Kadra dydaktyczna została również wysoko oceniona przez słuchaczy studiów doktoranckich. Doktoranci mają zapewnioną stałą pomoc merytoryczną ze strony opiekunów/promotorów, także w zakresie zajęć dydaktycznych, które prowadzą ze studentami.

Głównym celem polityki kadrowej prowadzonej przez władze Wydziału jest dbałość o rozwój kwalifikacji naukowych i kompetencji dydaktycznych kadry. Dobór nauczycieli akademickich do realizacji procesu dydaktycznego jest właściwy, uwzględnia dorobek naukowo-badawczy, dorobek dydaktyczny, zawodowy i organizacyjny, przy czym ważnym elementem oceny dotyczącej wypełnienia przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych jest opinia studentów wyrażona w anonimowych ankietach. Wszystkie osoby uczestniczące w dydaktyce posiadają w swoim dorobku artykuły naukowe związane z prowadzonymi zajęciami oraz doświadczenie praktyczne i dydaktyczne w tym zakresie, co pokazuje zgodność kwalifikacji naukowych kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne z celami i efektami kształcenia na realizowanych kierunkach studiów

Pośredni wpływ na kształt doboru kadry mają doktoranci – potencjalni pracownicy naukowo-dydaktyczni. Wydział wspiera rozwój młodej kadry poprzez system stypendialny, a także poprzez działania umożliwiające wyjazdy na staże zagraniczne, uczestnictwo w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych.

4.2) Ocena dostosowania infrastruktury dydaktycznej i naukowej do profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia oraz specyfiki realizowanych badań. Ocena planów jednostki w zakresie rozwoju tej infrastruktury. Udział interesariuszy zewnętrznych w zapewnieniu dostępu do bazy o najwyższych standardach dydaktycznych i naukowych, w tym nowoczesnych laboratoriów, zaawansowanych technologii związanych z realizowanym kształceniem i badaniami naukowymi.

Kształcenie i prowadzenie badań na najwyższym poziomie stanowi integralną część misji Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie. Te dwa

najważniejsze elementy działalności jednostki realizowane są w oparciu o istniejącą bazę dydaktyczną i naukową, która podlega stałemu rozwojowi i doskonaleniu. Dokonana przez Zespół ocena infrastruktury dydaktycznej i naukowej Wydziału wykazała, że jest ona adekwatna do rozmiaru kształcenia studentów kierunku 'ogrodnictwo', 'architektura krajobrazu' oraz 'biotechnologia', na studiach I i II stopnia, studiach doktoranckich i podyplomowych oraz prowadzenia badań naukowych na wysokim poziomie.

Bazę dydaktyczną Wydziału stanowią 2 kilkupiętrowe budynki: nr 35 (baza dydaktyczna kierunku 'ogrodnictwo') i połowa budynku nr 37 (baza kierunków 'biotechnologia' oraz 'architektura krajobrazu'), położone na terenie kampusu oraz budynek parterowy nr 13 na terenie osady parkowo-pałacowej, w którym mieści się Pracownia Sztuki. Łączna powierzchnia obiektów dydaktycznych Wydziału obejmuje około 10.000 m².

Wydział dysponuje 5 salami wykładowymi, mieszczącymi 80-240 osób, w pełni wyposażonymi w sprzęt multimedialny. Każda z 9 Katedr Wydziału (Katedra Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin, Katedra Entomologii Stosowanej, Katedra Fitopatologii, Katedra Roślin Ozdobnych, Katedra Ochrony Środowiska, Katedra Roślin Warzywnych i Leczniczych, Katedra Sadownictwa, Katedra Sztuki Krajobrazu, Katedra Architektury Krajobrazu) oraz 3 samodzielnych jednostek (Samodzielny Zakład Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa, Samodzielna Pracownia Oceny i Wyceny Zasobów Przyrodniczych, Samodzielna Pracownia Organizacji i Ekonomiki Ogrodnictwa) posiada sale ćwiczeń, sale seminaryjne, projektowe, pracownie i laboratoria, w których mogą odbywać się ćwiczenia. Łącznie Wydział udostępnia studentom, doktorantom oraz słuchaczom studiów podyplomowych 28 sal dydaktycznych (ćwiczeniowych i seminaryjnych) oraz 26 laboratoriów ze stanowiskami do prowadzenia przez studentów obserwacji, pomiarów i eksperymentów. Większość sal wyposażona jest w rzutnik multimedialny lub czytnik pisma, mikrofon, sprzęt audiowizualny, a sale projektowe posiadają stoły do rysowania projektów. Na Wydziale znajdują się 3 pracownie komputerowe (po 16 stanowisk każda), w których oprócz przedmiotu technologia informacyjna, odbywają się zajęcia z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, np.: bioinformatyka, komputerowe systemy wspomagania działalności przedsiębiorstw ogrodniczych, grafika inżynierska (AutoCAD). Sale ćwiczeń wyposażone są również w sprzęt dostosowany do specyfiki prowadzonych zajęć dydaktycznych. Sale, w których odbywają się ćwiczenia z fitopatologii lub entomologii posiadają 32-44 stanowiska z mikroskopami i 32 stanowiska z binokularami. W sali rzeźby znajdują się kawalety (stoły rzeźbiarskie), sztalugi i glina, a w sali rysunku – sztalugi. Laboratoria katedralne wyposażone są w nowoczesny sprzęt i aparaturę badawczą związaną z

profilem działalności naukowej i dydaktycznej. Poszczególne katedry Wydziału są bardzo zaangażowane w pozyskiwanie środków na utrzymanie, modernizację oraz zakup nowego sprzętu.

Katedra Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin posiada 5 laboratoriów: inżynierii genetycznej, markerów molekularnych, genomiki, fizjonomiki i modelowania molekularnego oraz laboratorium kultur *in vitro*. Katedra dysponuje cenną aparaturą naukową, m.in. ma aparaty PCR, RealTime-PCR, aparaty do elektroforezy, HPLC, mikroskopy: konfokalny i fluorescencyjne, urządzenia do obrazowania zmian fluorescencji chlorofilu czy zmian napięcia membran komórkowych. W perspektywie zamierzona jest modernizacja laboratorium bioreaktorów roślinnych na polu doświadczalnym Wolica. Planowany jest też zakup komór wzrostowych dla roślin, genomowej stacji roboczej, systemu do wysokoprzepustowej ilościowej i jakościowej oceny makromolekuł oraz systemu do obrazowania i pomiaru fluorescencji chlorofilu.

Katedra Entomologii Stosowanej korzysta z 5 pracowni: szkodników przechowalni, ekologii szkodników, akarologicznej, biochemicznej interakcji szkodnik-roślina oraz entomologicznej. Pracownie te wyposażone są w aparat do elektroforezy białek, akustyczny detektor larw, komory klimatyczne i hodowlane, inkubatory, spektrofotometry, aparat do wymiany gazowej, liofilizator i inne. W najbliższym czasie planowany jest zakup komór wzrostowych, chromatografu gazowego, a także aparatu do powlekania drobin i aparatu do mikro- i nanoenkapsulacji.

Katedra Fitopatologii dysponuje 7 pracowniami (laboratoriami), m.in.: mikrobiologiczną, mykologiczną, wirusologiczną oraz biotechnologicznych metod ochrony roślin, którą użytkuje wspólnie z innymi katedrami. Są one wyposażone w aparat RealTime-PCR, kamerę fitotronową, urządzenia klimatyczne, transiluminator, kamerę dokumentacji żeli, termocykler i inne standardowe urządzenia laboratoryjne. W katedrze zaplanowano zakup cytometru przepływowego, systemu do izolacji kwasów nukleinowych i spektrofotometru.

W Katedrze Roślin Ozdobnych funkcjonują 4 laboratoria: fizjologii roślin, anatomii roślin, biologii molekularnej oraz laboratorium kultur *in vitro*. Katedra wykorzystuje do badań spektrofotometr, kamery PCR, mikroskopy, mikrotom, zestaw do elektroforezy białek, termocyklery, transiluminator, mierniki klimatyczne i inne.

Katedra Roślin Warzywnych i Leczniczych posiada w strukturze 4 laboratoria chemiczne i 12 pracowni, m.in.: kultur *in vitro*, nasiennictwa, analizy instrumentalnej, przechowalnictwa, pracownię sensoryczną. Znajdują się w nich urządzenia do ekstrakcji i destylacji ziół, chromatografy gazowe i cieczerwowe, spektrofotometry, refraktometr, penetrometr, sterylizatory,

komory laminarne, twardościomierz, komory chłodnicze z miernikami, urządzenia do pakowania warzyw. W obiekcie w Wilanowie planowana jest modernizacja tuneli i zwiększenie ich liczby, przystosowanie kamer w szklarni wydziałowej do uprawy warzyw z recyklingiem pożywki i modernizacja systemu oświetlenia z zastosowaniem lamp LED. Planowany jest też zakup aparatury: mikrofalowego urządzenia do ekstrakcji grawitacyjnej olejków eterycznych i automatycznego ekstraktora.

Katedra Sadownictwa korzysta z 3 laboratoriów, w których również odbywają się ćwiczenia laboratoryjne dla studentów. Katedra zakupiła m.in.: 2 chromatografy (gazowy i cieczowy), 2 spektrofotometry, fotometr, refraktometr, jędrnościomierz i inne. W najbliższym czasie planowana jest modernizacja przechowalni owoców, instalacja systemu dynamicznej kontroli składu atmosfery, bazującego na pomiarze fluorescencji chlorofilu oraz założenie kwatery ciętej i zbieranej mechanicznie. W perspektywie planowany jest zakup platformy samojezdnej do prac agrotechnicznych, kosiarki konturowej do cięcia drzew owocowych oraz zakup urządzenia do przerzedzania zawiązków.

Katedra Sztuki Krajobrazu posiada pracownię rzeźbiarską i rysunku odręcznego, które są w pełni przystosowane do nauki o sztuce.

Katedra Architektury Krajobrazu planuje w najbliższym czasie zakup drukarki 3D oraz skanera wielkoformatowego dla celów dydaktycznych.

Samodzielny Zakład Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa posiada 2 laboratoria badawcze wyposażone m.in. w aparat do elektroforezy gradientowej, chromatograf cieczowy, fluorymetr, zestaw do archiwizacji żeli, termocykler, termomikser, liofilizator, urządzenia do pomiaru fluorescencji chlorofilu, powierzchni liści i korzeni i inne. W najbliższym czasie planowany jest zakup komory laminarnej, aparatu do rozdziału kwasów nukleinowych w technice DGGE, spektrofotometru oraz kompletnego zestawu do wysokosprawnej chromatografii cieczowej (HPLC).

Doskonałą bazę dydaktyczną i doświadczalną stanowią bazy terenowe:

- Pole Doświadczalne w Wilanowie, na którym mieści się sad doświadczalny (35 ha) oraz nowoczesna przechowalnia owoców z linią sortującą, komorami KA i ULO. Kierownik Katedry Sadownictwa prof. dr hab. K. Tomala dokonał prezentacji obiektu i poinformował Zespół, iż w sadzie realizowane są badania do 7 prac doktorskich, 20 magisterskich oraz 5 prac inżynierskich. Dotyczą one nowych technologii przechowywania owoców, nawożenia, stosowania preparatów mikoryzowych czy oceny plonowania i jakości owoców odmian jabłoni, wiśni, gruszy i śliw. W kompleksie pola doświadczalnego w Wilanowie wydzielono również 6 ha działkę na

doświadczenia z warzywami i ziołami, a także na kolekcję dydaktyczną roślin warzywnych i leczniczych. Kierownik Katedry Roślin Warzywnych i Leczniczych wyjaśniła Zespołowi, iż w obiekcie tym w latach 2011-2012 realizowano prace badawcze: 20 doświadczeń w ramach prac magisterskich i 2 do prac inżynierskich. Na terenie tego obiektu zlokalizowano również wysokie tunele foliowe, laboratorium wstępnej obróbki warzyw i ziół z salą ćwiczeń oraz suszarnią ziół. Studenci odbywają tutaj ćwiczenia terenowe oraz praktyki. W ramach Dni Otwartych, na Pole Doświadczalne w Wilanowie przybywa co roku około 1500 producentów z rejonu Grójca i Warki, którzy zainteresowani są stosowanymi technologiami oraz wynikami badań.

- Pole Doświadczalne w Wolicy o powierzchni 8,5 ha, gdzie prowadzone są badania pracowników Katedry Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin. Zlokalizowano tam szklarnię, wysokie tunele foliowe oraz duży budynek laboratoryjno-dydaktyczny, z bioreaktorem, fitotronami dla kultur *in vitro*, komorami laminarnymi, urządzeniami do głębokiego mrożenia. W obiekcie tym prowadzone są badania naukowe pracowników, studentów i doktorantów kierunku biotechnologia z zakresu genetyki, hodowli i biotechnologii roślin, odbywają się tam ćwiczenia terenowe i praktyki.
- Pole Doświadczalne Borówek Uprawnych w Błoniu k. Prażmowa o powierzchni 20 ha, na którym zlokalizowane są głównie badania naukowe pracowników i studentów kierunku ogrodnictwo.
- W obrębie kampusu na Ursynowie znajduje się, przylegający do budynku nr 35, nowoczesny obiekt szklarniowy o powierzchni 0,5 ha. Podzielono go na 63 niezależne kamery wykorzystywane przez poszczególne katedry Wydziału. Opiekun obiektu, wyjaśnił Zespołowi, iż obiekt sterowany jest komputerowo, z możliwością regulacji warunków klimatu szklarni w każdej wydzielonej kamerze. Obiekt służy nie tylko prowadzeniu badań naukowych przez pracowników, doktorantów i studentów Wydziału, ale także zlokalizowane są w nim kolekcje dydaktyczne roślin doniczkowych, kolekcja storczyków i roślin tropikalnych, aktinidii, baza szkółkarska roślin ozdobnych. Odbywają się tu ćwiczenia oraz zajęcia praktyczne. W bliskim sąsiedztwie budynku i szklarni założono pokazowe kolekcje dydaktyczne drzew i krzewów, bylin oraz 1-letnich roślin ozdobnych, które wykorzystywane są w procesie kształcenia i mają ścisły związek z programem studiów kierunku ogrodnictwo i architektura krajobrazu.

- Dla studentów i doktorantów kierunku ‘architektura krajobrazu’ doskonałą bazą dydaktyczną jest Park Ursynowski przy założeniu pałacowym, gdzie mają miejsce plenery oraz instalacje, a także Arboretum w Rogowie, położone w odległości około 100 km od Uczelni.

Wydział dysponuje również 10 komorami wzrostu (około 200 m² fitotronu) i 4 komorami z KA do przechowywania warzyw (80 m²), w których prowadzone są badania naukowe.

Słuchacze studiów podyplomowych korzystają z bazy dydaktycznej Wydziału, a w szczególności z bazy Katedry Sztuki Krajobrazu, Katedry Roślin Ozdobnych, Katedry Roślin Warzywnych i Leczniczych oraz Samodzielnej Pracowni Oceny i Wyceny Zasobów Przyrodniczych.

W poszczególnych katedrach utworzono biblioteki katedralne, które udostępniają literaturę fachową studentom i doktorantom Wydziału.

Biblioteka Główna SGGW im. W. Grabskiego zgromadziła ponad 430 tysięcy woluminów – książek, czasopism oraz zbiorów specjalnych, z czego w wolnym dostępie jest około 30 tysięcy książek i roczników czasopism. Biblioteka jest skomputeryzowana (115 stanowisk), przy czym 55 stanowisk służy czytelnikom w celu przeszukiwania katalogowych baz komputerowych: 11 zagranicznych i 23 polskich. Są to bazy m.in. z zakresu nauk rolniczych i biotechnologii (AGRO, PSJC, AGRIS, PLoS, Electronic Journals Library, Research GATE i in.). Wyposażona jest w nowoczesny sprzęt komputerowy, umożliwiającą wyszukiwanie danej pozycji. Biblioteka utrzymuje wymianę międzybiblioteczną z wieloma instytucjami zagranicznymi i krajowymi, prowadząc wymianę czasopism. Posiada też zasoby cyfrowe w postaci książek elektronicznych i prac doktorskich. Biblioteka Główna SGGW w pełni zabezpiecza dostęp do literatury krajowej i światowej w zakresie realizowanych na Wydziale Ogrodnictwo i Architektura Krajobrazu kierunków studiów: ‘ogrodnictwa’, ‘architektury krajobrazu’ i ‘biotechnologii’.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu utrzymuje szerokie kontakty z przedstawicielami różnych firm zewnętrznych, których działalność związana jest tematycznie z kierunkami studiów realizowanymi na Wydziale. Na spotkaniu Zespołu z przedstawicielami otoczenia gospodarczego uzyskano informację, iż niektórzy interesariusze udostępniają studentom lub doktorantom bazę do badań. Np. firma Arysta Life Science Polska Sp. z o.o. wysłała ich na staż do laboratorium firmy, gdzie mogą analizować próbki roślinne. Firmy Arysta oraz BASF Crop Protection Polska udostępniają również technologie do badań, np. stosowania biostymulatorów wzrostu roślin czy nowych środków ochrony roślin. Firma BASF udostępnia prezentacje o rejestracji nowych produktów i technologii. Owocem takiej

współpracy są prace inżynierskie, magisterskie, a także 3 rozprawy doktorskie. Przedstawiciel firmy Dow Agrosciences Polska Sp. z o.o. przedstawił, że firma udostępniła technologię SmartFresh i na jej bazie napisano kilkanaście prac dyplomowych.

Niektórzy interesariusze zewnętrzni, np. firma szkółkarska Duet Art Plants czy prywatni producenci owoców, udostępniają studentom miejsca na praktyki lub staże.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW oraz 6 innych członków (UO-Technologia Sp. z o.o., Arysta Life Science Polska Sp. z o.o., Jabłuszko Sp. z o.o., PHU Jeznach Sp.j., Rajpol Sp. z o.o. oraz Wydział Biologii UW) zawarło 3.09.2012 r. umowę o utworzeniu klastra pod nazwą „Klaster Owocowo-Warzywny Województwa Mazowieckiego”, którego celem jest m.in. wymiana wiedzy między jednostkami naukowymi, instytucjami badawczymi, jednostkami otoczenia biznesu oraz przedsiębiorcami w zakresie rozwoju nowych technologii w branży owocowo-warzywnej. W podsumowaniu należy stwierdzić, iż realizacja badań naukowych na Wydziale odbywa się także w oparciu o bazę firm i przedsiębiorstw, z którymi Wydział prowadzi ożywioną współpracę.

4.3) Ocena polityki finansowej jednostki pod względem zapewnienia realizacji jej celów strategicznych i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i stabilności rozwoju. Ocena uwzględnienia w polityce finansowej jednostki konieczności realizacji zadań projakościowych określonych m.in. w wyniku działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Podstawą polityki finansowej Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie są plany rzeczowo-finansowe, analiza osiąganych wyników ekonomicznych, samofinansowanie jednostek organizacyjnych i ponoszenie konsekwencji ujemnego wyniku finansowego. Oznacza to, że Wydział zgodnie z przyjętą polityką finansową Uczelni ma samodzielność w dysponowaniu własnym budżetem.

Podstawowe potrzeby finansowe Wydziału w zakresie kształcenia studentów i podejmowanych działań projakościowych pokrywane są z dotacji otrzymywanej z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Podział tej dotacji odbywa się według obowiązującego na Uczelni algorytmu zatwierdzonego uchwałą Senatu SGGW z dnia 28 listopada 2011 w sprawie zasad gospodarki finansowej od roku 2012, opartego na algorytmie przyjętym przez MNiSW. Zgodnie z przyjętą zasadą podziału dotacji podmiotowej na działalność dydaktyczną otrzymywanej z MNiSW 76% przyznanej kwoty zostaje przydzielona na fundusz płac dla pracowników wydziałów, łącznie z pracownikami dziekanatów i bibliotek wydziałowych. 7,5% przyznanej kwoty przydzielona zostaje na fundusz płac dla jednostek międzywydziałowych, a 16,5% przydzielone zostaje na fundusz

płac dla administracji centralnej (bez administracji domów i stołówek studenckich) zatem Wydziały otrzymują do podziału 76% kwoty przydzielonej Uczelni przez MNiSW, przy czym limit Wydziału na dany rok kalendarzowy jest sumą: kwoty bazowej stanowiącej 70% limitu przyznanego Wydziałowi w poprzednim roku kalendarzowym + 30% kwoty dodatkowej wyliczonej z uwzględnieniem następujących zasad: jakość kadry (35%) i liczba studentów (35%), tzn. wskaźnik zrównoważonego rozwoju (10%), liczba projektów badawczych własnych i promotorskich, a także programów międzynarodowych finansowanych dofinansowanych w poprzednim roku kalendarzowym przez MNiSW (10%), liczba uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora z wagą przeliczeniową na poziomie 1 oraz liczba uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego z wagą przeliczeniową na poziomie 2 (5%) oraz liczba studentów i doktorantów wyjeżdżających za granicę w ramach umów międzynarodowych na kształcenia trwające przez okres co najmniej 1 semestru z uwzględnieniem wagi przeliczeniowej na poziomie 1 oraz liczba studentów i doktorantów przyjeżdżających z zagranicy na studia trwające przez okres co najmniej 1 semestru z uwzględnieniem wagi przeliczeniowej na poziomie 3 (5%). Dziekan zobowiązany jest do sporządzenia planu rzeczowo-finansowego na dany rok, który po zatwierdzeniu przez Radę Wydziału, przedstawiany jest Senatowi Uczelni. W ocenie parametrycznej Wydział jest zakwalifikowany do kategorii A co przekłada się na wysokość dotacji na statutową działalność naukową. Fundusze otrzymywane na działalność statutową rozdzielane są na jednostki organizacyjne Wydziału zgodnie z przyjętym algorytmem uwzględniającym liczbę opublikowanych prac, liczbę magistrantów i doktorantów, strukturę zatrudnienia, współpracę zagraniczną. Fundusze na działalność statutową przeznaczane są na realizację zadań badawczych, przy czym każda jednostka Wydziału może uzyskać fundusze na realizację tylko jednego zadania badawczego realizowanego w ramach działalności statutowej. Ponadto Wydział uzyskuje dotacje z MNiSW na rozwój młodych naukowców do 35 roku życia oraz uczestników studiów doktoranckich. Fundusze z powyższej dotacji przyznawane są na realizację prac doktorskich lub habilitacyjnych. Fundusze na realizację prac rozwojowych przyznawane są w drodze konkursu po złożeniu wniosku na realizację zadania badawczego w ramach wewnętrznego trybu konkursowego dla młodego pracownika nauki/uczestnika studiów doktoranckich. Ponadto Wydział uzyskuje fundusze w ramach realizowanych grantów NCN i NCBiR, odpłatności za studia niestacjonarne i podyplomowe. Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu jak i pozostałe Wydziały SGGW z uzyskanych funduszy jest zobowiązany ponieść koszty utrzymania swojej bazy strukturalnej co jest przyczyną, że fundusze, którymi dysponuje Wydział są niewystarczające na zaspokojenie

jego wszystkich bieżących potrzeb i zmusza do prowadzenia konsekwentnej polityki finansowej polegającej na racjonalnym gospodarowaniu posiadanymi środkami.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Dbłość o jakość kadry jest przedmiotem szczególnych starań władz Wydziału, a prowadzona polityka kadrowa w pełni zapewnia potrzeby kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów. Celem polityki kadrowej Wydziału jest stałe zapewnianie rozwoju kwalifikacji i kompetencji kadry. Dobór kadry do procesu dydaktycznego należy ocenić bardzo wysoko. Kadre wizytowanego kierunku stanowią specjaliści w swoich dziedzinach. Należy także podkreślić szczególną troskę władz Wydziału o rozwój młodej kadry poprzez finansowanie badań naukowych, konferencji krajowych i zagranicznych, staży naukowych, kursów szkoleniowych, stypendiów oraz tworzenie specjalnych funduszy motywujących rozwój naukowy.

4.2) Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie dysponuje bardzo dobrą bazą dydaktyczną do kształcenia na kierunkach: ogrodnictwo, architektura krajobrazu i biotechnologia, a także wyposażony jest w imponującą bazę do prowadzenia badań naukowych. Należy stwierdzić, iż podejmowane są wielokierunkowe działania mające na celu modernizację i stały rozwój infrastruktury naukowej i dydaktycznej. Zarówno budynki dydaktyczne, jak i obiekty terenowych stacji doświadczalnych oraz szklarnie są adekwatne do rozmiarów i charakteru prowadzonego kształcenia, a wyposażenie tych obiektów umożliwia realizację prac badawczych na wysokim poziomie. Liczne kolekcje dydaktyczne roślin sadowniczych, warzywnych, ziół, roślin ozdobnych, drzew i krzewów przyczyniają się do osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia.

4.3) Prowadzona konsekwentna polityka finansowa na Wydziale, polegająca na racjonalnym gospodarowaniu posiadanymi środkami, pozwala na zrównoważenie kosztów i przychodów co umożliwia zachowanie stabilności w poszczególnych rodzajach działalności Wydziału: dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Ocena spójności obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych prowadzonych badań naukowych z realizowanym kształceniem i ich wpływu na osiągnięte efekty kształcenia. Ocena stopnia udziału doktorantów i studentów w prowadzonych badaniach naukowych. Ocena możliwości realizowania przez doktorantów samodzielnych badań naukowych, także poza jednostką prowadzącą studia doktoranckie.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie jest jednostką, którą tworzy 9 katedr, jeden samodzielny zakład i dwie samodzielne pracownie. Są to:

- Katedra Architektury Krajobrazu,
- Katedra Entomologii Stosowanej,
- Katedra Fitopatologii
- Katedra Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin,
- Katedra Ochrony Środowiska,
- Katedra Roślin Ozdobnych,
- Katedra Roślin Warzywnych i Leczniczych,
- Katedra Sadownictwa,
- Katedra Sztuki Krajobrazu,
- Samodzielny Zakład Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa,
- Samodzielna Pracownia Oceny i Wyceny Zasobów Przyrodniczych,
- Samodzielna Pracownia Organizacji i Ekonomiki Ogrodnictwa.

Wydział posiada ponadto zaplecze doświadczalne, które tworzą:

- Szklarniowy Ośrodek Doświadczalny,
- Pole Doświadczalne Borówek Uprawowych,
- Pole Doświadczalne Wolica.

Problematyka badawcza większości jednostek Wydziału obejmuje zagadnienia z obszaru dyscyplin naukowych Ogrodnictwo i Biotechnologia. Wydział posiada, jak to już wcześniej stwierdzono pełne uprawnienia akademickie w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie ogrodnictwo oraz uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie biotechnologia. Fakt ten stanowi swego rodzaju weryfikację liczebności, kwalifikacji oraz specjalności i dorobku kadry naukowej Wydziału. Dodatkową weryfikacją jakości badań naukowych jest uzyskanie przez Wydział kategorii I w ostatniej ocenie parametrycznej jednostek. Można wnioskować, że wysoki poziom badań naukowych ma znaczący wpływ na poziom kształcenia. Kierunek „ogrodnictwo” uzyskał ocenę programową wyróżniającą Polskiej Komisji Akredytacyjnej (decyzja PKA z dnia 5.12.2011).

Na Wydziale prowadzone są na wysokim poziomie, szeroko zakrojone badania z zakresu biologii molekularnej, inżynierii genetycznej, roślinnych kultur *in vitro*, genetyki i biotechnologii roślin. Na sformułowanie takiego wniosku pozwala analiza dorobku publikacyjnego w szczególności pracowników Katedry Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin. Fakt ten sprawia, że realizowany na Wydziale (formalnie od 1 września 2012 r.)

kierunek „biotechnologia” ma doskonale zaplecze kadrowe oraz aparaturowe służące do kształcenia nie tylko w zakresie specjalności biotechnologia roślin, lecz również w zakresie przedmiotów z zakresu nauk podstawowych, na których biotechnologia się opiera. Kierunek „biotechnologia” jest realizowany we współpracy z innymi jednostkami Uczelni wykorzystując potencjał naukowo-dydaktyczny SGGW. Dzięki temu mogą być uzyskane efekty kształcenia dotyczące całego zakresu biotechnologii (również aspekty dotyczące produkcji zwierzęcej oraz technologiczne aspekty biotechnologii).

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w swojej strukturze mieści dwie jednostki, które zapewniają zaplecze dla realizacji treści kierunkowych z zakresu „architektury krajobrazu”. Są to Katedra Architektury Krajobrazu i Katedra Sztuki Krajobrazu powstała 1 stycznia 2009 r. na bazie istniejącego wcześniej zakładu. Pracownicy tych jednostek mogą wykazać się, oprócz dorobku publikacyjnego, również dorobkiem o charakterze artystycznym i projektowym (wystawy, projekty rozwiązań przestrzennych, wzory użytkowe).

W badaniach naukowych realizowanych przez jednostki tworzące Wydział uczestniczą studenci i doktoranci. Prace dyplomowe realizowane przez studentów wszystkich kierunków mają charakter doświadczalny (lub, szczególnie w przypadku „architektury krajobrazu” – projektowy). W czasie wizytacji Zespół oceniający mógł uzyskać informacje z tego zakresu wizytując Katedry Sadownictwa, Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin oraz Architektury Krajobrazu. Udział doktorantów w badaniach naukowych został omówiony wcześniej – wskazano na znaczący udział doktorantów w tworzeniu dorobku publikacyjnego Wydziału. Należy ponadto wspomnieć, że niektóre z publikacji, których współautorami są doktoranci, powstały w wyniku współpracy między jednostkami Wydziału a jednostkami spoza Uczelni, w tym zagranicznymi. Jako przykłady badań realizowanych przez doktorantów za granicą można podać ich udział w programach Bourlang Agriculture Exchange Programme, GMOs in integrated plant production, Landscape management for functional biodiversity.

Warto także wspomnieć o współpracy (z udziałem doktorantów) z Uniwersytetem w Bordeaux oraz o współpracy z Oddziałem Ogrodnictwa i Terenów Zieleni, Norweskiego Instytutu Badań w Rolnictwie i Środowisku – BIOFORSK w Stavangen. W ramach współpracy z ostatnim z wymienionych partnerów (Samodzielny Zakład Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa) uzyskano finansowanie czterech prac doktorskich (Polsko-Norweski Fundusz Badań Naukowych). Zespół oceniający uzyskał również, jako dane uzupełniające, wykaz staży naukowych (średnio i długoterminowych), jakie w ciągu ostatnich trzech lat odbyli doktoranci Wydziału w Niemczech, Norwegii, Hiszpanii, USA, Portugalii i Wielkiej Brytanii. Staże te były finansowane przez:

- DAAD (1 staż),
- Fundusz stypendialno szkoleniowy z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (1 staż),
- Własny Fundusz Stypendialny SGGW w Warszawie (4 staże),

- Stypendium Fulbright Junior Advanced Research Program (1 staż),
- Stypendium North Dakota State University (1 staż),
- Polsko Norweski grant nr PNRF-193-AI-1/07 (1 staż),
- LLP ERASMUS (2 staże),
- Stypendium European Science Foundation w programie European Networking Summer Schools (1 staż),
- COST ACTION FP 0905 – BIOSAFETE (1 staż).

Należy ocenić, że władze wizytowanej jednostki zapewniają odpowiednie warunki pozwalające na rozwijanie zainteresowań oraz działalności badawczo-naukowej studentów Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. Studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania zarówno w kołach naukowych działających na Wydziale, jak również uczestnicząc w pracach badawczych prowadzonych przez pracowników naukowych.

Zakres działalności kół naukowych ściśle koresponduje z treściami kształcenia realizowanymi na poszczególnych kierunkach prowadzonych w wizytowanej jednostce. Wprowadzony system finansowania studenckich przedsięwzięć naukowych, zapewnia realizację projektów na najwyższym poziomie naukowym. Studenci prowadzą badania naukowe pod opieką pracowników jednostki, którzy są niekwestionowanymi specjalistami i autorytetami z określonej dyscypliny naukowej. Wyniki przeprowadzonych doświadczeń i analiz studenci prezentują podczas organizowanych seminariów naukowych oraz konferencji o zasięgu krajowym i międzynarodowym. W jednostce, przy wsparciu pracowników naukowych, organizowane są również konkursy na najlepsze prace magisterskie. Dodatkowo, pracownicy jednostki wykorzystują wyniki swoich badań naukowych w pracy dydaktycznej, poprzez prezentowanie swoich osiągnięć podczas zajęć czy udostępniając studentom niezbędne materiały dydaktyczne.

Studenci czynnie uczestniczą również w projektów badawczych realizowanych przez pracowników naukowych Wydziału. Dzięki zewnętrznemu finansowaniu części badań naukowych, z pozyskanych grantów badawczych, studenci mogą liczyć na otrzymanie wynagrodzenia za pracę w zespołach badawczych. Należy zwrócić uwagę, że ze względu na specyfikę prowadzonych kierunków, większość prac dyplomowych realizowanych przez studentów Wydziału ma charakter badawczy i jest ściśle powiązana z kierunkiem badań prowadzonych przez pracowników wybranej przez studenta jednostki.

Badania naukowe prowadzone przez kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW pozostają ściśle związane z realizowanym kształceniem.

Odpowiadają one zakresom dyscyplin naukowych prowadzonych badań przez poszczególne katedry. Doktoranci aktywnie uczestniczą w badaniach naukowych prowadzonych przez jednostkę w zróżnicowany sposób. Najczęściej włączani są do realizacji projektów badawczych, prac w ramach danej Katedry, ale mają również możliwość realizacji samodzielnych badań naukowych. Wykaz publikacji doktorantów jest zgodny z zakresem działalności naukowej i dydaktycznej poszczególnych jednostek Wydziału. Doktoranci są współautorami publikacji naukowych, prezentują wykonane badania na kongresach, konferencjach i zjazdach naukowych, są również wykonawcami lub współwykonawcami licznych grantów.

Doktoranci wyrazili pozytywną opinię o swoich możliwościach realizacji pracy badawczej. Wydział umożliwia im prowadzenie samodzielnych badań naukowych poprzez m. in. udostępniane pomieszczeń, zasobów bibliotecznych i laboratoryjnych oraz wsparcie merytoryczne opiekunów naukowych i pozostałych pracowników naukowych. Doktoranci zapewnili podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, iż spotykają się ze zrozumieniem i kadra naukowo – dydaktyczna poświęca dużo czasu na potrzebne im konsultacje.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowe

Jednostki naukowo-dydaktyczne Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu realizują badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych spójnych z prowadzonymi studiami. Kadra naukowo-dydaktyczna posiada dorobek naukowy spójny z zakresem prowadzonych przez nich przedmiotów. Władze Wydziału zapewniają zainteresowanym studentom warunki do rozwoju naukowego przez prowadzenie badań w ramach studenckich kół naukowych oraz czynne uczestnictwo w realizacji badań w ramach grantów własnych. Doktoranci biorą udział w prowadzonych badaniach naukowych czego dowodem są liczne publikacje, których są współautorami. Współpraca krajowa i międzynarodowa Wydziału jest rozległa. Przykłady finansowania doktoratów oraz publikacje z udziałem doktorantów pozwalają stwierdzić, że mogą oni realizować badania naukowe także poza jednostkami Wydziału.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

6.1) Ocena zapewnienia przez jednostkę udziału studentów, doktorantów, pracowników w realizacji programów międzynarodowych w ramach obszarów, dziedzin i dyscyplin, związanych z prowadzonymi studiami.

SGGW w Warszawie jest uczelnią o znaczącej pozycji międzynarodowej. Jest członkiem europejskiego stowarzyszenia wiodących uniwersytetów Euroleague for Life Science, które podpisały umowę o współpracy w zakresie nauk rolniczych, przyrodniczych, leśnych, weterynaryjnych, nauk o żywności oraz o środowisku. Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu posiada w Eurolidze 4 przedstawicieli – pracowników naukowych, którzy reprezentują SGGW w zakresie tematyki: ekologia owadów, architektura krajobrazu i planowanie przestrzenne, biologia pozbiorcza i technologia zbioru. Ponadto, SGGW jest członkiem 9 sieci – organizacji międzynarodowych:

- Association for European Life Science Universities (ICA) – skupia 61 uczelni rolniczych,
- ICA Regional Network for Central and South Eastern Europe (CASEE),
- Visegrad University Association (VUA) – stowarzyszenie uniwersytetów z 13 państw Grupy Wyszehradzkiej.
- European Network of International Relations Officers (IROICA) – zrzeszająca pracowników biur współpracy międzynarodowej,
- International Association of Universities (IAU) – międzynarodowe stowarzyszenie skupia uniwersytety ze 150 krajów,
- Baltic University Program (BUP) – regionalna sieć uczelni z obszaru Morza Bałtyckiego,
- European University Association (EUA) – skupia uczelnie wyższe z 46 krajów Europy,
- European Association for International Education (EAIE) – zrzesza pracowników uczelni, ułatwia internacjonalizację szkolnictwa wyższego,
- Erasmus Student Network (ESN) – europejska organizacja studencka wspierająca rozwój wymiany studentów poprzez program Erasmus.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni i studenci Wydziału, a także pracownicy Biura Współpracy Międzynarodowej pośredniczący we współpracy, biorą udział w projektach zgłaszanych przez w/w organizacje. Dziekan Wydziału powołał Pełnomocnika ds. Współpracy Międzynarodowej który informuje i pośredniczy w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych z pracownikami, doktorantami i studentami Wydziału.

Współpraca badawcza i dydaktyczna odbywa się także w ramach umów bilateralnych zawartych przez SGGW z 57 uniwersytetami z 26 państw świata.

Uczelnia realizuje 6 międzynarodowych programów badawczych: 7. Program Ramowy, Norweski Mechanizm Finansowy (tzw. fundusze norweskie), Life+, COST, Culture oraz EUREKA.

Pracownicy Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu biorą czynny udział w 7. Programie Ramowym (obejmuje lata 2007-2013) – jest największym europejskim programem w zakresie badań i rozwoju technologicznego o budżecie 54 mld euro. Jednym z działań tego programu jest żywność, rolnictwo, rybołówstwo i biotechnologia. Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu jest zaangażowany w działanie programu REGPOT, funkcjonującego w obrębie 7. Programu Ramowego. Uczestnikami projektu są pracownicy 5 katedr Wydziału, którzy współpracują z 28 partnerami, w tym 6 członkami Euroleague for Life Sciences, 18 uniwersytetami współpracującymi, 2 jednostkami sektora agrobiznesu i 2 instytutami naukowymi. W latach 2011-2015 podmioty te realizują wspólnie temat „Warsaw Plant Health Initiative” na kwotę 4,5 mln euro. Fundusze przeznaczone są głównie na wyposażenie jednostek w aparaturę badawczą, w mniejszym stopniu na wyjazdy uczestników projektu. Z funduszy tych Katedra Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin tworzy Laboratorium Genomiki Funkcjonalnej, a pozostałe katedry (wykonawcy REGPOT) złożyli zamówienie na wysokiej klasy urządzenia i specjalistyczną aparaturę (fitotrony, chromatografy, cytometr przepływowy, ekstraktory).

Inne działania realizowane przez pracowników Wydziału w ramach 7. Programu Ramowego to: „FruitFlies SGGW” (lata 2007-2011) oraz SmartSOIL (lata 2011-2015). W poprzednich latach pracownicy Wydziału byli zaangażowani w różne tematy 5. i 6. Programu Ramowego UE.

COST – Europejski Program Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych (36 państw członkowskich + Izrael) ma na celu multilateralną współpracę naukowo-techniczną. Środki pochodzą z European Science Foundation. Pracownicy Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu brali czynny udział w realizacji 11 różnych działań w obrębie projektu COST, np.:

- COST 864 realizowany w latach 2005-2011 - Combining Traditional And Advanced Strategies for Plant Protection in Pome Fruit,
- COST 15 realizowany w latach 2006-2009 - Phytotechnologies to Promote Sustainable Land Use and Improve Food Safety,
- COST 358 realizowany w latach 2006-2010 - Pedestrian's Quality Needs,

- COST 866 realizowany w latach 2006-2010 - Green Care in Agriculture,
- COST 27 realizowany w latach 2007-2011 - Sustainable Development Policies of Minor Deprived Urban Communities,
- Projekt międzynarodowy, związany z udziałem w COST 866 realizowany w latach 2009-2011 - Terapia ogrodnicza w Polsce – wykorzystanie ogrodnictwa dla poprawy zdrowia oraz jakości życia ludzi,
- COST TU0902 realizowany w latach 2010-2013 - Integrated Assessment Technologies to Support the Sustainable Development of Urban Areas.

W różnych edycjach programu COST uczestniczyło łącznie 12 pracowników Wydziału.

W latach 2008-2011 pracownicy Wydziału uczestniczyli w programie naukowym Polsko-Norweski Fundusz Naukowy (fundusze norweskie). Samodzielny Zakład Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa SGGW współpracował z Norweskim Instytutem Badań w Rolnictwie i Środowisku – BIOFORSK w Stavangen w ramach tematu „Phytoremediation of air pollution as a tool of human health risk reduction”. Uczestnikami projektu byli również doktoranci, którzy realizowali ok. 50% badań częściowo w Norwegii.

Pracownicy Katedry Entomologii Stosowanej są uczestnikami 2 programów w ramach International Organization for Biological Control (IOBC): „GMO’s in integrated plant production” i „Landscape management for functional biodiversity”. Na bazie wyników tych programów badawczych powstały 4 prace doktorskie i 15 prac magisterskich.

Pracownicy Katedry Entomologii Stosowanej brali udział w programie Maria Curie Project realizującym temat „Stochastic model of on-farm fruit fly behaviour and their response to IPM interventions”.

Z funduszy Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na Wydziale realizowany jest grant powrotowy WELCOME „Functional Analysis of Genetic, Molecular and Quantum Mechanisms that Regulate Plants Productivity and Biotechnologies for Cell Wall Degradation and Hydrogen Production”.

Studenci wizytowanej jednostki mają zapewnioną możliwość realizacji części studiów poza jednostką macierzystą w ramach programu wymiany międzynarodowej LLP ERASMUS. Dodatkowo, studenci mogą korzystać z oferty praktyk zagranicznych realizowanych zarówno w ramach programu ERASMUS, jak i w ramach umów bilateralnych zawartych pomiędzy Wydziałem a innymi zagranicznymi placówkami. Z dokumentacji przedstawionej przez wizytowaną jednostkę, wynika, że w roku akademickim 2011/2012 z programu wymian międzynarodowych skorzystało 19 studentów Wydziału, w tym 6 studentów skorzystało z

oferty odbycia zagranicznych praktyk w ramach programu ERASMUS. W tym samym okresie, na Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW przyjechało 15 studentów z zagranicy. Zdaniem studentów, aktualna oferta wyjazdów spełnia potrzeby i oczekiwania studentów. Studenci pozytywnie oceniają dostęp do informacji związanych z zasadami rekrutacji i uczestnictwa studentów w programie ERASMUS.

Należy pozytywnie ocenić przejrzystą strukturę podziału kompetencji pomiędzy koordynatorów wydziałowych a uczelnianą jednostkę organizacyjną, odpowiedzialną za współpracę Uczelni z zagranicą. Wydziałowy koordynator organizuje proces rekrutacji studentów oraz pomaga studentom w realizacji programu ERASMUS w jednostkach przyjmujących. Z kolei jednostka uczelniana odpowiada za obsługę studentów zagranicznych realizujących część studiów na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. Pozytywnie należy również ocenić wprowadzony system weryfikacji umiejętności językowych studentów ubiegających się o wyjazd zagraniczny, który ma na celu eliminowanie sytuacji problemowych w czasie realizowania części studiów w jednostce przyjmującej, związanych z brakiem wystarczających umiejętności językowych studentów.

Zdaniem studentów, osoby realizujące część programu studiów w ramach wymian międzynarodowych nie mają problemu z uznaniem przez jednostkę macierzystą uzyskanych zaliczeń i osiągniętych punktów ECTS z wybranych przedmiotów. Głównym celem wyjazdów studentów wizytowanej jednostki jest chęć realizowania określonych projektów naukowych i zdobycie dodatkowego doświadczenia. Część studentów uczestniczących w wymianie międzynarodowej decyduje się na realizację prac dyplomowych w języku obcym oraz na podjęcie dalszego kształcenia w zagranicznych placówkach naukowych. Pozytywnie należy ocenić funkcjonowanie systemu opieki nad studentami przyjeżdżającymi z zagranicznych uczelni. Działania w tym zakresie wspiera samorząd studentów oraz inne organizacje studenckie.

Zdaniem koordynatora, utrzymująca się na podobnym poziomie liczba studentów zainteresowanych wyjazdami w ramach programu ERASMUS wiąże się z wprowadzonym modelem studiów bolońskich i podziałem prowadzonych kierunków na studia dwustopniowe. Również zgodnie z opinią koordynatora wydziałowego, studenci studiów II stopnia (studia trzyletnie) wyrażają obawy dotyczące niezrealizowania wszystkich obowiązków wynikających z dość natężonego planu studiów w należytych terminach, z powodu wyjazdu na wymianę międzynarodową.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW wysoce aktywnie prowadzi badania naukowe z ośrodkami zagranicznymi, co zagwarantowane jest przez funkcjonujące umowy bilateralne. Dzięki powyższym umowom doktoranci mają dużą możliwość realizowania swych badań w ośrodkach zagranicznych. Jednostka oferuje uczestnikom studiów III stopnia wyjazdy m.in. w ramach programu ERASMUS oraz możliwość wyjazdów na konferencje, praktyki i badania międzynarodowe. Z możliwości odbycia części studiów w jednostkach zagranicznych doktoranci korzystają dosyć rzadko. Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów III stopnia pozytywnie wypowiadali się na temat oferty programów międzynarodowych, zapewniając, iż jeśli pojawiłoby się zainteresowanie po ich stronie to nie byłoby problemu z wyjazdem.

Doktoranci informowani są o ofercie programów międzynarodowych oraz możliwości wyjazdów poprzez spotkania informacyjne, listy mailingowe oraz informacje na stronie internetowej.

6.2) Ocena podejmowanych przez jednostkę działań służących internacjonalizacji procesu kształcenia i ich wpływu na określenie, modyfikację i osiąganie efektów kształcenia oraz realizację procesu kształcenia.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie współpracuje na licznych płaszczyznach z międzynarodowymi instytucjami akademickimi, włączając w szereg inicjatyw uczestników studiów doktoranckich. Doktoranci wyjeżdżają na międzynarodowe konferencje naukowe, licznie publikują w zagranicznych czasopiśmie, prowadzą badania naukowe we współpracy z kadrami zagranicznych jednostek naukowych, wyjeżdżają na zagraniczne staże naukowe. Wydział przyjmuje również, wielu doktorantów z jednostek zagranicznych (w roku akademickim 2011/2012: 4 doktorantów w ramach programu ERASMUS, 1 w ramach programu EURASIA2).

Podpisane umowy bilateralne dotyczą m.in. prowadzenia wspólnych projektów badawczych i wspólnych publikacji wyników badań naukowych; wymianę studentów, w tym uczestników studiów doktoranckich, współpracę na polu integracji z nauką europejską, organizowanie konferencji i sympozjów naukowych.

Wydział zaprasza gości zagranicznych celem przeprowadzenia wykładu/wykładów i umożliwienia kontaktu młodych badaczy z zagranicznymi naukowcami. Dominują jednakże „krótkie formy dydaktyczne”, za które nie zdobywa się pkt ECTS.

Na szczególne uznanie zasługuje nacisk, który Wydział kładzie na doskonalenie znajomości języków obcych.

Wszystkie powyższe formy służące internacjonalizacji procesu kształcenia mają znaczny wpływ na jakość kształcenia i badań w jednostce oraz służą osiągnięciu efektów kształcenia.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu przygotował ofertę 3-semestralnych studiów magisterskich w języku angielskim M.Sc. in Horticulture, specialization Horticulture, jednakże z uwagi na brak kandydatów, nie zostały one jeszcze uruchomione. Program studiów obejmuje 27 przedmiotów prowadzonych w języku angielskim przez pracowników Wydziału. Ponadto profesorowie Samodzielnego Zakładu Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa są założycielami i wykładowcami studiów M.Sc. in Environmental Protection, które obecnie przypisane zostały do Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska. Studia te cieszą się dużym zainteresowaniem i realizowana jest ich kolejna edycja.

Pracownicy, doktoranci i studenci Wydziału są uczestnikami 4 spośród 7 programów edukacyjnych realizowanych w SGGW: Erasmus-LLP, Erasmus Mundus ECW, Leonardo da Vinci i Tempus.

W latach 2011-2013 realizowany jest projekt edukacyjny Erasmus-Intensive Programme „Potentials of using biodiversity for achieving a sustainable horticulture”. W ramach projektu 2 studentów Wydziału bierze co roku udział w 2-tygodniowym kursie organizowanym na uczelni partnerskiej.

Dużą popularnością wśród studentów Wydziału cieszą się praktyki zawodowe odbywane za granicą. Z tej formy współpracy korzystało w latach 2007-2012 aż 95 osób. Najczęściej studenci wybierali praktyki na terenie Wielkiej Brytanii, Norwegii, Niemiec, Danii i Szwecji, gdzie nabywali umiejętności stosowania nowych technologii, metod analitycznych czy zasad funkcjonowania przedsiębiorstw.

Należy również wspomnieć o programie Visiting Professor, w ramach którego przyjechało na Wydział 3 wykładowców z Litwy i USA. Prowadzili oni zajęcia fakultatywne (w wymiarze po 30 godz.) dla studentów I i II stopnia kształcenia na temat jakości owoców i warzyw pochodzących z upraw ekologicznych.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu jest współorganizatorem międzynarodowych szkół letnich odbywających się w SGGW lub w innych krajach, biorących udział w międzynarodowych projektach edukacyjnych. W ciągu ostatnich 3 lat w ramach programu CEEPUS przyjechało 7 nauczycieli i 24 studentów z Austrii i Węgier, a w ramach programu ERASUS - 7 nauczycieli i 40 studentów z Finlandii, Estonii, Portugalii i Wielkiej Brytanii. W ramach Euroligi (ELLS) wyjechało po 2 studentów do Danii i Niemiec, a w ramach programu CEEPUS – 2 studentów do Słowacji. W ramach programu szkół letnich Euroligi

„Horticultural Production Chains in a Changing Climate” do Portugalii wyjechało 2 studentów, do Szwecji – 3, a do Holandii – 2.

Kierunek architektura krajobrazu organizuje jedną lub dwie szkoły letnie w ciągu roku lub workshopy. Z kolei kierunek biotechnologia w roku 2013 będzie organizatorem szkoły letniej w Szwecji z ramienia Euroligi.

Efektom wyjazdu studentów na studia zagraniczne są prace dyplomowe I i II stopnia redagowane w języku angielskim. W latach 2009-2012 na kierunku biotechnologia powstało 16 prac inżynierskich i 5 prac magisterskich napisanych w języku angielskim.

Nauczyciele akademicki Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, w ramach programu ERASMUS, przygotowali ofertę 28 przedmiotów prowadzonych w języku angielskim, na które uczęszczają studenci przyjeżdżający w ramach programów edukacyjnych oraz studenci Wydziału, którzy mogą korzystać z tej oferty w ramach realizacji przedmiotów fakultatywnych (program studiów II stopnia). W ofercie tej znalazły się przedmioty z zakresu kierunku ogrodnictwo, architektura krajobrazu i biotechnologia. Liczne kontakty międzynarodowe w ramach programów edukacyjnych i badawczych umożliwiły przeniesienie wartościowych treści stanowiących wyniki badań do programów kształcenia. Przykładem takiego transferu wiedzy do programu nauczania może być wykorzystanie metodyki i wyników badań uzyskanych w projektach International Organization for Biological Control (IOBC) i prezentowanych w ramach przedmiotów ‘Współczesne trendy w ogrodnictwie’, ‘Infrastruktura biologiczna’, ‘Integrated pest management in the sustainable agriculture’. Innym przykładem wykorzystania wyników badań w dydaktyce jest opracowanie wykładów z epidemiologii chorób wirusowych roślin z wykorzystaniem wiedzy na temat przenoszenia polerowirusów przez owady.

6.3) Ocena skali i związku współpracy krajowej oraz międzynarodowej z ośrodkami akademickimi na prowadzone kształcenie i działalność naukowo-badawczą.

Skala wymiany pracowników i studentów Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w ramach współpracy międzynarodowej jest bardzo duża. W latach 2008-2012, w ramach umów bilateralnych programu ERASMUS-LLP, pracownicy Wydziału zrealizowali 125, a studenci 306 wyjazdów do 32 uniwersytetów europejskich. Na Wydział przyjechało 236 studentów z innych krajów. Na praktyki w ramach programu ERASMUS wyjechało 9 studentów i 1 doktorant.

W ramach programu ERASMUS Mundus-EURASIA 2 (dotyczy współpracy krajów europejskich z uniwersytetami Azji Płd.-Wsch.) przyjechał na Wydział 1 student i 1

doktorant, a w ramach ERASMUS Mundus-IAMONET-RU (6-miesięczna wymiana z Rosją) przyjechało po 2 pracowników, doktorantów i studentów, a do Rosji wyjechał 1 doktorant.

W programie Leonardo da Vinci-LLP „Disability In Sustainable Agriculture: a New Approach for Training of Practitioners (DIANA)” uczestniczą przedstawiciele 6 krajów. Jego głównym celem jest stworzenie programu zintegrowanego nauczania profesjonalistów zajmujących się „zieloną terapią” w gospodarstwach terapeutycznych. Z tego programu korzystało 2 pracowników Wydziału.

Jeden z pracowników Samodzielnej Pracowni Oceny i Wyceny Zasobów Przyrodniczych bierze udział w programie Tempus 4 – RUDECO.

W latach 2009-2011 na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu zorganizowano 12 konferencji, seminariów i targów międzynarodowych. Pracownicy Wydziału wygłosili w tym okresie 66 referatów na konferencjach organizowanych za granicą oraz zaprezentowali 54 postery. Co roku w renomowanych czasopismach ukazuje się 9-16 publikacji ze współudziałem partnerów zagranicznych, będących wynikiem prowadzonych projektów badawczych.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu utrzymuje stałe kontakty ze wszystkimi wydziałami ogrodniczymi w kraju oraz wydziałami, które prowadzą kształcenie na kierunkach: ‘ogrodnictwo’, ‘architektura krajobrazu’ i ‘biotechnologia’, a także z instytutami branżowymi, np. Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach.

W latach 2009-2011 Wydział był również organizatorem 15 krajowych konferencji, seminariów i spotkań. Poszczególne katedry Wydziału prowadzą owocną współpracę w ramach sieci naukowych.

Katedra Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin jest członkiem sieci naukowej “Genomika i transgeneza roślin użytkowych”, w której współpracuje z 12 jednostkami naukowymi w Polsce. Katedra Entomologii Stosowanej jest członkiem Krajowej Sieci Informacji o Bioróżnorodności, która zrzesza 26 jednostek naukowych z całego kraju.

6.4) Ocena zakresu i wyników współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym i jej wpływu na osiągnięte efekty kształcenia.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w bardzo silnym stopniu współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co ma istotny, bezpośredni wpływ na efekty kształcenia.

Katedra Architektury Krajobrazu współpracuje z „otoczeniem” dwutorowo. Po pierwsze, Katedra przyjmuje zlecenia wykonania projektów, ekspertyz i opracowań studialnych. Są to

często opracowania związane z prowadzonymi badaniami, wykorzystywane niekiedy jako studia przypadków. Studenci wyższych lat, a zwłaszcza studiów magisterskich biorą czasami udział w przygotowaniu tych opracowań. Drugą formą współpracy są porozumienia między Katedrą a szkołami, spółdzielniami mieszkaniowymi, zarządcami terenów zieleni, władzami lokalnymi itp. Na podstawie tych porozumień studenci przygotowują analizy i projekty zagospodarowania wskazanych obiektów (np. ogród przyszkolny). Odbywa się to w ramach kursowych zajęć dydaktycznych lub specjalnie organizowanych warsztatów.

Katedra Entomologii Stosowanej prowadzi badania m.in. na temat przestrzennego rozmieszczenia poszczególnych biotypów *A. tosichella*, a w szczególności ACT1, który jest szeroko rozpowszechniony w Polsce i tym samym, może stanowić potencjalne zagrożenie dla upraw zbóż. Wyniki badań wykorzystane będą w procesie dydaktycznym jako uaktualnianie wiedzy na temat tego szkodnika zbóż.

Katedra Fitopatologii z kolei badała m.in. wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni, porażającego drzewa z rodzaju *Prunus* oraz róże. Uzyskane wyniki pozwoliły na optymalizację metod diagnostycznych z uwzględnieniem zmienności patogenu. W procesie dydaktycznym dało to możliwość zapoznania studentów z różnymi technikami laboratoryjnymi i ich wykorzystania w praktyce fitopatologicznej. Umożliwiło także przygotowanie 1 dysertacji doktorskiej, 9 prac magisterskich. Podobne efekty osiągnięto przy badaniach wirusa karłowatości śliwy. To doprowadziło do przygotowania 1 dysertacji doktorskiej, 3 prac magisterskich. Podobne efekty zaobserwowano także przy okazji realizacji innych badań.

Katedra Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin współpracując z dwoma ośrodkami PAN czynnie wykorzystując współpracę w procesie dydaktycznym realizowanym na studiach magisterskich i doktoranckich oraz z Państwowym Instytutem Badawczym IHAR w Radzikowie w zakresie ochrony zasobów genetycznych roślin warzywnych. W przypadku PAN Ogród Botaniczny w Powsinie są to seminaria prowadzone przez pracowników katedry dla doktorantów Ogrodu Botanicznego (OB.) oraz prace dyplomowe pod opieką merytoryczną pracowników OB. W przypadku IBB PAN są to studia doktoranckie części doktorantów w zakresie dziedziny biologia – dyscypliny biotechnologia oraz prace dyplomowe realizowane pod opieką merytoryczną pracowników IBB PAN. Współpraca z jednostkami gospodarczymi obejmuje region Województwa Mazowieckiego i Wielkopolskiego oraz polega na zaangażowaniu potencjału badawczego w rozwiązywanie konkretnych problemów szczegółowych zleczanych przez te jednostki, a także na realizacji zleceń hodowli nowych odmian warzyw.

Katedra Ochrony Środowiska wprowadza sukcesywnie do dydaktyki osiągnięcia uzyskane z prowadzonych badań, szczególnie te, które mogą mieć istotne znaczenie dla praktyki, w zakresie np. metody wyceny drzew rosnących poza lasami, czy technologii w zakresie tworzenia tzw. „zielonych ścian” do zastosowania w klimacie umiarkowanym. Katedra współpracuje z otoczeniem także w ramach programu Drogi dla Natury, który jest realizowany przez Fundację Ekorozwoju i partnerskie organizacje w całym kraju, a ma na celu odwrócenie alarmującego trendu likwidacji drzew przydrożnych. Podsumowaniem projektu była konferencja „Drogi dla Natury – aleje przydrożne jako korytarze ekologiczne dla pachnicy dębowej”, która odbyła się 23 maja 2012 roku w Warszawie. Inny projekt, w który zaangażowani są pracownicy Katedry to udział w grupie tematycznej „Zrównoważony Rozwój Obszarów Wiejskich” – konsultacje i doradztwo w zakresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Bezpośredni i stały dostęp do najbardziej aktualnych informacji o Wspólnej Polityce Rolnej UE i realizacji w Polsce oraz zdobywanie doświadczenia w zakresie wdrażania PROW przekłada się na wzrost jakości prowadzonych zajęć (wykładów i ćwiczeń), prac dyplomowych i badań. Podobne efekty ma członkostwo w Regionalnej Radzie Ochrony Przyrody oraz udział w pracach Komisji ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko (OOS) pozwala na identyfikację najczęściej popełnianych błędów przy wykonywaniu raportów OOS, prowadzeniu studiów OOS oraz podejmowaniu decyzji w oparciu o przeprowadzone postępowanie w sprawie OOS.

W Katedrze Roślin Ozdobnych dzięki współpracy z firmami z branży można do procesu dydaktycznego wprowadzać praktyczne elementy współpracy, podnosząc tym samym jego jakość, poprzez uprzątnienie przekazywanej wiedzy i umożliwienie zdobycia odpowiednich umiejętności, aktualnych rozwiązań mających zastosowanie w praktyce oraz nowoczesną wiedzę.

Celem nadrzędnym współpracy Katedry Sadownictwa z otoczeniem jest prowadzenie nowoczesnych badań, w które włączani są także studenci II i III stopnia studiów, a uzyskiwane wyniki stanowią treść ich prac dyplomowych i doktorskich. Z kolei badania nad poprawą jakości i zdolności przechowalniczej owoców z wykorzystaniem nowych biostymulatorów, technologii SmartFresh i dynamicznie kontrolowanej atmosfery stanowią cenny element specjalności fizjologia owoców i przechowalnictwo i dobrze wpisują się w rozwój towaroznawstwa ogrodniczego, w tym także z uwzględnieniem składników formujących potencjał antyoksydacyjny owoców.

Przykładem współpracy z innymi ośrodkami naukowymi w kraju może być kooperacja z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie w zakresie ograniczenia chemizacji w produkcji

roślinnej i dotyczy badań molekularnych wpływu mikoryzy i zawartości fosforu w podłożu na stan odżywienia i ekspresję genów transporterowych tego pierwiastka. Naukowy charakter ma również współpraca z japońską firmą Arysta, która zleciła badania molekularne i fizjologiczne mechanizmu działania ich flagowego biostymulatora preparatu Asahi. Zlecenie pozwoliło na wykonanie wyróżniającej się rozprawy doktorskiej, która wyjaśniła na jakie procesy życiowe roślin ten preparat działa. Współpraca ze Związkiem Szkółkarzy Polskich jest cenna ze względu na wdrażane wyniki własnych badań, których odbiorcą są właśnie członkowie tej organizacji bezpośrednio zainteresowani oceną i mechanizmem odporności drzew i krzewów ozdobnych na zanieczyszczenia powietrza i rolę roślin w usuwaniu tych zanieczyszczeń. Od strony dydaktycznej cenna jest możliwość wykonywania prac inżynierskich w obiektach szkółkarskich. Podobnie współpraca z Laboratorium Grzybów Mikorytycznych – MYKOFLOR, produkty firmy czyli inokulummikorytyczne wykorzystane jest do doświadczeń nad intensyfikacją produkcji ogrodniczej, właściciel firmy corocznie w ramach seminariów dzieli się swą wiedzą i doświadczeniem ze studentami Wydziału.

Na szeroką skalę kooperacje prowadzi także Katedra Sztuki Krajobrazu, np. z Politechniką Krakowską im. Tadeusza Kościuszki i Uniwersytetem im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Cele aplikacyjne realizowano także wspólnie z Arboretum i Zakładem Fizjografii – Bolestraszyce Zamek organizując wspólnie I i II Festiwal Ogrodów Pokazowych. Podobne cele realizowano także wspólnie z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, organizując konferencję Krajobraz XXI wieku, czy Galerią Krytyków „Pokaz” organizując cykl spotkań dyskusyjnych na temat współczesnej architektury krajobrazu i sztuki ogrodowej.

Pracownicy Katedry Architektury Krajobrazu dość często wykonują opracowania na rzecz administracji rządowej i samorządowej (zwłaszcza m. st. Warszawy) oraz władz regionalnych. Ponadto, znaczenie działalności Katedry dla regionu przejawia się w tym, że pracownicy działają w różnych gremiach konsultacyjnych i doradczych, takich jak: Wojewódzka Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna przy Zarządzie Województwa Mazowieckiego, Rada Programowa projektu „Trendy rozwojowe Mazowsza”, Krajowa Komisja Ocen Oddziaływania na Środowisko, Rada Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Środkowej Wisły przy Dyrektorze Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju – Zespół Problemowy ds. Zrównoważonego Rozwoju.

Katedra Entomologii Stosowanej organizuje natomiast lekcje pokazowe dla uczniów szkół średnich w ramach „Dni SGGW”. Celem tych spotkań jest zaprezentowanie sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych i zachęcenie uczestników kursu do podjęcia studiów.

Prowadzone są również spotkania z dziećmi z okolicznych przedszkoli. W ramach zajęć prowadzonych w Katedrze Entomologii Stosowanej dzieci oglądają żywe okazy, poznają podstawowe cechy ich budowy oraz znaczenie dla środowiska.

Współpraca Katedry Fitopatologii z uczelniami, instytucjami i przedsiębiorstwami pozwala na monitorowanie zagrożenia upraw rolniczych i ogrodniczych pod kątem występowania patogenów roślin oraz możliwości wystąpienia chorób roślin w danym sezonie wegetacyjnym, z uwzględnieniem czynników geograficzno-przyrodniczych. Prowadzone badania mają na celu zapobieganie pojawieniu się ww. chorób i niwelowanie strat w plonie, co przekłada się na aspekt ekonomiczny, a zatem wymierne korzyści dla opłacalności produkcji roślinnej w regionie. Działalność badawczo-naukowa i popularno-naukowa pracowników jednostki poszerza wiedzę społeczeństwa na temat wpływu czynników infekcyjnych na jakość materiału roślinnego, a także wskazuje na występujące zagrożenia uprawianych roślin ze strony patogenów. Ponadto wyniki badań mogą być wykorzystywane przy opracowywaniu programów ochrony roślin przed chorobami oraz do podejmowania decyzji o wyborze odpowiednich metod ochrony roślin.

Katedra Roślin Ozdobnych prowadzi m.in. badania nad posprzętną trwałością – szczególnie powojników i lilaków – badania mogą mieć rangę światową, gdyż nie prowadzi się nigdzie badań nad tymi roślinami, mogą stać się podstawą dla opracowania zaleceń praktycznych dla producentów i odbiorców kwiatów. Lepsza jakość pozbiorkowa może stać się bodźcem do zwiększenia popytu na kwiaty, a to z kolei do zwiększenia produkcji kwiatów, krzewów i pnączy, a więc przyczynić się do dalszego rozwoju ogrodnictwa ozdobnego. Tego samego efektu oczekiwać można po badaniach nad stosowaniem biostymulatorów w produkcji szkółkarskiej.

Prace badawcze realizowane w Katedrze Roślin Warzywnych i Leczniczych wpisują się w założenia Krajowego Programu Ramowego - III strategiczny obszar badawczy: "Rolnictwo i żywność", Postęp biologiczny w rolnictwie. Badania prowadzone nad dziko rosnącymi gatunkami roślin leczniczych w dużym stopniu pozwalają na określenie zasobności naturalnych stanowisk tych roślin, określenie tonażowych limitów zbioru, a także wytypowanie obszarów, z których zbierane są atrakcyjne surowce ekologiczne, co w bardzo skuteczny sposób podniesie konkurencyjność tych produktów na rynku krajowym i europejskim.

Sad doświadczalny Katedry Sadownictwa w Wilanowie udostępniany jest dzieciom w wieku przedszkolnym i uczniom warszawskich szkół podstawowych w celu poznania specyfiki produkcji owoców i wyrabiania u maluchów nawyku jedzenia owoców oraz młodzieży z

Zespołu Szkół Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego im. C. Plater-Zyberkówny w Piasecznie w celu odbywania praktyk z zakresu sadownictwa (umowa z roku 2012). Sad w Wilanowie – już od 16 lat – jest też miejscem corocznych spotkań z praktykami w ramach Dnia Otwartego Sadu Doświadczalnego. Impreza ta w roku 2012 (2 września) przyciągnęła ok. 1400 sadowników z całego kraju i 46 wystawców. Zespół Katedry Sadownictwa organizuje także Dzień Borówkowy w SGGW, w którym uczestniczy ok. 150 plantatorów i Międzynarodowe Targi Agrotechniki Sadowniczej (wspólnie z firmą BASF Polska sp. z o.o. – uczestniczy ok. 4 tys. sadowników i 120 firm pracujących na rzecz sadownictwa).

Kooperacja Wydziału z otoczeniem polega na nawiązywaniu i utrzymywaniu partnerskich relacji z biznesem, instytucjami i towarzystwami naukowymi, organizacjami i stowarzyszeniami oraz innymi placówkami o charakterze edukacyjnym. Obszary współpracy obejmują zarówno działalność naukowo-badawczą, jak i dydaktyczną, co bezpośrednio wpływa, choć w sposób niesformalizowany, na efekty kształcenia.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego *wyróżniająco*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

6.1) Pracownicy, doktoranci i studenci Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu są bardzo zaangażowani w realizację międzynarodowych programów badawczych. Prowadzą oni badania naukowe, będące wynikiem zawartych przez SGGW umów (dwustronnych lub wielostronnych) w ramach międzynarodowych organizacji, stowarzyszeń i sieci. Tematyka badawcza pracowników naukowych Wydziału bardzo dobrze wpisuje się w tematykę międzynarodowych projektów badawczych: 7. Programu Ramowego, COST, Polsko-Norweskiego Funduszu Naukowego, Maria Curie Project, czy Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Na bazie wyników tych projektów badawczych powstają prace doktorskie i magisterskie. Do koordynacji działań w tym zakresie Władze Wydziału powołały Pełnomocnika ds. Współpracy Międzynarodowej. Studenci i doktoranci mają zapewnioną możliwość realizacji części studiów, praktyk studenckich lub badań naukowych w zagranicznych uczelniach. Wysoce pozytywnie należy również ocenić funkcjonowanie zespołu odpowiedzialnego za organizację procesu rekrutacji i pomoc studentom wyjeżdżającym na wymianę.

6.2) Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu wykazuje wiele inicjatyw służących internacjonalizacji procesu kształcenia. Oferowane są m.in. studia magisterskie w języku angielskim M.Sc. in Horticulture, z bogatym programem treści z zakresu warzywnictwa, roślin leczniczych, sadownictwa i roślin ozdobnych, z elementami fizjologii, ekologii, hodowli i biotechnologii roślin ogrodniczych.

W ramach studiów M.Sc. in Environmental Protection, pracownicy Wydziału prowadzą 5 przedmiotów w języku angielskim. Kierownik tych studiów jest również pracownikiem Wydziału. W ostatnich latach widoczna jest bardzo ożywiona współpraca pracowników, doktorantów i studentów Wydziału w ramach europejskich programów edukacyjnych: Erasmus-LLP, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci i Tempus, w efekcie której powstają prace inżynierskie, magisterskie i doktorskie studentów Wydziału oraz studentów z zagranicy. Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu przygotował ofertę 28 przedmiotów fakultatywnych w języku angielskim, które wybierają obcokrajowcy w ramach międzynarodowych programów edukacyjnych, a także studenci polscy.

Wydział organizuje również międzynarodowe szkoły letnie oraz workshops, będące miejscem wymiany doświadczeń i integracji studentów i kadry akademickiej. Ważnym elementem współpracy międzynarodowej w zakresie kształcenia są praktyki zagraniczne, z których korzysta bardzo wielu studentów.

Tak liczne działania na rzecz internacjonalizacji procesu kształcenia przyczyniają się do wzbogacenia programów kształcenia realizowanych przez Wydział kierunków studiów oraz nabycia przez studentów nowych umiejętności i kompetencji.

6.3) Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW prowadzi bardzo ożywioną współpracę z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami akademickimi. Na dużą skalę prowadzona jest wymiana pracowników i studentów w ramach europejskich programów dydaktycznych. Imponująca jest zarówno liczba wyjazdów pracowników i studentów, jak i liczba osób przyjeżdżających na Wydział.

Wydział organizuje międzynarodowe konferencje, seminaria, targi ogrodnicze, a pracownicy Wydziału są prelegentami, bądź prezentują wyniki na posterach. Wyniki badań prezentowane są również na licznych konferencjach organizowanych za granicą.

Od wielu lat trwa intensywna współpraca Wydziału z ośrodkami akademickimi oraz instytucjami naukowymi w kraju. Wydział organizuje konferencje, seminaria oraz spotkania, w których uczestniczą pracownicy i studenci z innych uczelni. Wymiana studentów w ramach programu MostAR nie cieszy się dużą popularnością.

6.4) Kooperacja Wydziału z otoczeniem polega na nawiązywaniu i utrzymywaniu partnerskich relacji z biznesem, instytucjami i towarzystwami naukowymi, organizacjami i stowarzyszeniami oraz innymi placówkami o charakterze edukacyjnym. Obszary współpracy obejmują zarówno działalność naukowo-badawczą, jak i dydaktyczną, co bezpośrednio wpływa wysoce korzystnie, choć w sposób niesformalizowany, na efekty kształcenia.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1) Ocena funkcjonującego w jednostce systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, w tym stopnia uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych. Ocena udziału studentów i doktorantów w weryfikacji prawidłowości działania tego systemu.

Funkcjonujący w wizytowanej jednostce system opieki dydaktycznej zapewnia studentom odpowiedni dostęp do informacji związanych z tokiem studiów, a także materiałów niezbędnych w procesie dydaktycznym. Podczas spotkania z przedstawicielami Zespołu Oceniającego, studenci reprezentujący wszystkie kierunki studiów realizowane przez Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW, pozytywnie ocenili system informowania studentów o zasadach zaliczania poszczególnych przedmiotów. Studenci mają również zapewnioną możliwość zapoznania się z kartami opisów przedmiotów, dostępnymi na stronie internetowej Wydziału. Studenci zgodnie przyznali, iż w trakcie realizowania danego materiału, istnieje również możliwość ustalenia z prowadzącym zmiany formy końcowego sprawdzenia wiedzy studentów.

W ramach sprawowanej nad studentami opieki dydaktycznej, pracownicy są zobowiązani do wyznaczenia stałych godzin konsultacji. Zdaniem studentów, aktualne harmonogramy wyznaczonych godzin konsultacyjnych pracowników naukowo-dydaktycznych dostępne są na stronach internetowych poszczególnych jednostek organizacyjnych Wydziału. Wśród dobrych praktyk stosowanych przez pracowników Wydziału należy wymienić udostępnianie studentom materiałów i pomocy dydaktycznych. Niezbędne materiały w postaci publikacji, autoreferatów, formularzy czy prezentacji dostępne są na stronach internetowych poszczególnych katedr. Zdaniem studentów, prowadzący udostępniają materiały dydaktyczne w celu pomocy studentom w przygotowaniu się do sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej. Dodatkowo, poprzez strony internetowe, studenci mogą zapoznać się z aktualnymi pracami badawczymi prowadzonymi przez pracowników Wydziału oraz z wykazami realizowanych prac dyplomowych.

Studenci wizytowanej jednostki mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki Głównej. Biblioteka udostępnia swoje zbiory, zarówno na miejscu – w czytelni, jak i poza nią. Studenci mogą również korzystać z zasobów biblioteki cyfrowej. Zdaniem studentów, Biblioteka wyposażona jest literaturę niezbędną do zaliczenia określonych treści programowych. Jednak studenci zwrócili uwagę, na niewystarczające, ich zdaniem, wyposażenie Biblioteki Głównej w specjalistyczne pozycje książkowe oraz opracowania naukowe potrzebne studentom do realizacji indywidualnych celów badawczych. Przedstawiony przez studentów problem nie był zgłaszany władzom Wydziału.

W aspekcie opieki naukowej, każdy student ma zapewne odpowiednie wsparcie promotorów w procesie dyplomowania. Studenci nie zgłaszali problemów dotyczących wyboru promotorów. Studenci chwalą sobie możliwość doboru tematyki prac dyplomowych zgodnych z ich zainteresowaniami oraz pomoc promotorów w procesie przygotowania prac dyplomowych. Zdaniem studentów, często stosowaną przez promotorów dobrą praktyką jest wspieranie swoich dyplomantów w procesie poszukiwania pracy po zakończeniu studiów. Część promotorów włącza swoich dyplomantów w realizację projektów badawczych.

Władze Wydziału w celu indywidualizacji procesu kształcenia oferują uzdolnionym studentom wizytowanej jednostki podjęcie nauki według indywidualnego toku studiów. Ogólne zasady realizowania studiów według indywidualnego programu studiów określa Regulamin Studiów obowiązujący w SGGW.

Uczelnia podpisuje z każdym nowoprzyjętym studentem umowę o świadczenie usług edukacyjnych, co odpowiada obowiązkom ustawowym z art. 160 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Umowa nie zawiera postanowień uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule niedozwolone w umowach cywilnoprawnych.

Funkcjonujący w wizytowanej jednostce system opieki materialnej zapewnia studentom osiągnięciem wysokie wyniki w nauce oraz sukcesy naukowe, kulturalne i sportowe wsparcie w postaci możliwości ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów w ramach funduszu pomocy materialnej dla studentów SGGW. Decyzje w indywidualnych sprawach studenckich konstruowane są zgodnie z przepisami postępowania administracyjnego.

Uczelnia szczególną opieką obejmuje studentów niepełnosprawnych. Zgodnie z Regulaminem Studiów SGGW, studenci niepełnosprawni mogą wnioskować o przyznanie

indywidualnego planu zajęć, realizowanego pod opieką wybranego nauczyciela akademickiego. Studia według indywidualnego planu zajęć mogą polegać na wyznaczeniu odmiennego planu studiów umożliwiającego studentowi niepełnosprawnemu realizację obowiązującego programu studiów z dostosowaniem do jego potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności. Dodatkowo, w ramach Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik Rektora ds. kształcenia, który podejmuje doraźne działania mające na celu pomoc studentom niepełnosprawnym w procesie dydaktycznym. Studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o środki finansowe (stypendia specjalne) w ramach funduszu pomocy materialnej dla studentów SGGW. Władze wizytowanej jednostki podejmują działania mające na celu zapewnienie odpowiednich warunków studiowania studentom niepełnosprawnym. Budynki dydaktyczne w których realizowane jest kształcenie na kierunkach prowadzonych przez Wydział są w pełni dostosowane dla studentów niepełnosprawnych ruchowo.

Udział studentów w weryfikacji prawidłowości funkcjonowania systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej jest realizowany na kilku płaszczyznach. Studenci poprzez cyklicznie przeprowadzany proces ankietyzacji mogą wyrazić swoje opinie dotyczące jakości prowadzonych zajęć oraz funkcjonowania systemu opieki dydaktycznej. Studenci, poprzez udział swoich przedstawicieli w organach kolegialnych mają zapewnioną możliwość uzyskania informacji zwrotnej na temat ogólnych wyników ankietyzacji. Należy natomiast zwrócić uwagę, że absencja reprezentantów studentów na posiedzeniach Rady Wydziału może powodować, że studenci nie są należycie poinformowani o wynikach ankietyzacji. Udział w ocenie prawidłowości systemu pomocy materialnej jest realizowany przez studentów bezpośrednio zaangażowanych w prace komisji stypendialnych, odpowiedzialnych za przyznawanie świadczeń pomocy materialnej.

Również słuchacze studiów doktoranckich Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW wyrazili głęboką aprobatę dla funkcjonującego na Wydziale systemu opieki naukowej i dydaktycznej. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym oraz podczas indywidualnych rozmów, doktoranci ocenili niezwykle pozytywnie kadrę naukowo– dydaktyczną, prowadzącą zajęcia na studiach doktoranckich. Nie mają jednakże wpływu na ocenę kadry naukowej i naukowo-dydaktycznej.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu posiada przejrzyste zasady przyznawania stypendiów doktoranckich, stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz innych świadczeń z funduszu pomocy materialnej. Przyznawanie świadczeń finansowych na Wydziale odbywa

się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób przejrzysty, sprawny i bez opóźnień w wypłatach.

Od 2011 roku słuchacze studiów III stopnia mogą ubiegać się środki finansowe z dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych oraz prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. Około 50% środków przeznaczana jest na finansowanie badań doktorantów.

Corocznie każdy uczestnik studiów III stopnia otrzymuje 2000-2200 zł ze środków finansowych przyznanych, z puli Rektora na badania własne i na tematy badawcze realizowane przez doktorantów, które może przeznaczyć na potrzebne pomoce naukowe (np. odczynniki, materiały, książki, sprzęt elektroniczny). Doktoranci mogą również ubiegać się o dodatkowe dofinansowanie, które może być przeznaczone na opłacenie udziału w konferencji naukowej, wyjazdów na szkolenia czy konferencje naukowe oraz opłacenie publikacji.

Dodatkowo Wydział aktywnie działa na rzecz pozyskania dodatkowych środków finansowych od podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego, które są przeznaczane na stypendia dla doktorantów. Dzięki temu niektórzy doktoranci mają możliwość pozyskania dodatkowych środków finansowych na prowadzenie swoich badań.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów III stopnia wyrazili pozytywną opinię na temat systemu stypendialnego oraz środków finansowych, które uzyskują na badania naukowe. Kwestią dyskusyjną pozostaje zapis paragrafu 54 Regulaminu stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, mówiący, iż pierwszeństwo w otrzymywaniu stypendium doktoranckiego na kolejny rok, przysługuje doktorantowi, który je otrzymywał w roku poprzednim. Należy zastanowić się czy pewność uzyskiwania stypendium pozwala na swobodniejsze przeprowadzanie długotrwałych badań naukowych czy wpływa demotywująco (zarówno na tych, którzy stypendia otrzymują, jak i tych, którzy nie mają perspektywy jego otrzymania) i przez to obniża się jakość kształcenia i efektywność. Doktoranci zasugerowali, iż dobrze by było, gdyby istniała jakaś dodatkowa pula stypendiów (oprócz tych przyznawanych corocznie), o którą mogłyby ubiegać się osoby, którym nie przyznano stypendium na pierwszym roku.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci bardzo jednoznacznie podkreślali zbyt duże obciążenie dydaktyczne, zwłaszcza na czwartym roku. Co prawda, zgodnie z paragrafem 33. Regulaminu stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie uczestnik studiów III stopnia może

wystąpić o obniżenie pensum do minimum, określonego w uchwale Senatu SGGW, zwłaszcza w przypadku, gdy nie pobiera stypendium doktoranckiego, jednak doktoranci korzystają z tego wyjątkowo rzadko.

Doktoranci bardzo pozytywnie ocenili pracę Dziekanatu zajmującego się sprawami doktoranckimi, zaznaczając otwartość, elastyczność, dobry przepływ informacji, m.in. poprzez listy mailingowe.

2) Ocena podejmowanych działań zapobiegawczych i rozwiązywania sytuacji konfliktowych w jednostce oraz efektywności systemu rozpatrywania skarg studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych.

Podstawowym aktem regulującym prawa i obowiązki studentów oraz określającym etapy postępowania w sytuacjach problemowych związanych z tokiem studiów jest obowiązujący Regulamin Studiów w SGGW. Postanowienia Regulaminu w kompleksowy sposób regulują zasady zaliczania modułów oraz określają standardowe procedury postępowania w przypadku nieprzystąpienia przez studentów do egzaminów i zaliczeń czy zasady uznawalności zrealizowanych zajęć. W celu zapobiegania występowaniu sytuacji problemowych związanych z przygotowaniem przez studentów prac dyplomowych, w Uczelni został wprowadzony system antyplagiatowy, który ma na celu wyeliminowanie niezgodności prac dyplomowych z przepisami prawa. Przepisy wewnętrzne regulują również zasady przygotowania prac dyplomowych oraz wykazy zagadnień obowiązujących na egzaminach inżynierskich i magisterskich. W wizytowanej jednostce obowiązują również wewnętrzne regulaminy dotyczące zasad realizacji i zaliczania obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych. Obowiązujące regulaminy oraz niezbędne dokumenty dostępne są na stronie internetowej Uczelni.

Postanowienia Regulaminu Studiów SGGW przewidują również powoływanie opiekunów poszczególnych roczników lub grup dziekańskich. Zgodnie z Regulaminem, do zadań opiekunów należy między innymi pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z przebiegiem studiów, sprawami bytowymi i socjalnymi studentów. Zdaniem studentów, zakres obowiązków opiekuna uzależniony jest od potrzeb studentów danego kierunku, a rola wyznaczonych opiekunów zanika po pierwszej sesji zaliczeniowo–egzaminacyjnej. W wizytowanej jednostce nie wprowadzono dodatkowych, wewnętrznych regulacji określających sposób powoływania oraz zakres zadań opiekunów grup studenckich, a wybór opiekunów roku spośród nauczycieli akademickich należy do kompetencji Prodziekana do spraw studenckich odpowiedniego kierunku studiów.

W wizytowanej jednostce, występowanie sytuacji konfliktowych wynika głównie z nieprzestrzegania przez studentów zasad i terminów określonych w Regulaminie Studentów SGGW. Studenci zgodnie stwierdzili, że w sytuacjach problemowych, związanych z tokiem studiów, kierują się bezpośrednio do Prodziekana do spraw studenckich odpowiedniego kierunku studiów. W opinii studentów, władze wizytowanej jednostki, w sytuacji wystąpienia spraw konfliktowych, w pełni respektują prawa studenta, określone w Regulaminie Studiów. Studenci pozytywnie oceniają system rozpatrywania wniosków studentów.

Z kolei według opinii doktorantów na poziomie wydziałowym nie ma sformalizowanych procedur rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Działania nie mają charakteru formalnego, ale dzięki stosowanym standardom postępowania (m.in. zasadzie otwartych drzwi) system funkcjonuje w sposób prawidłowy. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślili, iż sytuacje konfliktowe zdarzają się niezwykle rzadko i najczęściej rozwiązywane są polubownie w ramach Katedr. Zazaczyli również, iż w razie potrzeby zwróciliby się bez obaw do Kierownika Studiów Doktoranckich lub właściwego Prorektora.

3) Ocena działalności samorządu studentów, doktorantów oraz organizacji ich zrzeszających, wspierającej proces uczenia się oraz wszechstronnego rozwoju i nabywania kompetencji społecznych studentów i doktorantów, a także współpracy w tym zakresie z władzami jednostki. Ocena roli jednostki w aktywizacji tych środowisk zarówno w pracach dotyczących procesu kształcenia i weryfikacji jego jakości, jak i rozwoju kultury oraz uwrażliwienia na potrzeby społeczne. Ocena spełnienia przez przedstawicieli Parlamentu Studentów RP wymogów prowadzenia szkoleń studentów rozpoczynających kształcenie w zakresie ich praw i obowiązków (od roku akademickiego 2012/2013).

Samorząd Studentów SGGW ma charakter ogólnouczelniany oraz wydziałowy. Samorząd funkcjonuje w oparciu o Regulamin Samorządu Studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Regulamin wszedł w życie z poszanowaniem zasady wyrażonej w art. 202 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co potwierdza odpowiednia uchwała Senatu SGGW. Władze Uczelni stwarzają odpowiednie warunki pozwalające na funkcjonowanie samorządu studenckiego, co zgodne jest z art. 202 ust. 8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Formalne wyodrębnienie samorządu wydziałowego sprowadza się do uczestnictwa przedstawicieli studentów w organach kolejalnych podstawowej jednostki organizacyjnej. Według dokumentów dostarczonych przez administrację Wydziału, liczba studentów wchodzących w skład Rady Wydziału spełnia wymagany przez ustawę min. 20% udział przedstawicieli studentów i doktorantów. Należy natomiast zwrócić uwagę na fakt, iż

absencja przedstawicieli studentów w posiedzeniach organu kolegialnego powoduje, że studenci nie mają świadomości o działaniach podejmowanych na rzecz stałego podnoszenia jakości kształcenia. Przedstawiciel studentów uczestniczy w pracach Rektorskiej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Reprezentanci studentów są również zapraszani na wybrane posiedzenia wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia, na których poruszane są sprawy dotyczące spraw studenckich. Samorząd deleguje również studentów do prac w Wydziałowej Komisji Stypendialnej.

Należy pozytywnie ocenić funkcjonowanie ruchu naukowego skupiającego studentów wizytowanej jednostki. Przedsięwzięcia realizowane przez koła naukowe zapewniają możliwość wszechstronnego rozwoju naukowego studentów oraz aktywizują całe środowisko Wydziału. Władze wizytowanej jednostki wspierają finansowo, organizacyjnie i merytorycznie przedsięwzięcia organizowane przez studencki ruch naukowy.

Jednostką odpowiedzialną za prowadzenie szkoleń z zakresu podnoszenia kompetencji i kwalifikacji studentów oraz gromadzenie i udostępnianie informacji o rynku pracy jest Sekcja Promocji Absolwentów SGGW AGROKADRA, pełniąca funkcję biura karier. Dzięki szkoleniom organizowanym przez biuro karier, studenci zdobywają wiedzę i umiejętności z zakresu autoprezentacji, opracowania dokumentów aplikacyjnych, różnych metod rekrutacji czy przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej. Jednostka organizuje również grupowe i indywidualne spotkania z przedstawicielami firm, w których studenci mogą odbyć praktyki wakacyjne oraz potencjalnymi pracodawcami. Powyższe w wysoce istotny sposób pomaga studentom w wyborze określonej ścieżki kariery. Pozytywnie należy ocenić również funkcjonowanie działającego przy SGGW Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości.

Uczelnia w roku akademickim 2011/2012 nie przeprowadzała, wspólnie z Parlamentem Studentów Rzeczypospolitej Polskiej szkoleń z zakresu praw i obowiązków studentów. Natomiast należy zwrócić uwagę, że Władze jednostki we własnym zakresie organizują spotkania ze studentami I roku studiów.

W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego nie istnieją wydziałowe struktury samorządu doktoranckiego.

Rada Doktorantów i Zarząd Samorządu Doktorantów SGGW są znaczącym i aktywnym członkiem biorącym udział w dyskusjach na forum uczelnianym. Jego członkowie, jako przedstawiciele środowiska doktorantów, uczestniczą w pracach senatu, komisji senackich i rektorskich (m.in. Rektorska Komisja ds. Jakości Kształcenia), a delegaci poszczególnych

wydziałów opiniują przedstawiane im wydziałowe akty prawne dotyczące doktorantów (programy studiów, kandydatury kierowników studiów doktoranckich). Samorząd w skali uczelnianej działa sprawnie, transparentnie i jest istotnym czynnikiem integrującym środowisko doktorantów.

W kontekście braku wydziałowych struktur należy zastanowić się w jaki sposób zaangażować uczestników studiów III stopnia w prace z zakresu jakości kształcenia i jej weryfikacji na poziomie jednostki. W ramach ocenianej jednostki jedynym gremium, podczas obrad, którego studenci aktywnie zabierają głos jest Rada Wydziału, do której przedstawiciel wybierany jest bezpośrednio przez wszystkich doktorantów.

Na Wydziale nie istnieją inne organizacje zrzeszające wyłącznie doktorantów. Uczestnicy studiów III stopnia mogą jednakże rozwijać swoje zainteresowania naukowe i dyskutować w ramach prężnie działającego Koła Naukowego Ogrodników SGGW.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Prowadzony w wizytowanej jednostce system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu zarówno studentów jak i doktorantów. Studenci zapewniony mają odpowiedni dostęp do informacji związanych z tokiem studiów. Informowani są również o terminach i formie zaliczeń z należyтым wyprzedzeniem. W wizytowanej jednostce funkcjonuje przejrzysty system opieki dydaktycznej i naukowej dla studentów i doktorantów. Procedury przyznawania świadczeń pomocy materialnej są zgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

7.2) Studenci i doktoranci wizytowanej jednostki znają procedurę składania i rozpatrywania wniosków przez władze Dziekańskie. Na Wydziale nie istnieją sformalizowane procedury rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Jednak w sytuacji wystąpienia spraw problemowych związanych z tokiem studiów, studenci mogą liczyć na pomoc Prodziekanów do spraw studenckich odpowiedniego kierunku studiów a doktoranci na pomoc kierownika studiów doktoranckich. Należy jednakże podkreślić, iż przyjazna atmosfera panująca w jednostce i stosowane standardy postępowania do tej pory skutecznie zapobiegały powstawaniu i ewentualnej eskalacji problemów. W Uczelni funkcjonuje system antyplagiatowy, który zapewnia podnoszenie jakości prac dyplomowych studentów Wydziału.

7.3) Władze wizytowanej jednostki wspierają szereg przedsięwzięć o charakterze naukowym, realizowanych przez studencki ruch naukowy. W Uczelni funkcjonuje, dobrze zorganizowany, system opieki psychologicznej oraz wsparcia rozwoju zawodowego studentów jednostki.

W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego nie istnieją wydziałowe struktury samorządu doktoranckiego. Dzięki działaniom i wysokiej aktywności członków uczelnianego Samorządu Doktorantów słuchacze studiów doktoranckich Wydziału czują się dobrze reprezentowani.

8. System wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, jego spójność i zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Ocena kompletności i spójności wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia zawartych w dokumentach (decyzje, zarządzenia, uchwały) dotyczących prowadzonej polityki jakości, celów jakościowych, strategii realizacji tych celów oraz wprowadzenia i doskonalenia systemu zapewnienia jakości i zarządzania tym systemem.

Przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie można podzielić na bezpośrednio odnoszące się do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości jak i te o charakterze ogólnym regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów, procesem kształcenia na studiach I II, III st. oraz studiach podyplomowych, tworzeniem programów kształcenia, zasadami rekrutacji, określaniem i weryfikacją efektów kształcenia, w tym zasadami dyplomowania, tokiem studiów, oceną nauczycieli akademickich, wsparciem studentów, systemem antyplagiatowym, itp.

Wewnętrzny system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie został wprowadzony uchwałą nr 3-2009/2010 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 26 października 2009 r.

Zgodnie z § 3 ww. uchwały zasadniczymi celami systemu jest:

1. zintegrowanie i usystematyzowanie istniejących w SGGW elementów składowych systemu jakości kształcenia,
2. stworzenie przejrzystych procedur zapewniania jakości kształcenia na Uczelni,
3. stworzenie mechanizmów stałego zarządzania, monitorowania i doskonalenia systemu,
4. zapewnienie dostępu do informacji o jakości kształcenia oraz kompetencjach i umiejętnościach absolwentów.

Jednocześnie według postanowień § 4 schemat organizacji i funkcjonowania systemu obejmuje:

1. ocenę i analizę procesu nauczania,
2. opinie studentów o prowadzonych zajęciach,
3. ocenę warunków infrastrukturalnych prowadzenia zajęć dydaktycznych,
4. ocenę warunków socjalnych studentów,
5. ocenę dostępności informacji na temat kształcenia,
6. ocenę mobilności studentów i nauczycieli akademickich,
7. opinie absolwentów i pracodawców na temat jakości kształcenia w SGGW.

Zgodnie z postanowieniami uchwały wdrażanie systemu miało następować etapami wg załączonego harmonogramu, natomiast pełna implementacja miała zostać zrealizowana do września 2010 r. Dotychczas opracowano i wdrożono przewidziany w harmonogramie schemat organizacyjny Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, tj. powołano osoby i komisje odpowiedzialne za działania związane z zapewnieniem jakości kształcenia na szczeblu ogólnouczelnianym (Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, Rektorską Komisję ds. Jakości Kształcenia) jak i poszczególnych Wydziałów (Pełnomocników Dziekanów ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia). Opracowano również część procedur zapewnienia jakości, spośród dziewięciu przewidzianych w harmonogramie, które z uwagi na zmiany w Prawie o szkolnictwie wyższym w ostatecznym kształcie były wdrażane w nowym roku akademickim (tj. procedura tworzenia, zatwierdzania i wdrażania programów kształcenia wyrażona w Uchwale nr 4-2011/2012 Senatu SGGW z dnia 24 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów, procedura zatwierdzania opisu przedmiotu i zlecenia prowadzenia zajęć – wzór sylabusu stanowiący załącznik nr 6 do uchwały nr 3 Senatu SGGW z dnia 26 października 2009 r., procedury przeprowadzania ankiet studenckich dotyczących oceny przedmiotu i nauczycieli - opracowanie Pełnomocnika Rektora SGGW ds. Jakości Kształcenia nt. przeprowadzania cyklicznych badań ankietowych z wykorzystaniem systemu informatycznego eHMS).

Jak ustalono w trakcie rozmowy z Pełnomocnikiem Rektora SGGW ds. Jakości Kształcenia przewidywane jest wkrótce opracowanie i wdrożenie kolejnych procedur wymienionych w harmonogramie, tj.: procedury przeprowadzania oceny kadry dydaktycznej, procedury udziału pracodawców w tworzeniu i weryfikacji programów studiów, procedury pozyskiwania

informacji o programach studiów od absolwentów, procedury oceny infrastruktury dydaktycznej, procedury raportowania wyników działania systemu. Formalizacja procedur Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia została przewidziana również w projekcie który będzie finansowany ze środków PO IV KL „Podnoszenie jakości zarządzania zasobami SGGW”.

Polityka jakości realizowana w Uczelni jest częścią wielu różnych dokumentów, tj. misji, strategii czy Statutu Uczelni. Cele jak i wskaźniki sformułowane w odniesieniu do jakości zostały w sposób wyraźny wyodrębnione w strategii Uczelni oraz Strategii Wydziału. Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia przyznaje iż istnieje konieczność zintegrowania deklaracji w zakresie jakości oraz systemowe opracowanie zasad monitoringu, ewaluacji i doskonalenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu wpisuje się we wszystkie działania związane z zapewnieniem jakości, określone w stosownych uchwałach Senatu oraz w misji i strategii Uczelni. Wyrazem tego było przyjęcie przez Radę Wydziału strategii rozwoju do 2020 r. w której określone zostały szczegółowe priorytety w odniesieniu do wysokiego poziomu kształcenia na Wydziale. Oprócz wyżej wymienionych, na Wydziale nie tworzy się odrębnych przepisów w zakresie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości (np.: procedur), poza wprowadzeniem niezbędnych zarządzeń Dziekana bądź uchwał Rady Wydziału odnoszących się bezpośrednio do procesu kształcenia.

Dziekan Wydziału, w ramach posiadanych uprawnień wynikających ze Statutu Uczelni, bezpośrednio kieruje działalnością jednostki (w tym koordynuje proces kształcenia), a jego działania zmierzające do zapewnienia jakości kształcenia wspierane są przez Radę Wydziału oraz Komisje (m.in. ds. Dydaktycznych, ds. Hospitacji, ds. Oceny Działania Nauczycieli Akademickich) funkcjonujące w strukturze organizacyjnej Wydziału. Ponadto Dziekan powołał Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia odpowiedzialnego za koordynację działań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia na Wydziale oraz przewodniczenie pracom Wydziałowej Komisji ds. Jakości. Zadaniem Komisji jest analiza wyników ankiet studenckich, wnioskowanie zmian w planach i programach, analiza bazy dydaktycznej, okresowa analiza rozwoju kadr z punktu widzenia spójności profilu wykształcenia i zainteresowań naukowo badawczych kadry dydaktycznej z charakterem wykonywanych zajęć oraz spełniania wymogów minimum kadrowego dla danego kierunku studiów.

W trakcie wizytacji zapoznano się z dokumentacją będącą przedmiotem obrad Rady Wydziału badając tematykę posiedzeń poświęconą zagadnieniom jakości. Z analizy dokumentacji Rady Wydziału wynika, iż problematyka jakości kształcenia jest przedmiotem obrad, a mianowicie podczas posiedzeń przedstawiane były zagadnienia związane z wynikami rekrutacji, polityką kadrową, zmianami w planach i programach studiów, strategią rozwoju Wydziału. Ze spotkań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia sporządzane są przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia notatki. Do wglądu zostały przedstawione również notatki z posiedzeń Komisji Dydaktycznej na których dyskutowane są bieżące problemy związane z procesem kształcenia w tym, m.in. zmiany programów studiów i planów kształcenia.

Dokonując oceny należy stwierdzić, iż na obecnym, zdecydowanie początkowym, etapie wdrożenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW, została stworzona struktura odpowiedzialności oraz częściowo uregulowania prawne umożliwiające funkcjonowanie systemu i jego rozwój, a także w przyszłości doskonalenie. Nie zostały jeszcze opracowane i wdrożone wszystkie formalne procedury zapewnienia jakości, o których mowa w załączniku nr 3 do uchwały nr 3 Senatu SGGW w Warszawie, z dnia 26 października 2009 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW.

Ocena zakresu, sposobu prowadzenia i kompletności dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, studiach doktoranckich i podyplomowych, oraz doskonalenia tego systemu.

Zgodnie ze schematem stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały nr 3 Senatu SGGW z dnia 26 października 2009 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW doskonalenie procesu dydaktycznego realizowane jest poprzez monitoring funkcjonowania systemu w zakresie:

- 1) studenckiej oceny przedmiotów,
- 2) hospitacji zajęć,
- 3) oceny nauczycieli akademickich,
- 4) oceny infrastruktury dydaktycznej,
- 5) opinii absolwentów,
- 6) opinii pracodawców

Z którego powinny być przygotowywane okresowe raporty o jakości kształcenia oraz rozwoju kadry dydaktycznej, w zakresie doskonalenia:

- 1) dydaktyki,
- 2) kadry dydaktycznej
- 3) infrastruktury dydaktycznej

Monitorowanie jakości kształcenia realizowanego na Wydziale dokonywane jest przede wszystkim poprzez studencką ocenę przedmiotów, hospitację zajęć, okresową ocenę nauczycieli akademickich.

W trakcie wizytacji zostały do wglądu przedstawione:

- 1) wyniki oceny zajęć przez studentów na kierunkach prowadzonych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW na pierwszym roku studiów, w roku akademickim 2010/2011;
- 2) notatka Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia dotycząca studenckiej oceny nauczycieli w roku akademickim 2010/2011 na Wydziale na pierwszym roku studiów,
- 3) wyniki oceny zajęć przez studentów na kierunkach prowadzonych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w semestrze letnim roku akademickiego 2009/2010.

Ponadto przedłożono zbiorczy raport nt. oceny jakości kształcenia przygotowany przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia i będący analizą studenckiej oceny realizacji zajęć przeprowadzonych po semestrze zimowym i letnim w roku akademickim 2010/2011. Wyniki ujęte w raporcie prezentowane są również na posiedzeniach organów Uczelni, w tym Rady Wydziału oraz wykorzystywane w prowadzeniu bieżącej polityki kadrowej powiązanej z programem kształcenia.

Natomiast w trakcie wizytacji nie zostały przedstawione dowody, iż na Wydziale dokonuje się w sposób systematyczny i kompleksowy analizy i oceny osiągniętych efektów kształcenia, której wyniki stanowią podstawę doskonalenia programu kształcenia, pomimo iż kierownictwo jednostki dysponuje systemem informatycznym (eHMS) oraz sprawnym systemem weryfikacji efektów kształcenia umożliwiającym taką ocenę zarówno w ujęciu krótko- jak i długookresowym. Zmiany w programach na ogół inicjowane są przez Komisję ds. Dydaktyki funkcjonującą przy Radzie Wydziału i wynikają ze zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.

Należy jednak zauważyć, iż w Uczelni zostały podjęte działania regulujące te kwestie, bowiem zgodnie z uchwałą Senatu nr 4 - 2011/2012 z dnia 24 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów

kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów, w zakresie realizacji planów studiów i programów kształcenia mają być uwzględniane:

- 1) zasady rekrutacji;
- 2) monitorowanie i wspomaganie osiągania przez studentów efektów kształcenia zgodnie ze spisanyymi i przyjętymi przez jednostkę procedurami;
- 3) warunki rozwoju zawodowego w odniesieniu do programu kształcenia o profilu praktycznym, opisane i zapewnione przez jednostkę;
- 4) warunki krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;
- 5) zasady dokumentowania i weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia.

Natomiast przy ocenie rezultatów realizacji planu studiów i programu kształcenia mają być uwzględniane:

1. w zakresie ewaluacji:
 - a. analiza realizacji celów programu kształcenia,
 - b. badania jakości prac dyplomowych i ich związek z celami i charakterem programu kształcenia oraz zamierzonymi efektami kształcenia,
 - c. analiza wymagań i przebiegu egzaminu dyplomowego,
 - d. analiza wyników kształcenia (statystyka ocen),
2. w zakresie monitorowania:
 - a. badania karier absolwentów,
 - b. badania związku kwalifikacji z zatrudnieniem;
 - c. badania opinii pracodawców.

W trakcie wizytacji nie zostały również przedstawione wyniki monitorowania losów zawodowych absolwentów oraz badania opinii pracodawców. System monitorowania będzie wdrażany w ramach projektu PO IV KL „Podnoszenie jakości zarządzania zasobami SGGW” realizowanego w latach 2012-2014, w ramach którego jest planowane zadanie „Wdrożenie modelu zarządzania jakością kształcenia: system MLZA. W ramach tego zadania realizowane będą: procedura funkcjonowania systemu MLZA, narzędzie do monitorowania losów zawodowych absolwentów – wzory ankiet do monitorowania losów, 32 analizy losów zawodowych (dla kierunków), raport z wdrożenia systemu MLZA, a także szkolenia dotyczące funkcjonowania systemu MLZA.

Działania w zakresie gromadzenia i analizy danych podejmowane na Wydziale nie mają charakteru kompleksowego (tj. nie obejmują wszystkich rodzajów studiów, w tym studiów doktoranckich i podyplomowych) a dokumentacja gromadzona i analizowana nie jest w pełni kompletna. Działania korygujące bądź naprawcze w badanych obszarach podejmowane są w

zależności od potrzeb, z reguły na poziomie rozstrzygnięć Rady Wydziału lub decyzji Dziekana.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

W Uczelni istnieje rama prawna umożliwiająca funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, jego rozwój, a także w przyszłości doskonalenie. Obecnie planuje się wdrożenie szczegółowych procedur zapewnienia jakości, o których mowa w załączniku nr 3 do uchwały nr 3 Senatu SGGW w Warszawie, z dnia 26 października 2009 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w SGGW.

W strategii Wydziału zostały przyjęte wyraźne cele jakościowe związane z wysokim poziomem kształcenia.

Działania w zakresie gromadzenia i analizy danych nie mają charakteru kompleksowego, a także nie obejmują wszystkich czynników mających wpływ na jakość kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
strategia rozwoju		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji		X			

zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
prowadzenie badań naukowych		X			
współpraca krajowa i międzynarodowa	X				
system wsparcia studentów i doktorantów		X			
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia,			X		

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie ma pełne możliwości rozwoju dzięki posiadanej wysoko wykwalifikowanej i doświadczonej kadrze nauczycieli akademickich oraz bardzo dobrej infrastrukturze dydaktycznej. Strategia Wydziału, spójna ze strategią Uczelni, tworzy właściwą wizję jego dalszego rozwoju naukowego i dydaktycznego. Na podkreślenie zasługuje bardzo dobra współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym i zrozumienie jej znaczenia dla absolwentów szukających swojego miejsca na rynku pracy. Wydział sukcesywnie pogłębia swoje związki z otoczeniem poprzez praktyki i staże, udział przedstawicieli pracodawców w procesie dydaktycznym oraz prowadzenie prac inżynierskich i magisterskich „zamawianych” w porozumieniu z jednostkami gospodarczymi, instytucjami administracji rządowej i regionalnej czy organizacjami społecznymi. Silną stroną Wydziału jest też oferta bezpłatnych studiów magisterskich kierunku ogrodnictwo prowadzonych w języku angielskim oraz dobra i szeroka współpraca z ośrodkami zagranicznymi co w sposób zdecydowany przekłada się na umiędzynarodowienie procesu kształcenia. Analiza SWOT przedstawiona w Raporcie Samooceny wykazała, że Wydział prawidłowo identyfikuje swoje mocne i słabe strony.

Wizytacja potwierdziła wszystkie określone przez jednostkę w przeprowadzonej analizie SWOT mocne strony Wydziału takie jak: atrakcyjna i zróżnicowana oferta edukacyjna; kształcenie wysokiej klasy specjalistów na zapotrzebowanie odpowiednich działów gospodarki, prowadzenie na wysokim poziomie studiów doktoranckich oraz studiów podyplomowych przy udziale pracodawców; międzynarodowy charakter badań naukowych, bardzo szeroka współpraca z jednostkami zagranicznymi, włączanie studentów i doktorantów do badań w ramach realizowanych projektów, podjęta w pełni internacjonalizacja kształcenia; dobra i owocna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym mająca wpływ na osiągnięte efekty kształcenia oraz dostosowywanie kształcenia do polityki rozwoju regionu i kraju.

Doskonalenia wymaga funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, którego struktura organizacyjna jest nadal w fazie kreacji, a wiele procedur nie ma formalnego charakteru.

W odpowiedzi na Raport Zespołu Oceniającego Rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wystosował pisma, w których przedstawiono informację dotyczącą podjętych przez Uczelnię i wizytowany Wydział środków naprawczych, pozwalających na usprawnienie funkcjonowania zarówno uczelnianego, jak i wydziałowego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Podstawą funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie jest Uchwała Nr 3 – 2009/2010 Senatu z dnia 26 października 2009 r. określająca podstawowe cele oraz zakres merytoryczny jego funkcjonowania odwołując się do oceny i analizy procesu nauczania, oceny warunków infrastrukturalnych, oceny systemu informacyjnego, oceny mobilności studentów i nauczycieli akademickich, opinii absolwentów i pracodawców na temat jakości kształcenia. Zespół Oceniający podczas przeprowadzanej wizytacji instytucjonalnej, stwierdził, że harmonogram wdrażania systemu, zaplanowany na lata 2009 – 2010 w niektórych częściach (np. dotyczących procedur, upowszechniania informacji o systemie, doskonalenia systemu) nie został w pełni zrealizowany. Aktualnie Komisja Senacka ds. Jakości Kształcenia rozpoczęła prace nad opracowaniem i wdrożeniem niezbędnych procedur oraz doprecyzowaniem kompetencji organów wewnętrznych odpowiadających za ocenę jakości kształcenia. Z kolei Senacka Komisja ds. Rozwoju SGGW rozpoczęła w miesiącu styczniu 2013 roku, prace polegające na doprecyzowaniu i udoskonaleniu mierników określających jakość kształcenia na poszczególnych Wydziałach. Zostało ustalone, że ocena jakości kształcenia na podstawie opracowanych mierników będzie się odbywała do 15 października każdego roku. Na Wydziale Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu przedstawiciele doktorantów zostali powołani do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, oraz wszyscy słuchacze studiów doktoranckich zostali włączeni do systemu

e-HMS i aktualnie są objęci procedurą ankietyzacji zajęć dydaktycznych. Ponadto w styczniu 2013 roku została powołana Komisja Rektorska ds. Współpracy z Gospodarką oraz na Wydziale został powołany na pełnomocnik dziekana ds. współpracy z gospodarką co usprawni kontakty Uczelni i Wydziału z pracodawcami, w tym także w aspekcie śledzenia losów absolwentów i zwiększenia udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie aktualizacji czy opracowywania zajęć dydaktycznych. Obecnie Uczelnia podjęła inicjatywę uzyskiwania od pracodawców pisemnych opinii o jej absolwentach, które będą umieszczane na stronie internetowej Uczelni stanowiąc dokumentację wskazującą o jakości kształcenia. Od bieżącego roku akademickiego (2012/2013) wprowadzono zmiany w harmonogramie hospitacji zajęć na Wydziale polegające na tym, że w pierwszej kolejności hospitowane są zajęcia prowadzone przez nauczycieli negatywnie ocenionych przez studentów oraz ocenionych wysoce pozytywnie. W semestrze zimowym roku akademickiego 2012/2013 została powołana przez Rektora SGGW Uczelniana Komisja ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji i Mobbingowi, w której z ramienia Wydziału udział bierze nauczyciel akademicki cieszący się zaufaniem i autorytetem studentów Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu. Przedstawione powyżej działania naprawcze, dotyczące przede wszystkim usprawnienia funkcjonowania wewnętrznego systemu jakości kształcenia, mogą stanowić podstawę do zmiany oceny kryterium 2 ze znaczącej na w pełni.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Przewodnicząca Zespołu Oceniającego:

prof. dr hab. Bożena Obmińska-Mrukowicz, członek PKA